

Isaac Asimov : A humanika törvényei

Szeretem, ahogy a Robotváros-könyvek visszautalnak robottörténeteim különböző témáira és hivatkozásaira, és továbbfejlesztik ezeket.

Első három robotnovellám például alapvetően három rejtélyes gyilkossági történet volt, Elijah Baley, mint nyomozó közreműködésével. Ebből az első hátról a második, a Meztelen Nap, amolyan bezárt szobaeset volt, annyiban, hogy a meggyilkolt személy közelében semmilyen fegyvert nem találtak, és az is kizárt volt, hogy a fegyvert előzőleg eltávolították a helyszínről.

Sikerült kiötlöm egy elfogadható megoldást, de többet nem írtam ilyesmit, és nagyon örülök, hogy Mike McQuay viszont megpróbálkozott vele.

A negyedik robotnovella, a Robotok és a Birodalom, nem elsősorban gyilkossági történet. Elijah Baley aggkori végelgyengülésben, természetes halállal kimúlt, a könyv pedig elhajlott az Alapítvány világegyetemé felé. Világos volt, hogy két legfontosabb sorozatom, a Robotkönyvek és az Alapítvány-történetek afelé tartanak, hogy egy nagyobb lélegzetű egészé olvadjanak össze. (Nem, ebben nem önkényes megfontolások vezettek, hanem azok a szükségszerűségek, amelyek abból fakadtak, hogy a nyolcvanas években írtam folytatást 1940-es és 50-es történetekhez.)

A Robotok és a Birodalom-ban robotszereplőm, Giskard, akit különben nagyon megszerettem, elkezdett gondolkodni a "Humanika Törvényein", amelyek, mint azt jeleztem is, tulajdonképpen az Alapítvány-

sorozatban oly nagy szerepet játszó pszichohistória tudományának alapját képezték.

Szoros értelemben véve a Humanika Törvényei a tulajdonképpeni emberi viselkedést írnák le tömör formában. Ilyen leírás azonban természetesen nem létezik. Még azok a pszichológusok sem tudtak semmiféle törvényt találni, akik tudományos alapokon tanulmányozták ezt a kérdést (vagy legalábbis ezt hitték magukról). Mindössze terjengős és széteső leírásokat tudtak összetákolni arról, hogy látszólag mit tesznek az emberek. Ráadásul ezek sem kötelezőek. Amikor egy pszichológus azt mondja, hogy az emberek egy ilyen és ilyen ingerre így és így reagálnak, akkor ez alatt csupán azt érti, hogy néha így reagálnak. Egyesek máskor reagálnak így, vagy egyáltalán nem így reagálnak.

Ha a pszichohistória megalkotásához valóban meg kell várnunk az emberi viselkedést leíró tényleges törvényeket (márpedig meg kell várnunk), akkor bizonyul hosszasan várakozásnak nézhetünk elébe.

Nos, akkor hát mi legyen a Humanika Törvényeivel? Szerintem egészen kicsiben kéne elkezdenünk, aztán pedig fokozatosan felépítenünk, már ha képesek vagyunk rá.

Szóval a Robotok és a Birodalom-ban egy robot, Giskard az, aki fölveti a Humanika Törvényeinek kérdését. Robot lévén neki mindent a Robotika Három Törvényének látószögéből kell szemlélennie - ezek pedig bizony kötelezőek, hisz a robotok kötelesek betartani őket, és nem szegülhetnek ellen nekik.

A Robotika Három törvénye a következő:

1- A robot nem árthat az embernek, és nem nézheti tétlenül, ha az

embert veszély fenyegeti.

2- A robot engedelmeskedni tartozik az ember parancsainak, kivéve, ha ezek a parancsok az Első Törvénybe ütköznek.

3- A robot köteles megvédeni magát mindaddig, amíg ez nem ütközik az Első vagy a Második Törvénybe.

Nos, ezek után azt hiszem, egy robot óhatatlanul arra gondol, hogy az emberi lényeknek is így kéne viselkednie, hogy megkönnyítsék a robotok számára a törvények betartását.

Szerintem az etikus emberi lényeknek valóban mindent meg kéne tennie, hogy éppen úgy megkönnyítse a robotok életét, ahogyan azt öök maguk tennék. Ezt a gondolatot fel is dolgoztam a " Bicentennial Man" címu, 1976-ban kiadott történetemben. Ebben az egyik emberi szereplő a következőt mondta:

" - Ha az embernek joga van bármilyen parancsot kiadni, ami nem jár együtt embernek okozott bántalommal, akkor kéne lenni benne annyi tisztességnek is, hogy olyat se parancsoljon egy robotnak, ami egy másik robotban okoz kárt, hacsak az emberi biztonság ezt feltétlenül meg nem követeli. A nagy hatalommal ugyanakkora felelősség is jár, és ha a robotoknak ott van a Három Törvény az emberek védelmére, akkor olyan nagy kérés az, hogy az embereknek is legyen egy-két olyan szabályuk, ami a robotokat védi?"

Az Első Törvény például két részből áll. Az első rész, "A robot nem árthat az embernek", teljesen általános érvényű és világos. A második rész, "és nem nézheti tétlenül, ha az embert veszély fenyegeti", már egy kissé nyitva hagyja a dolgokat. Egy embert mozdulatlan, önmagá-

tól mozgásképtelen objektum felől is fenyegetheti veszély. Például ráeshet egy nehéz tárgy, vagy megcsúszik és beleesik a folyóba, esetleg más hasonló baleset érheti. Ilyenkor a robotnak egyszerűen csak meg kell próbálnia megmenteni az embert: kihúznia a vízből, vagy talpraállítania, vagy ilyesmi. Az embert valamilyen másik élő, de nem emberi lény is fenyegetheti - például egy oroszlán - ekkor a robot köteles az ember védelmére kelni.

De mi van akkor, ha az embert egy másik emberi lény cselekedetei sodorják bajba? Ekkor a robotnak kell döntenie. Meg tudja védeni az egyik embert anélkül, hogy a másiknak ártson? Vagy ha kénytelen ártani, akkor mit tegyen, hogy ez az ártalom minimális legyen?

Sokkal könnyebb lenne a robot dolga, ha az emberek ugyanúgy szem előtt tartanák a többi ember jólétét, mint ahogy azt a robottól elvárják. És valóban, minden valamirevaló emberi etikai kódex is arra ösztönzi az embereket, hogy törődjenek egymással, és ne ártsanak egymásnak.

Végül is ez az a megbízás is, amit az emberek a robotoknak adtak.

Következésképpen a Humanika Első Törvénye a robot szemszögéből:

1- Az ember nem árthat a másik embernek, és nem nézheti tétlenül, ha a másik embert veszély fenyegeti.

Ha ez a törvény teljesülne, akkor a robotoknak csak annyi maradna a feladatuk, hogy az élettelen, illetve az élő, de nem emberi veszélyektől megvédelmezzék az embereket. Mindez persze felvet néhány erkölcsi problémát. A robotnak természetesen továbbra is védelmeznie kell az embert a másik ember által SZÁNDÉKOLATLANUL okozott ártalomtól.

Akkor is készen kell állnia arra, hogy a fenyegetett ember segítségére

siessen, ha a másik ottlévő ember egyszerűen nem tud elég gyorsan a helyszínre érni. De egy robot is okozhat SZÁNDÉKOLATLANUL kárt emberi lénynek, és sokszor még egy robot sem elég gyors ahhoz, hogy a helyszínre érjen, vagy nem elég ügyes ahhoz, hogy megtegye a szükséges lépéseket. Semmi sem tökéletes.

Ezzel eljutottunk a Robotika Második Törvényéhez, amely kötelezi a robotot arra, hogy minden ember által kiadott parancsnak engedelmeskedjen, kivéve, ha a parancs az Első Törvénybe ütközik. Ez azt jelenti, hogy az ember korlátozás nélkül bármilyen parancsot kiadhat, amennyiben ez nem jelent ártalmat egy másik embernek.

De akkor az ember lehetetlenséget is kérhet a robottól, vagy olyasmit, ami olyan dilemmát okoz a robotnak, hogy megsérül tőle az agya.

1940-ben kiadott, " Liar!" címu novellámban egy ember szándékosan olyan dilemmába kergetett egy robotot, amitől a robot agya kiégett.

Még az sem elképzelhetetlen, hogy a robotok olyan intelligenssé és öntudatosává válnak, agyuk olyannyira érzékeny lesz, hogy már attól is megsérülnek, hogyha valami szükségtelenül zavarba hozó vagy megalázó dologra kényszerítik. A Humanika következő törvénye tehát ez lenne:

2- Az ember csak olyan parancsot adhat a robotnak, amely nem sérti a robot létét, hacsak ez a parancs nem okoz kellemetlenséget emberi lénynek.

A Robotika Harmadik Törvényét a robotok védelmében alkották, de robotszemszögből világos, hogy ez kevés. A robotnak fel kell áldozni saját létét, ha az Első vagy Második törvény ezt megkívánja. Ha az

Első Törvényről van szó, akkor nincs helye vitának. A robotnak föl kell áldoznia magát, ha ez az egyetlen módja annak, hogy el lehessen kerülni egy ember károsodását, vagy meg lehessen előzni az emberre leselkedő veszélyt. Ha elismerjük az emberi lény veleszületett felsőbbrendűségét a robotokkal szemben (ami azt illeti, én a magam részéről ezt nem szívesen teszem), akkor ez elkerülhetetlen.

Más részről viszont, fel kell-e adnia a létét egy robotnak csak azért, hogy engedelmességen egy jelentéktelen, vagy esetleg szándékosan rosszindulatú parancsnak? A "Bicentennial Man"-ben megírtam néhány gazember esetét, akik azt parancsolták egy robotnak, hogy szedje szét saját magát, csak hogy szórakozásból végignézhessék. A

Humanika Harmadik Törvénye tehát a következő legyen:

3- Az ember nem árthat a robotnak, és nem nézheti tétlenül, ha a robot veszély fenyegeti, kivéve, ha erre a veszélyeztetésre azért van szükség, hogy emberi sérülést akadályozzon meg, vagy létfontosságú parancsot hajtson végre.

Ezeket a törvényeket persze nem lehet úgy beégetni, mint a robotika törvényeit. Az emberi elméket nem lehet úgy tervezni, mint a robotagyakat. Mindazonáltal ez a kezdet, és én őszintén hiszem, hogy ha már hatalmunk van intelligens robotok felett, akkor felelősséget is kell éreznünk irántuk, mint ahogy a "Bicentennial Man" emberi szereplője is mondta.

A Robotvárosban a robotok épp ilyen szabályokat adhatnának a bolygó néhány emberi lényének, mint ahogy azt hamarosan önök is látni fogják.

1. fejezet

Parádé

Alkonyodott a robotok városában, és papírhó szállingózott.

A nap sárga típusú volt, a főleg nitrogénes-oxigénes kék égboltot elrozsdásították a vasoxid-erek, amelyek át meg át szőtték az atmoszférát, és az erdőtüzek narancsvörösére festették az alkonyi eget.

A magát Derecnek nevező ember egy hatalmas földjáró hátuljából gyönyörködött a naplementében. A jármu lassan araszolt a város utcáin, melynek járdáin robotok tömegei gyülekeztek, hogy lássák őt és társait áthaladni a városon. Az apró papírfecnik a kristályos épületek felsőbb szintjeiről szállingóztak, ahonnan (Derec számára érthetetlen okokból) az ablakokhoz sereglett robotok szórták.

Derec mindenesetre megjegyezte magának, mert biztos volt abban, hogy ennek valami jelentősége van, különben a robotok nem csinálnák.

Ez volt az egyetlen dolog, amiben biztos volt - mert Derecnek nem voltak emlékei, nem tudta magáról, hogy kicsoda. És ami még rosszabb, itt van, ezen a lehetetlen világon, ahol nem élnek emberek. Még mindig elképesztette az a mód, ahogyan idekerült, ezenkívül a leghalványabb fogalma sem volt arról, hogy a világegyetem melyik részében tartózkodik.

Fiatal volt, a férfi-köpeny még új a vállán, és ezt is csak egy tükörből tudta meg. Még a neve - Derec - sem volt igazán az övé. Csak kölcsönvett név volt, egy szó, amivel jelölhette magát, hisz a névtelenség

olyan, mint a nemlét. ő pedig mindenáron létezni akart, és tudni akarta, hogy ki, és legfőképpen MI.

És miért.

Mellette egy Katherine Burgess nevu fiatal nő ült, aki azt állította, hogy ismerte őt azelőtt, amikor még volt neve, igaz, csak felületesen. De Derec nem bízott benne, sem az igazmondásában, sem az indítékai-ban. A nő azt mondta, hogy az ő igazi neve David, és egy Telepes-hajó személyzetének tagja volt, de sem a név, sem a besorolás nem illesz-kedett ahhoz a személyiséghez, amit Derec már felépített magában, ezért hát továbbra is megtartotta választott nevét, a Derec-et, amíg cáfolhatatlan bizonyítékokat nem talál előző létére.

Az embereket két igen fejlett és kifinomult robot fogta közre (Derec tudta, hogy fejlettek, azt viszont már nem tudta, honnan tudja). Az egyiket Eulernek hívták, a másikat Rydbergnek, és nem tudtak, vagy nem akartak semmi olyat mondani, amit már ne tudtak volna - vagyis semmit. Belőle viszont ki akartak szedni minden információt. Tudni akarták, miért gyilkos.

A Robotika Első Törvénye lehetetlenné tette a robotok számára azt, hogy emberi lényeknek ártsanak, így hát amikor Robotváros egyetlen további emberi lakóját holtan találták, Derec és Katherina voltak az egyetlen szóbijöhető gyanúsítottak. Derec nyúlfarknyi múltjában nem volt gyilkosság, de Eulert és Rydberget erről nem volt könnyű meggyőzni. őrizetbe vették őket, de tisztelettel bántak velük - talán mindaddig ártatlannak vélelmezik őket, míg bunösségük be nem bizonyosodik.

Mindkét robotnak fényes ezüstös feje volt, elnagyoltan emberi vonásokba görbítve. A szemük helyén fotocella izzott. De míg Eulernek egy kerek, hálós rostély volt a szája helyén, addig Rydberg a feje tetején viselt egy hangszórót.

- Hogy tetszik ez önnek, Derec barát? - kérdezte tőle Euler, és körbe-mutatott a hulló papíresőre, meg az utat szegélyező, végtelennek tűnő robot-sorfalra.

Derecnek fogalma sem volt róla, hogy mit kéne élveznie ezen, de nem akarta megsérteni házigazdáját, aki oly udvariasan bánt velük a vád ellenére. - Ó, igazán... nagyon szép - felelte, és letörölt a szájáról egy odatapadt papírfecnit.

- Szép? - mérgelődött mögötte Katherine. - Méghogy szép? - Hosszú, fekete hajába túrt. - Egy hétig szedegethetem majd ezt a szemetet a hajamból.

- Olyan hosszú ideig biztosan nem fog eltartani - recsegte Rydberg hangszórója. - Lehet, hogy valamit nem értettem meg, de felületes vizsgálatom alapján úgy tunik, hogy nem fog tovább tartani...

- Jól van na - szólt Katherine. - Jól van.

- ...egy vagy két óránál. Természetesen csak akkor, ha nem mikroszkopikus méretekben értette, mert ebben az esetben...

- Kérem - mondta a nő. - Ne tovább. Tévedtem, ami az időt illeti.

- Az emberi kultúrára vonatkozó kutatásaink - mondta Derecnek Euler - azt mutatják, hogy a parádé minden emberi civilizáció eredendő velejárója. Nagyon szeretnénk, ha otthon éreznék itt magukat, a másságaink ellenére.

Derec mindkét oldalra kitekintett a nagy, nyitott, V-alakú jármuből. Az út mentén sorakozó robotok meglehetősen nyugodtan álldogáltak, enyhén különböző alakjuk semmiféle kíváncsiságról nem árulkodott, pedig Derec eléggé valószínűnek tartotta, hogy ő és Katherine az első emberek, akiket a legtöbbjük valaha látott. Mivel semmit sem tudott, Derec a parádékat sem ismerte, de ez itt, a papírtól eltekintve, meglehetősen barátságos szertartásnak látszott, és egy kissé az is megnyugtatta, hogy amazok azt szeretnék, ha otthon érezné magát.

- Integteni nem szoktak? - kérdezte Euler.

- Micsoda? - riadt fel Derec.

- A karjukat lengetni a tömeg felé - magyarázta Euler. - Nem ez a szokás?

- De, persze - mondta Derec, és mindkét oldalra kiintegtetett a jármuből, amely megfontoltan haladt a széles utcán. A robotok újabb kifürkészhetetlen némasággal válaszoltak a mozdulatra.

- Nem érzed tiszta hülyének magad? - fintorodott el Katherine.

- Csak igyekeznek vendégszeretően viselkedni - felelte erre Derec. -

Amilyen bajban most vagyunk, nem árt, ha viszonzunk egy barátságos gesztust.

- Valami problémája van, Katherine barát? - érdeklődött Euler.

- Csak a szájával - felelte Derec.

Rydberg előredőlt, és intenzíven tanulmányozni kezdte Katherine arcát.

- Tehetünk valamit önért?

- Igen - felelte a lány. - Szerezzetek valami kaját. Éhen halok.

Rydberg Euler felé fordította a fejét. - újabb bizonyíték - szólt. - Ez

nagyon lehangoló.

- Miről beszélsz? - kérdezte Derec.

- A humanika filozófikus természetére vonatkozó elméletünknek - közölte Rydberg - kell hogy legyen alapja a fajok közti igazságra vonatkozóan. Katherine kétszer is mondott olyat, ami nem igaz...

- Pedig tényleg éhen halok! - panaszkodott Katherine.

- ...és hogyan lehetne egy posztulátum egyetemesen magától értetődő, ha a megalkotói nem ugyanahhoz az igazsághoz ragaszkodnak?

Lehet, hogy ez a gyilkos jegye.

- Várjon egy percet - szólt Derec. - Minden ember... ilyen kreatívan használja a nyelvet. Ez semmit sem bizonyít.

Rydberg Katherine arcába nézett. Aztán egy fogót nyomott a lány csupasz karjához. Az érintés helye kifehéredett egy pillanatra, mielőtt természetes színét visszanyerte volna. - Azt mondta, hogy éhen hal, az arcszíne mégis jó, a pulzusa erős, és semmi jelét nem mutatja a testi leépülésnek. Tehát kénytelen vagyok megállapítani, hogy nem éheznek.

- De éhesek azért lehetünk - jegyezte meg Derec. - Vigyetek minket valahova, ahol enni lehet.

Katherina hosszú oldalpillantást vetett rá. - Méghozzá gyorsan.

- Hogyne - mondta Euler. - Látni fogják, hogy mindennel fel vagyunk szerelve, ami az emberi vészhelyzetekben szükséges. Ennek a világnak tökéletesnek kell lennie az emberek számára.

- De itt nincsenek emberek - állapította meg Derec.

- Nincsenek.

- És várnak ide embereket?

- Nekünk nincsenek várakozásaink.

- ó.

Euler eligazította a földjárót vezető, pókszerű robotot, mire a jármu engedelmesen bekanyarodott a következő sarkon egy kettős széles-ségű útra, amelyet középen egy hatalmas vízvezető csatorna választott ketté. Vize egyre sötétebbre mélyült a sűrű alkonyatban.

Derec hátradőlt és lopva Katherine-re pillantott, de a lány olyan elmerülten szedegette a papírdarabkákat a hajából, hogy észre sem vette.

Derecben ezernyi kérdés kavargott, de jobbnak látta, ha későbbre tartogatja őket. Amúgy is tele volt magában elemezni- és feldolgoznivaló, egymásnak ellentmondó érzelmekkel.

Nem személy volt, aki alig néhány hete kezdett élni, amikor múlt és emlékezet nélkül felébredve egy mentőkapszulában találta magát, megrekedve egy robotok művelte bányászterületén. A robotok kerestek valamit, valamit, amibe aztán ő véletlenül belebotlott - a Napközel Kulcsába, vagy legalábbis az egyikbe a Napközel hét Kulcsa közül.

Sajnálatos módon fogalma sem volt arról, hogy mik a Napközel Kulcsai, és mi a teendő velük.

A kemény idők ezután következtek. Az aszteroidát elpusztította Aranimas, egy idegen urkalóz, aki fogságba ejtette Derecet és megkínította, hogy információt szedjen ki belőle a Kulcsról, amivel azonban Derec nem tudott szolgálni. Itt találkozott Katherine-nel, alig valamivel azelőtt, hogy Aranimas hajója elpusztult, ők pedig kétes értékű menedéket találtak az urászok robotjainál.

Az urászok is a Kulcsot akarták, bár ők némileg civilizáltabb és hivata-

losabb módszereket alkalmaztak, mint Aranimas. Derecék egy ideig a bürokrácia udvariasan kezelt foglyai voltak a Rockliffe állomáson, némi személyi súrlódásokkal, egészen addig, amíg kényszerűségből össze nem szövetkeztek Wolruffal, egy másik idegennel Aranimas hajójáról, hogy a Kulcs segítségével megszökjenek szelíd rabságukból.

Rájöttek, hogy ha megnyomják az ezüst lemezke sarkait, és elfelé gondolják magukat az urászok állomásáról, akkor testi mivoltukkal együtt átröppennek egy sötétszürke ürességbe, amit a Napközelnek sejtettek. A sarkok újbóli megnyomására Robotvárosba jutottak. Innen viszont már nem tudták továbbgondolni magukat: ittrekedtek egy világban, amit csak robotok laktak.

Ennyi volt Derec összes élménye az életéről. Persze szűkös információi alapján eljutott bizonyos további következtetésekre is: először is, ismeri a robotokat és munkájukat, pedig fogalma sincs róla, hogy ez a tudás honnan származik, másodsor, Katherine többet tud róla, mint amit hajlandó neki elmondani, végül pedig, hogy nem tud szabadulni az érzéstől: az ittlétének valami célja van, és ez az egész valami bonyolult teszt, amit személy szerint neki készítettek.

De miért? Miért?

Világokkal dobálóznak, fizikai törvényeket állítanak a fejük tetejére - egyedül ömiatta? Ennek semmi értelme.

Aztán meg ott volt a Kulcs, a tárgy, amire mindenki áhítozott, a tárgy, ami biztonságosan el volt rejtve valakinél, akinek nem volt uralma felette. Ezek a robotok itt nem tudják, hogy nála van. Vajon ők is ezt keresik? Arra már rá kellett volna jönnie. A Kulcs tunt az egyetlen szálnak,

ami mindent összetart.

Mindezt szem előtt tartva eltökélte, hogy lassan halad majd, és megpróbál mindig több információt szerezni annál, mint amennyit ő kiad.

Persze eleve hátrányban volt szukös emlékei miatt. De ettől a pillanattól kezdve mindig ő akarta megtenni az első lépést, már ameddig lehetséges.

Csakhogt ott volt még a gyilkosság is.

Derec ott állt annak a lakásnak az erkélyén, amit a robotok utaltak ki számukra, és lenézett az éjszakai városra. Metsző, hideg szél támadt, a csillagmezőt pedig teljesen eltakarták a dühös, fekete felhők, amelyek mintha a semmiből fortyantak volna elő. Villám sistergett a távolban, társ-protonjukat a felszínen kereső elektronokkal. A látvány gyönyörű volt, de nem kevésbé ijesztő. Derec lenyugözve figyelte, ahogy a távoli épületek hirtelen nappali fénybe borulnak, aztán újra visszasüppednek a feketeségbe.

- Az ott - mutatott egy toronyra a messzeségben. - Egy centáddal ezelőtt még nem volt ott.

Katherine mögéje lépett, aztán a korlátnak támaszkodott. - Hát hol volt? - gúnyolódott.

- Sehol - felelte Derec, és megfogta a lány vállát. - Nem létezett.

- Az lehetetlen - közölte Katherine, azzal sarkon fordult, és visszament a nagy, levegös lakásba, amelyik egy éppen olyan torony tetején volt, mint amiről Derec beszélt. Ami a semmiből nött ki. - Bár már itt lennének azzal a kajával.

- Valószínűleg valami extra különlegességet készítenek nekünk - lépett

be Derec a nappaliba. - Ugye, milyen lehetetlen most az életünk? Én mondom neked, Katherine, hogy minden érthetetlen dolgon túl, ez a... város itt nő, itt változik, a szemünk láttára.

- Az hogy lehet? - kérdezte a lány, és uzóttan körülnézett. - Már úgy értem...a városokat építik, nem igaz? Nem nőnek csak úgy maguktól.

Derec körbepillantott a szobában. A helység hatszögletű volt, mintha egy kristályban álltak volna. A padló és a fal határvonalát nem lehetett látni. A bútorok mintha a falakból nyúltak volna ki, mint ahogy az asztal is a padlóból látszott kinőni. Fény áradt a mennyezetről, és kellemes világosságba burkolta a szobát, de úgy, mintha maga a plafon sugározná, mindenféle külön szerkezet nélkül.

- Nézz csak körül - szólt Derec. - Minden össze van kapcsolódva mindennel, de nincsen nyoma illesztésnek. És mintha minden ugyanabból az anyagból lenne - Egy falból kiálló kanapéhoz lépett, és leült a párnázatára. - Nagyon kényelmes - közölte - de szerintem ugyanabból van, mint a keményebb dolgok - valami fém és műanyag ötvözet - csak más nagyságrendben.

Katherine az asztalhoz lépett, és bámulni kezdte. - Ha közelről megnézed - mondta - akkor valami mintát lehet látni az anyagban.

Derec fölállt, és ő is odament. Ráhajolt az asztalra, hogy minél közelebbről szemügyre vehesse. A mintázat halvány volt, de tisztán látható. Az asztal trapézszerű, egymásba kapcsolódó és végtelenül ismétlődő trapéz-formákból állt.

- Érdekes - dűnnyögte Derec.

- Hogyhogy?

- Nem ismerős neked ez a forma?

A lány összeráncolt szemöldökkel gondolkodott, aztán nagy szemekkel Derecre nézett. - A Kulcsnak van ilyen alakja - mondta végül.

Derec bólintott.

Katherine otthagya, és visszaszaladt az erkélyre.

- Majdnem olyan, mintha különálló darabokat ragasztottak volna össze

- kiabált ki neki Derec. - Kíváncsi vagyok, hogyan kapcsolódnak össze...

- Eltunt! - visított fel a lány. - Eltunt a tornyod!

- Nem, nem tunt el - mutatott Derec a távolba, kelet felé.

- Arrébb ment?

A fiú a fejét rázta. - Nem hiszem - A tájat uraló roppant, piramisszerű alakzatra mutatott, nyugati irányba. Annak a helynek a tetején volt, ahova először vitte őket a Kulcs. - Az az egyetlen épület, ami szerintem nem változik. Mégsem láttuk az előbb az erkélyről.

- úgy érted, hogy MI moztunk?

- Valahogy úgy.

A lány a homlokára tapasztotta a kezét. - Én nem is láttam...nem is éreztem. Én...

- Olyan, mint amikor az ember a felhőket nézi - mondta Derec. - Ha folyamatosan figyeled őket, akkor ugyanolyannak látszanak, de ha egy pillanatra elfordítod a fejed, és aztán nézel vissza, akkor egészen megváltoznak. Majdnem olyan, mint valami evolúciós növekedés...

- Egy épületnél?

- Ha még sokáig állnak ott kint, valószínűleg vizesek lesznek - szólt

egy hang a hátuk mögül. Hátrafordultak. Euler izzó szemeit látták a sötétben.

- Már így is eláztunk - indult befelé Katherine, és elnézett Euler mellett az asztalra, ahová az ételüket tették. - Ó, megjött az utolsó vacsora az elkárhozottaknak.

- Errefelé különösen hidegek az esők - közölte a robot, és figyelte, ahogy Katherine elhúz mellette és az étkezőbe rohan - talán már kellemetlenül hűvös az emberi testhőmérsékletnek.

Villám dördült hangosan valahol messze, és vakító fény csapott a piramis tetejébe. Derec elfordult a látványtól és befelé indult. Euler ellépett az útjából.

Az asztalhoz ment, és leült Katherine-nel szemben, aki már javában halmozta az ételt egy nagy arany tálból a tányérjára, ami szintén aranyszínű volt. Az enivaló homogén, paszta-állagú valami volt, színét tekintve valahol a kék és a szürke között. Vízzel teli arany poharak álltak a tányérok mellett.

- Ezek az evőeszközök aranyból vannak? - veregette meg Derec dalmatosan kanalával a tányér szélét.

- Igen - közölte Rydberg. - Viszonylag haszontalan, puha fém, amely a bányászati muveletek mellékterméke. Jó áramvezető tulajdonsága mellett az egyik legfőbb előnye az, hogy nem feketedik, tehát ideális emberi evőeszköznek. Ezeket a dolgokat David érkezéséhez készítettük.

Derec látta, hogy a merőkanál kiesik Katherine kezéből, és hangosan csörömpölve a tányérjára esik. Egy röpke pillanatra el is sápadt.

- Azt mondtad, hogy nekem is ez a nevem - mondta Derec, aki egy kissé kényelmetlennek találta az egybeesést.

A lány kifejezéstelenül ránézett, aztán vállat vont. Ismét a régi volt. - Ez a név meglehetősen gyakori az urász-világokon - jegyezte meg, és újfent a tányérjának szentelte minden figyelmét.

Felvette a kanalát, és folytatta megkezdett ténykedését. Derec fölnézett a mellette várakozó robotokra, meg a kis I:5-ös szervorobotra, ami türelmesen várta az ajtónál, hogy leszedhesse az asztalt.

- Nem ülnének le hozzánk, amíg eszünk? - kérdezte Derec. Katherine bokán rúgta az asztal alatt.

- Örömmel - felelte Euler a habozás leghalványabb jele nélkül, mire a robotok várakozóan leültek az asztalhoz, a maguk módján élvezve az emberi társaságot.

Derec elvette a merőkanalat, és hozzálátott, hogy szedjen magának. - Jól gondolom, hogy David volt az a másik ember, aki idejött? - kérdezte.

- Gy van - mondta Rydberg.

- Akkor ő urhajóval érkezett? - faggatódzott Derec.

- Nem - közölte Euler. - Egy napon egyszeruen besétált a városba.

- Honnan?

- Nem tudom.

- ááááá! - hörögte Katherine köpködve. A vizespohár után nyúlt, és mohón beleivott. A robotok arrafelé fordították a fejüket, hogy mindent lássanak, aztán összenéztek. - Most ennivalót adnak, vagy meg akarnak ölni? - kérdezte a lány.

- A programozásunk sosem engedné meg, hogy megöljük magukat - közölte Rydberg. - Ez teljességgel lehetetlen lenne.

Derec kísérletképpen belemerítette kanalát a zabkása-szeru pempöbe, és belekóstolt. Nem volt sem savanyú, sem édes, egyszerűen csak valami IDEGEN íze volt, és enyhén zavaró, ugyancsak ismeretlen szaga.

- Ez a vacak buzlik! - jegyezte meg Katherine fennhangon. A robotok rápillantottak, aztán várakozóan Derec felé fordultak.

- Igaza van - felelte Derec. - Mi ez?

- Helyi növényi anyagok tökéletes, nem mérgező keveréke, fehérjében gazdag, és kiegyensúlyozott szénhidrát-tartalmú - magyarázta Rydberg. - Jót tesz maguknak.

- A másik ember is ezt ette? - kérdezte Derec.

- Még hozzá elég jóízűen - felelte Euler.

- Nem csoda, hogy meghalt - morogta Katherine. - Ez egyszerűen lehetetlen. Keressenek valami mást, aminek jobb íze van.

Derec megevett még egy falatot, de ezúttal befogta az orrát. A szag leválasztása segített valamit, de nem eleget. A ragacsnak határozottan kellemetlen mellékíze maradt. Hogy ehetette meg ezt az a másik fickó egyetlen zokszó nélkül? Egyre újabb rejtélyek.

- Mennyi időbe telik, amíg kerítenek valami mást? - érdeklődött Derec.

- Talán holnapra? - javasolta Rydberg. - Pedig olyan büszkék voltak rá az élelmiszerellátóban. Nehéz lesz olyasmit találni, aminek ugyanekkor a tápértéke.

- Felejtse el a tápértéket - mondta Derec. - Tanulmányozzák az emberi

ételeket, és nézzék meg, hogyan lehet a maguk technikájával pontosan leutánozni őket - Katherine-re nézett. - Azért meg kéne próbálnunk leküzdeni valamennyit belőle, hogy megmaradjon az erők.

A lány komoran bólintott. - Eddig már én is eljutottam - közölte, és Rydbergre nézett. - Hozzanak sok vizet.

A robot sietet engedelmeskedni. Egy aranykancsót emelt le a felszolgáló kocsiról, és újratöltötte a poharat.

- Mikor halt meg ez a David? - kérdezte Derec, aztán befogott orral legyurt egy újabb falatot.

- Hét nappal ezelőtt - mondta Rydberg, aki már visszaült és gondosan úgy helyezte el a kancsót, hogy mindketten egyformán jól elérhessék.

- Nos, akkor ez kizár minket a gyanúsítottak köréből - örvendezett Derec. - Mi csak tegnap este érkeztünk.

- Meg kell bocsátania - szólt Rydberg udvariasan - de Katherine már kimutatta az iránti hajlamát, hogy ne az igazat mondja...

- Ez meg mit jelentsen? - dühöngött Katherine.

- Nem sértésnek szántam - mondta Rydberg. - Egyszerűen arról van szó, hogy a délutáni beszélgetések nyomán kérdéses a szavahihetősége. Pillanatnyilag nem tudjuk, hogy megbízhatunk-e abban, amit bármelyikük mond.

- Még azt sem tudjuk, mi ez a hely itt - szólt Derec.

- Akkor hogy jöttek ide? - kérdezte Euler, és elfordította a fejét, hogy közvetlenül Derecre nézhessen.

- Én... - kezdte Derec, de aztán visszafogta magát. Nem akarta kiko-tyogni, hogy tud a Kulcsról. Ez volt az egyetlen fegyverük, az egyetlen

lehetséges megmentőjük: nem rukkanhatott ki vele már a játék elején.

- Nem tudom.

Rydberg hosszú másodpercekig meredt rá, mielőtt megszólalt: - Ha hiszek magának, akkor ez azt jelenti, hogy vagy az éterből materializálódott, vagy a tudta és beleegyezése nélkül hozták ide.

Derec válaszképpen kiragadta a társalgás irányítását a robot kezéből. - Maguk mondták, hogy az a David is mintha a semmiből került volna elő. őt sosem kérdezgették arról, honnan jön?

- De igen - felelte egyszerűen Euler.

- És mégsem tudnak semmit a háttéréről - mondta Derec. Igyekezett elterelni a figyelmét az ételről azzal, hogy a nyomozásra koncentrált. Vele szemben Katherine benyelte az összes ételt, és nagy kortyokban itta rá a vizet. - Milyen volt a ruhája?

- Meztelen volt - közölte Euler. - És úgy is maradt.

A két ember összenézett. A ruhátlanság megszokott és általános dolog volt az urászvilágokon, az itteni időjárás mellett viszont aligha volt megfelelő viselet. - Mikor nézhetjük meg a testet? - érdeklődött Derec.

- Az nem lehetséges - mondta Euler.

- Miért?

- Azt nem mondhatom meg.

- Nem tudja vagy nem akarja megmondani? - böszült fel Derec.

- Nem tudom és nem is akarom - válaszolta Euler.

- Akkor hogyan várja el tőlünk, hogy kiderítsük a halál okát? - kérdezte Katherine.

- Ha egyikük vagy mindkettőjük a gyilkos - mondta Euler - akkor már

most is tudják a halál okát.

- Szóval már eldöntötte, hogy bunösök vagyunk - mutatott rá Derec. -

Ez nem igazságos.

- Más lehetőség nincsen - közölte Rydberg.

- Ha a lehetséges tartományt már kimerítették - felelte Derec - akkor itt az ideje, hogy számbavegyék a lehetetlent is. ártatlanok vagyunk, és nem fogják tudni bebizonyítani az ellenkezőjét. Tehát a halál oka valami más.

- Az emberek képesek ölni - jegyezte meg Euler hangos villámdördülés közepette. - Az emberek képesek hazudni. Maguk az egyetlen emberek itt, és gyilkosság történt.

- Mi a semmiből jöttünk - dobta vissza a labdát Derec. - És David is.

Mások is jöhettek a semmiből, akiket még nem találtatok meg. És ha mi követtük volna el a gyilkosságot, gondolod, hogy itt maradtunk volna utána, hogy elkaphassatok?

A robotok megint összenéztek. - Ön olyan logikai kérdést vetett föl, amire választ kell adni - mondta Euler. - Beleegyezőnk abba, hogy önök nyomozzanak.

- De hogyan nyomozhatnánk, ha nem férhetünk hozzá mindenhez?

- Minden egyéb forrás a rendelkezésükre fog állni - szólt Rydberg, aztán felállt. - Végeztek az evéssel?

- Most igen - felelte Derec. - De holnapra igazi ételt akarunk.

- Megtesszük, ami tőlünk telik - állt fel Euler is. - Addig itt maradnak.

- Azt hittem, hogy kimehetek - mondta Derec.

- Eső közeledik. Túl veszélyes. A saját biztonságuk érdekében ma

estére itt maradnak. Már tudjuk, hogy nem lehetünk biztosak a szavai-
tok igazságában, ezért itt hagyunk egy robotot, hogy biztosak lehes-
sünk abban: nem mentek el.

- Nem tudhatjátok biztosan, hogy valami rosszat tettünk. Nem bánhat-
tok velünk úgy, mint a rabokkal - tiltakozott Katherine.

- Nem is bánunk - mondta Rydberg, és ajtó felé indult. A szervorobot az
asztalhoz zümmögött, és fémkarjaival berakodta magába a tányérokat
és evőeszközöket.

- Sok dolog van, amiről beszélnünk kell veletek - mondta Derec.

- Majd holnap - felelte Euler. - Meghatározott időben kihallgatást fogunk
tartani, ahol majd több témát megbeszélünk. Addig nem tudjuk beil-
leszteni a napirendünkbe. Jelenleg meglehetősen elfoglaltak vagyunk. -
A robot megfordult, és kifelé indult.

- Először kérdeznék még néhány dolgot - ugrott Derec az ajtó és a
robotok közé. - Azt mondjátok, hogy nem vagyunk foglyok, mégis
bezártok minket. Meddig kell itt maradnunk?

- Amíg így biztonságos - felelte Rydberg.

- És ha aztán kiengedtek - erősködött Derec - honnan tudjátok, hogy
nem próbálunk megszökni?

- Szoros megfigyelés alatt fogjuk önöket tartani - válaszolta Rydberg.

Ezzel a robot határozottan, de szelíden félretolta Derecet, és az ajtóhoz
lépett, nyomában a sietős szervóval. Derec megpróbált velük együtt
kimenni, de egy szögletes robot elállta az útját. A gép testét összevisz-
sza színes csíkok borították, amitől olyan volt, mint egy festőpaletta.

- állj félre - parancsolta Derec a gépnek.

- Önnek most veszélyes ott kint. Nekem az a feladatom, hogy itt bent tartsam önt a biztonságban, és ne beszélgessek önnel, nehogy becsapjon.

- Én? - hüledezett Derec. - Becsaplak téged?

A robot megnyomta az ajtózáró gombot, mire a panel a helyére csuszszant. Derec odafordult Katherine-hez. - Ehhez mit szólsz?

A lány leült a szófára, és nyújtózkodni kezdett. Kimerültnek tunt. -

Fogva tart minket egy falka robot, akiknek senki sem parancsol - sóhajtott. - A halott ember pedig nyilván exhibicionista volt, aki ráadásul úgy látszik, mindent megevett. Azt akarják, hogy bizonyítsuk be az ártatlanságunkat, de közben nem hajlandók megmutatni a holttestet - Hirtelen összeszukülő szemmel felpattant. - Derec, ki kell jutnunk innen.

- Nem fognak semmit tenni, amíg nincs bizonyíték a bunösségünkre - felelte Derec. - Az ő természetük nem ilyen. Itt maradunk, amíg nem tisztázódnak a dolgok. Akkor aztán boldogan útnak eresztenek minket. Amellett kezd kíváncsivá tenni ez a hely. Hogyan működik... és miért működik?

A lány lefeküdt és a plafont bámulta. - Én nem vagyok olyan biztos benne, hogy eleresztenek minket - mondta távoli hangon. - Azt hiszem, valami komplett örületbe keveredtünk. Egy emberek nélküli robot bármilyen fura elhajlásra képes lehet.

- De nem egy... mit is mondtál... komplett örült elhajlás - morfondírozott Derec. - Nem lehetnek örültek: az örületben nincsen logika. Különben miért gondolod, hogy valamibe belekeveredtünk? Egyszeruen

idekerültünk, valamilyen okból, ami még nem világos előttünk. Talán az idő majd segít, hogy rájöjjünk.

- Majd te kitalálsz - mondta a lány. - Én fáradt vagyok.

- De én nem - Derec kiment az erkélyre. A metsző szél az arcába vágott. Az ijesztő tuzijáték még tartott. - Kimegyek ma este, és körülszimatolok egy kicsit.

A lány fölkel és odament hozzá. - Azt mondták, hogy veszélyes - szólt halkán, és a fiú karjára tette a kezét. - Holnap menj.

- Az ő figyelő tekintetük alatt? - rázta meg a fejét Derec. - Egyedül kell mennünk, és ennek most van itt az ideje. Egy kis eső nem fog megártani.

- Maradj - kérte a lány. - Félek.

- Méghogy te félsz! - nevetett Derec.

A lány elhúzta a kezét. - Rendben - mondta. - Menj csak ki és ölesd meg magad. Különbösen is elegendem van már belőle, hogy folyton vigyázzak rád.

- De mérges vagy.

- Te meg hülye - A lány elfordult és kitekintett a lenyugózó városra. Most ébredt rá, hogy ezt a szépséget egyedül ők tudják értékelni. És ebben volt valami kimondhatatlanul szomorú. - Hogyan játszod ki az ajtónállót?

- Megfogadjuk a tippjét, és becsapjuk - jelentette ki Derec.

- Becsapjuk?

- Segítesz?

A lány megfordult és visszament a lakásba. - Bármit megteszek, hogy

megszabaduljak tőled - szólt hátra a válla fölött.

Derec terve elég egyszerű volt, de csak egyszer kísérhette meg a végrehajtását. A robotok hamar kiismerték az emberi természet kettősségét, és ezzel a tudással vértették fel magukat a védekezéshez. De egy alkalommal sikerülhet.

A kanapé mögé kuporodott, és összegömbölyödve várt. Amikor már nem látszott az ajtó felől, Kate mély lélegzetet vett, és megpróbálta kinyitni - zárva volt.

Vállat vont Derec felé, aztán rémült sikoltozásba kezdett. Egy pillanat alatt kinyílt az ajtó, és az örrobot állt a bejáratban.

- Mi a baj?

- Derec! - visította a lány, és kifelé mutatott. - Kiesett az erkélyről!

A robot habozás nélkül begurult a szobába, hogy leellenőrizze a történet hitelességét. Az erkélyre sietett, és kihajolt a korlát fölött, hogy szemügyre vegye az éjszakát.

Derec felugrott a kanapé mögül, hangtalanul az ajtónál termett, és kirohant a lifthez, ami egyenesen levitte a földszintre. Megtette első valamire való lépését a Robotváros rejtélyének megfejtése felé. Szabad volt, de hogy ez mit is jelent, azt csak homályosan sejtette.

2. fejezet

A zsilip

Derec kilépett a széles utcára, és átvágott rajta a fél háztömbnyire eső épületek árnyékába. Ott megállt, és néhány percre visszafordult, hogy szemügyre vegye a környéket, ahonnan eljött. Igyekezett jól az eszébe vésni a tornyok körüli épületek helyzetét és alakját. Ha a megérzései

nem csalnak, és a város valóban kifelé fejlődik, akkor elég nehezen fog visszatérni, ha ugyan visszatér egyáltalán. Mégsem aggódott túlságosan miatta. Teljesen biztonságban érezte magát ebben a robotvilágban, és úgy gondolta, ha eltéved, akkor egyszerűen feladja magát az első rokonszenvesnek látszó robotnak, és az majd visszahozza.

Miután ezt tisztázta magában, teljesen annak szentelhette a figyelmét, hogy felfedezze ezt az új világot, ahová a kiszámíthatatlan sors vetette. Jelenlegi, eredendően ártatlan és tudatos állapotában Derec nem tudta nem a sors kezét látni bolyongásaiban. Mintha emlékeztetése valamiféle érzelmi és szellemi tisztítóviz lett volna, amely csak előkészítése egy hosszú útnak, ahol Robotváros csupán egy állomás. Mivel ez volt az egyetlen érzés, vagy szükséglet, amivel számolnia kellett, lelkesen és kedvvel indult el, összeszedve minden humorát. Katherine sosem fogja megérteni az érzéseit ebben az ügyben, de Katherine-nek van egy élete, amihez visszanyúlhat, és vannak emlékei, amik összetartják. Derec számára azonban ez jelentette az egész világot, és annyit akart megtudni róla, amennyit csak lehetett.

A város úgy nyújtózott körülötte, mint valami roppant óramu. A hegyes tornyoktól zömök raktárakig váltakozó épületek alakja mind tökéletes és soklapú volt, mint a növekedő kristályoké. A formák szemmel láthatólag legalább annyira szolgáltak valami pragmatikus szükségességet, mint esztétikai örömet. Ez a megfigyelés egy elmélet magját vetette el Derec agyában, amelyet részletesen is ki akart dolgozni, amint lesz ideje elmélkedni. Mert légüres térben semmi sem létezik. A robotokat nem egyenként motiválják logikátlan érzelmek. Okuk kell,

hogy legyen a cselekedeteikre, és amennyire Derec látta, a tetteiket valami abszolút dolog irányítja, annak ellenére, hogy Rydberg állítása szerint autonómok.

A jéghideg szél úgy hasított bele, mint kés a vízbe. Az ég rengett és háborgott, Derec mégis valami állandó, lázas tevékenységet érzékelt maga körül, amely fenntartotta a Robotváros mechanizmusának belső ritmusát és célját. Robotok százai jártak az utcán körülötte, mindegyik valami céllal mozgott. Rá sem hederítettek Derecre.

Az utcák tiszták voltak, még az unalmas-sima házfalakra festő robotok is közel tartották a festékszórót a célponthoz a heves szélben - ami valószínű magyarázattal szolgált az ajtónálló robotot tarkító festékcsíkokra. átalakított bányászjármuvek húztak el mellette elromlott gépekkel és hulladékfémmeleg megakva. Elülső fényszóróik úgy világoltak az úton, mint roppant gépi szentjánosbogarak. Alig húzódott be az árnyékba, amikor egy egész csapatnyi munkásrobot haladt el előtte egy számára ismeretlen felügyelőrobottal valami nyitott gépszállítóban. Rá sem pillantottak, úgy tuntek el egy távoli sarok mögött. Derec arra gondolt, hogy a nyomukba szegődik, de aztán úgy döntött, hogy először inkább a lassú felderítést választja. Rá akart érezni erre a világra.

A kérdések szinte végtelen folyamban sorjázta az agyában, a válaszok pedig csak egyre újabb kérdéseket hoztak magukkal. Ki alapította a Robotvárost, és a robotok miért nem ismerik saját eredetüket? Miért ezen a helyen, éppen ezen a bolygón? Miért építettek emberi léptéku várost egy nem emberi világra? Euler azt mondta, hogy Robot-

város tökéletes az emberek számára - de miért? Derec számára a gyilkosság csak apró kellemetlenség volt, de komoly szövődményekkel. Öt igazából a város érdekelte, a város mögötti mozgatórugók.

A vacak étel további kérdéseket vetett föl. Az urászrobotokat az emberi gazdák gépi segítőként tervezték. Az urászrobotok TUDTÁK, hogyan reagálnak az emberek az ételre. Az itteni robotok csak alapvető emberismerettel és a Robotika Három Törvényének ismeretével rendelkeztek, mint alappal, de fogalmuk sem volt az emberek specifikus, kondicionált reakcióiról. Szinte úgy tunt, mintha tervezésük az egyenlőségen alakuló emberi kapcsolatok felé irányította volna őket, nem pedig az úrszolga típusú hierarchia felé. Mintha tisztában lennének kapcsolatuk természetével az EMBER nevével állattal. Szédítő feltételezés volt ez, amit majd szintén tovább kell gondolnia.

Végül ott van a halott ember. Ö hol illik bele a képbe...és miért? Derec sima laphoz hasonlító agya szivacsoként szívott magába mindent, amit maga körül tapasztalt. Érzékelését nem zavarták meg elmúlt gondolatok és érzések. Részletekbe menő figyelmét semmi sem kerülte el, főleg Katherine reakciója akkor, amikor Euler kimondta azt a nevet - David.

Mit jelenthetett ez? Szó szerint csak belebotlott Katherine-be, a lány mégis a rejtelem nélkülözhetetlen darabjának tunt. Mi lehet a szerepe? Megint úgy látszott, hogy a sors a rendező - helyet mindennek, és mindent a helyére. úgy érezte magát, mint egy kirakósjátékot rendezgető vak, aki tapogatózva, a látás segítségével keresi az

összeillő darabokat. Nem tehetett róla, de kedvelte a lányt, és erős testi vonzalmat érzett iránta, amit nem is bánt, de ezzel együtt nem tudott szabadulni az érzéstől, hogy a lány nyakig benne van az ő igazi személyazonosságát és céljait elrejtő muveletben. És megint az örök kérdés - miért?

Folytatta útját az utcán. Bár az épületek csodálatosak voltak, nehezen lehetett volna leírni őket. Semmiféle jelzés nem volt rajtuk. A raktárakat felismerte, mert alkatrészeket hoztak-vittek belőlük, a többi építmény céljára azonban semmiből nem lehetett következtetni. Ha találna egy adminisztrációs épületet, akkor megpróbálhatna rákapcsolódni egy terminálra, és föltehetné a kérdéseit. Az a piramis, ahol ő és Katherine materializálódtak, és amit a robotok Kompassz Toronynak neveztek, mozdulatlanul látszott. Bár úgy tunt, hogy minden más e köré van szervezve, még nem akart visszamenni oda.

Az utcán járó robotok észre sem vették, amikor elhaladt mellettük. Volt bennük valami sietség, aminek az okát Derec nem tudhatta. Megállított egy házirobotot, ami éppen olyan volt, mint az ő ajtónállójuk, azzal a különbséggel, hogy ennek nagy lapátok voltak a kezei helyett.

- Tudsz beszélni? - kérdezte tőle Derec.

- Igen, teljesen bizonyosan - felelte a robot.

- Az adminisztrációs épületet keresem.

- Én nem tudok arról, hogy itt lenne ilyen.

- Hol találom a legközelebbi számítógép-terminált?

- Sajnálom, de nem mondhatom meg.

Derec felsóhajtott. Megint az önmagába visszatérő kör. - Miért nem?

- Ha ezt megmondanám, akkor mindent tudna.

- Miről tudnék mindent?

- Arról a dologról, amiről nem beszélhetek. Ha akarja, maradjon itt, én pedig keresek egy felügyelőt, és idehívom magához.

- Nem, köszönöm - hárította el Derec, mire a robot megfordult, hogy továbbmenjen. - Hé, mi ez a nagy sietség?

- Az eső - mondta a robot, és az ég felé mutatott. - Jön az eső. Jobban tenné, ha fedél alá húzódná - Ezzel a robot megfordult és elsietett.

Dobozforma teste ide-oda dülöngélt, amint tovagurult.

- Mi van azzal az esővel? - kiáltotta Derec, de szavait elsodorta egy hirtelen támadt szélhökés.

Egy pillanatig a robot távozó alakja után nézett, aztán rádöbrent, hogy az utca, amin jár, máshogyan néz ki, mint egy pillanattal előbb. Az egész háztömb, utcástól, mindenestül helyet változtatott, és egy kanyart alakított ki a valamikor egyenes út helyén. Az a magas, katedrális-szerű épület, amit vonatkoztatási pontnak választott, most teljesen eltűnt. Tíz perc leforgása alatt tökéletesen eltévedt.

Eltökélten nyomult tovább az egyre hidegebb szélben. Ha ez a világ olyannyira tökéletes az emberknek, akkor miért ilyen rossz az idő?

Egy jellegtelen sarokhoz érkezett, és azon az utcán találta magát, amin egyszer már járt, a parádé alatt. Különösen széles volt, és egy nagy vízvezeték osztotta ketté.

A vízvezető széléhez lépett, és a sötét, zuhogó vízbe nézett, ami majdnem negyedmagasságig megtöltötte a csatornát. Honnan jön ez a víz? És hová folyik? A víz miatt építették ide Robotvárost, vagy a víz az

építés valamilyen következménye?

De a víz csak rohant, sötéten és kifürkészhetetlenül, mint Derec múltjának és talán jövőjének is szinte jelképeként. A víz titkát ki tudja deríteni. Visszamehet a forrásához, és követheti célja felé. Kiismerheti. A gondolat felvidította, hisz ugyanezt az életével is megteheti. Ha elfogadja azt, hogy a sors, és nem a véletlen hozta erre a lehetetlen helyre, akkor ennek a sorsnak a forrását is megtalálhatja a városban.

Ha jól követi, akkor felderítheti a város eredetét, és ezáltal a saját eredeteit is. Mindez teljesen logikusnak tunt, mert nem szabadulhatott a gondolattól, hogy ő és a Robotváros eltéphetetlenül kapcsolódnak egymáshoz, fizikailag, érzelmileg, sőt, talán metafizikusan is.

Ha kutatómunkája kudarcot vall, legalább akkor is elfoglalja valamivel önmagát, üres elméjét. A vízzel kezdi - végigköveti a forrástól a torkolatig, fölfedi a miértjét. A robotokkal folytatja, megnézi, hogy mit tudnak, mit nem tudnak, mit hajlandók elmondani neki, és mit tud kiszedni belőlük akaratuk ellenére. Aztán ott van Katherine. úgy kell kezelnie őt, mint egy barátságos ellenfelet, és minden szegényes rendelkezésre álló fortélyával arra kell törekednie, hogy kiderítse a lány helyét az egészben.

A víz megcsobbant, mintha követ dobtak volna bele. Derec körülnézett, de a halványan derengő épületeken és a titokzatos céljuk felé siető robotokon kívül semmit sem látott.

újabb csobbanás hallatszott egy kicsit lejjebb a vezeték mentén, aztán még egy, közel az előbbi helyhez. Éppen arrafelé fordult, amikor jéghideg vízcsepp loccsant szét a vállán.

Igazából nem is a csepp volt rá a megfelelő szó. Inkább úgy érezte, mintha egy pohár vízzel öntötték volna nyakon. Gallérja csurom vizes lett, a válla fázott. Újabb víz toccsant mögötte az úttestre, még az első cseppnél is nagyobb. Nedves kör maradt utána a földön.

Derecnek alig egy másodperce volt arra, hogy felmérje, mi történik.

Alighogy elkezdte kapisgálni, mit jelent egy igazi nagy vihar, amikor elszabadult az özönvíz.

A zápor szinte elsőprő erővel zúdult Derecre, homályos függőnye egy szempillantás alatt elzárta előle a kilátást. Fázott, reszketett: az eső könyörtelenül ostorozta, moraja süketen visszhangzott Derec fülében.

A karjával védte fejét, de a fagyos zuhatag elzsibbasztotta vállát, hátát.

A lehető leggyorsabban fedél alá kellett volna kerülnie, de máris elvesztette tájékozódó képességét az átlátszatlan vízfüggöny mögött.

Próbaképpen lépett egyet arra, amerre a házakat sejtette. Ha rossz felé indul, beleesik a vízcsatornába, és elvesz a rohanó áradatban.

Lassan tapogatta ki az utat az épületek, a biztonság felé. Úgy érezte, hogy ennyi idő alatt már rég oda kellett volna érnie - nem lehetnek messzebb tíz méternél - mégsem volt még ott. Talán rossz irányba indult, és az úttest közepe felé tart?

Egyre nehezebben tudta tartani az egyensúlyát. A víz már a bokájáig ért az utcán, és nagy erővel nyomult vele szemben. Elvesztette lába alól a talajt és térdre esett, de sikerült újra talpra állnia. Ruhái már teljesen lucskosak voltak, és jégcsapként lógtak rajta. Minden egyes lépés roppant erőfeszítésbe került.

"A tökéletes világ", morogta magában, és szorult helyzete ellenére

halványan elmosolyodott.

Éppen el akart térni eddigi útirányától, hogy találmra másfele induljon, amikor egy épület szilárd tömege kezdett kirajzolódni a szeme előtt.

Néhány utolsó fáradságos lépés után hirtelen kint volt az esőből, valami tető alatt, ami az épület homlokzatából nyúlt ki.

Egyik kezével letörölte a vizet az arcáról, aztán reszketve maga köré fonta a karját a nedves hideg ellen, és számot vetett helyzetével. A tető csak egy méterre nyúlt előre, oldalirányban pedig mindkét oldalán úgy három méterre.

A tetőn túl semmit sem látott. A zubogó víz átláthatatlannak bizonyult.

A ház homlokzata sem ígért semmi jót. Teljesen sima volt, egyetlen ajtó vagy ablak nélkül. Mégis furcsamód, amikor megérintette, melegen érezte, a levegő hidegsége ellenére. Kicsiny világa tehát egy ötször egy méteres téglalap volt. A földet borító víz a bokája után most már a vádlijáig emelkedett, sodrása keményen feszült a lábának.

Percekig állt ott csattogó foggal, és átkozva a végzetet, ami ebbe a pokolzugba hozta. Benuult búskomorsága csakhamar elkerülhetetlenül haragba fordult.

- A fene egye meg! - kiáltotta, nem tudta, kinek, minek. - Miért éppen én?

Tehetetlen dühvel fordult vissza a falhoz. Öklével mérgesen a falba boksolt - és a keze belesüppedt az anyagba!

- Aaaaahh!

Döbbsenten felordított, és ösztönösen hátraszökött.

A tető pereméről lecsorgó vízesést éppen az arcába kapta, és amikor

félre akart lépni előle, az alsó folyam verte le a lábáról.

Alámerült, aztán lélegzetért küszködve bukkant fel újra, de felállni nem bírt: magával ragadta az áradat. Visszasodorta az utcára. Mintha az úttest maga is a vízcsatorna felé lejtett volna. Ebben a helyzetben szó sem lehetett arról, hogy megkísérelje megvetni a lábát. A legfontosabb e pillanatban az volt, hogy a fejét a víz felszíne fölé tartsa. Csak az életben maradás számított.

Érezte, hogy átsodródik a vízvezető pereme fölé, és belecsobban a zubogó folyamba. Elmerült, de a víz fenekét nem érte el. Dermedten és fulladozva bukkant fel újra, de a sebes áradat csak vitte, húzta, szívtá lefelé.

A vízfolyás végét akarta megnézni. Hát most hamarosan láthatja - ha elég sokáig sikerül életben maradnia.

Katherine Euler mellett állt az erkélyre nyíló kijáratban, és kifelé bámult az átlátszatlan vízfalra, és hirtelen úgy érezte, hogy Robotváros nem is létezik, csak egy hiperaktív, túl sok kozmikus sugárzásnak kitett agy képzelgése. Az eső végeláthatatlan folyamban zúdult lefelé. Ilyen esőt még sohasem látott, de nem is hitte, hogy egyáltalán létezik. Meg is rémült tőle, olyannyira, hogy félelme majdnem elnyomta nyomorúságos helyzetük feletti dühét. De csak majdnem.

- Miért ment ki? - kérdezte Euler.

- Már megmondtam - felelte a lány. Elfordult a hihetetlen zuhatag látványától, és visszament a lakásba. - Meg akarta nézni a várost.

- De hát megmondtuk neki, hogy veszélyes.

Katherine leült az ágyra, és karját összefonta a melle előtt. Tőle aztán

nyugodtan elnyelheti akár egy fekete lyuk is Derecet, a robotjaival együtt. - Vagy nem hitt neked, vagy nem törődött vele - közölte. - Miért itt álldogálsz, és miért engem kérdezhetsz ahelyett, hogy kimennél megkeresni?

Rydberg lépett be a hálószoba felől, ahol nyilván alaposan körülnézett, hátha Katherine hazudott. - Mindent megteszünk, ami lehetséges - szökött. - Nagyra értékeljük az aggodalmát. A miénk is legalább akkora, mint az öné.

- Én nem aggódom - mondta a lány nyersen. - Ennél kevésbé már nem is törődhetnék vele.

A robotok összenéztek. - Hát ön nem aggódik egy emberi élet lehetséges elvesztéséért? - tette fel a kérdést Euler.

Katherine felpattant az ágyról. - úgy érted, lehet, hogy...?

- Meghalt? - segítette ki Rydberg. - Természetesen. Mi figyelmeztettük önöket, hogy veszélyes.

Derec távozása óta immár vagy ötvenedszer, a lány odarohant az erkélyajtóhoz, és kibámult a tömör vízfalba. Derec már órák óta távol van, régebben, mint ami normális lenne. Ha valami történt vele...

- Miért ment ki? - kérdezte mögüle Euler.

- Már megint! - jajdult fel a lány. - Mindig ugyanaz a kérdés! Miért kérdezed folyton ezt?

- Mert nem értjük - ment oda hozzájuk Rydberg. - Tudniuk kell, hogy a robotok nem hazudnak.

- Tudjuk - felelte a lány.

- Akkor miért kockáztatja az életét, amikor megmondtuk, hogy veszé-

Iyes? - kérdezte Euler.

- Először is, talán más fogalmai vannak a veszélyről, mint nektek - kezdte a lány. - Ezentúl pedig jobban vágyott arra, hogy megismerje ezt a ti örült városotokat, mint amennyire a veszélytől félt.

- úgy érti - mondta Euler - hogy szándékosan teszi kockára az életét, pusztán a kíváncsiság miatt?

- Valahogy úgy.

- Elképesztő.

- Hadd kérdezzek valamit - bökött a lány mutatóujjával Euler mellszenzoraira. - Ha annyira akarjátok, hogy itt emberek éljenek, akkor miért olyan helyet választottatok, ahol ilyen veszélyes az időjárás? Rydberg mintha habozott volna, mintha valami belső mérce szerint mérlegelné az adandó választ. - Az itteni időjárás nem természettől fogva ilyen - jelentette ki végül.

- Természettől fogva - ismételte Katherine. Ezek a kulcsszavak. - Ez azt jelenti, hogy valami hátrányosan befolyásolta az éghajlatot?

- Igen - felelte Euler.

- És mi volt az? - kérdezősködött tovább a lány.

- Azt nem mondhatjuk meg - szólt Rydberg. Odament az ágyhoz, és benézett mögé.

- Mennyi ideig tart még? - kérdezte a lány.

- Valószínűleg egy órán belül vége lesz - közölte Euler. - Akkor majd megkezdhetjük a mindenre kiterjedő kutatást Derec barát után. Egy gondolat hasított hirtelen Katherine-be. Próbálta elnyomni magában, de nem sikerült. - Az a másik ember... David is így halt

meg?

- Okozhatta ő az esőket - válaszolta Euler - de nem miattuk halt meg.

- Ezt nem értem.

- Késő van már az embereknek - mozdult Rydberg az ajtó felé. -

Aludnia kell, különben kárt szenved az egészsége.

Ezzel a két felügyelőrobot hangtalanul kiment a folyosóra. Az ajtó

bezáródott mögöttük.

Katherine magára maradt, csak az ajtó előtt állt az örködő robot. A lány

lefeledt, és szorosan összegömbölyödött. - ó, David - sírta a ruhája

ujjába. - Miért kellett ennek így lennie?

3. fejezet

A kihatoló

Derec úgy sodródott a vízvezetőben, mint egy darab fa. Teste elmereve-

dett, nem volt többé ura sorsának és érzékeinek. Fülében a víz

zubogásával egész léte egyetlen pont köré csomósodott: a víz fölött

tartani a fejét. Semmi más nem számított: az élet a saját lényegére

redukálódott. Nem félt, hisz arra nem maradt ideje, és addigi élete sem

pereghetett le a szeme előtt, mert nem volt mire emlékezzen. Csak a

víz létezett, meg a dermesztő hideg - és a Halál mindenhol jelenvaló

társasága.

Utazása tarthatott néhány percig, de egy örökkévalóságig is - már nem

számolta az időt - de amikor érezte, hogy szabadon esik a levegőben,

agya rákattant az új valóságra, és kérdezősködni kezdett.

Zuhant a forró, nedves szélben. Egy csupasz fénypászma fogta be, de

mielőtt még igazából megörülhetett volna ennek, meleg vízbe csobbant.

Jó adag vizet nyelt sietősen behabzsolt lélegzetével együtt, és amikor a felszínre pattant, mint egy parafadugó, köhögött és zihált. Szívverése dübörögve visszhangzott a fülében. Kezdett pánikba esni, de aztán erőszakkal megnyugtatta magát, amikor látta, hogy a víz nem folyik, csak gyulik.

A vizet taposva hálatelt szívvel gondolt előző létének életmentő úszóleckeire. A hátár feküdt, úgy lebegett tovább. Apró áramlatok rángatták erre-arra. Teste borzasztóan sajgott a vízvezetékben elszenvedett megpróbáltatásoktól. Az utolsó cseppnyi energia is kiment belőle.

A feje fölött valami mennyezet-féle volt, melyet apró fények tettek homályosan láthatóvá. Vízesések moraja töltötte be az egész helyet, ő pedig elfordította a fejét, hogy vethessen egy pillantást a környezetére. Körülbelül százméternyire volt egy hatalmas, négyzet alakú medence szélétől, amely úgy ezer méteres lehetett. Egymástól szabályos távolságban elhelyezett vörös fények szórták kísérteties fényüket mindenüvé. A medence minden oldalának közepén volt egy vízbevezető, összesen négy, kiömlő vizük kihunyófélben lévő pulzárként ragyogott a rőt világításban. Ez a négy kivezetőnyílás okozta a rettentő zajt, ami a fejében dübörgött, visszhangozva csapongva a zárt térben.

Hol van? Valamiféle tárolóban, talán vízgyűjtőben. Vízraktalékokra minden városnak szüksége van. Ez itt nyilván kapcsolódott egy vízmutelephez, amely a nemlétező emberi lakosság ellátását szolgálta. Ez csak megerősítette Derecnek azt a korábbi feltételezését, hogy ezt

a várost nem kizárólag robotoknak szánták. Itt komoly gyarmatosításról volt szó.

újabb felfedezés hasított belé. A tározó megmentette az életét. A vízvezetékben sodródva már kezdtek mutatkozni rajta a kihülés jelei, de a tároló meleg vize kiolvasztotta.

Miért meleg a víz? Kétségtelenül melegebb volt az emberi testhőmérsékletnél, talán tizenöt fokkal is, ezenkívül valószínűtlenül meleg fuvallatok súvítottak át a termen, hangosságban vetekedve a kiömlő víz dübörgésével. Ami azt illeti, a simogató meleg és a pihenés már el is tompította az érzékeit. Rádöbbsent, hogy most áteshet a ló másik oldalára, azaz túlmelegedhet a teste. Akár kihul, akár megfő, az eredmény ugyanaz. Ki kell jutnia a vízből, mielőtt végzetes túlterhelés éri a szívét.

Még mindig háton lebegve enyhén tempózni kezdett a lábával, miközben a kezével is paskolni kezdett. A tározó végében mintha robot mozdult volna, de Derecnek nem volt annyi ereje, hogy olyan messzire elússzon. Fogalma sem volt, merre kéne indulnia, ezért egyszerűen a legközelebbi part felé vette útját. Haladása így is meglehetősen lassú volt, mivel a beömlő vizek saját áramlatokat gerjesztettek.

Laza tempóban, de elszántan úszott, közben még arra is sort kerített, hogy leltárba vegye a testét. Igencsak vad útja volt a vízvezetékben, de a várható horzsolásokon kívül úgy látta, nincs komoly baja.

Ahogy a medence pereme felé közeledett, észrevette, hogy a kifolyónyílásokból ömlő folyam jelentékenyen meglassúdott, amiből arra következtetett, hogy kint múlóban van a zivatar. Halvány fény kezdett

beszűremleni a fedett medence köré. Abból tudta, hogy kinappalodott. Végre elérte a partfalat, amely ugyanabból az anyagból készült, mint a város többi része. Szabályos távolságban fémlétrák vezettek a peremre. Odaúszott a legközelebbihez, hogy kimásszon.

A víz alig három méterrel volt lejjebb, mint a medence teteje, és ez volt Derec szerencséje, mert amikor mászni kezdett, érezte, hogy rosszul van. Teste, amit a vízben oly könnyűnek érzett, most mintha tonnányi súlyú lett volna. Az átélt stressz, a sodródás viszontagságai és a medence túlfutótt vize nem maradtak hatás nélkül a testére. Lassan vonszolta fel magát a létrán, aztán zihálva elterült a felső peremen, és úgy is maradt.

Csak egy percre hunyta le a szemét, de azonnal elszállt. Nem tudta, mennyit aludt, de amikor felébredt, hirtelen tért magához. Hangos robaj ostromolta a fülét. Gyorsan felült, körbefordult a tekintetével, és látta, hogy egy nagy gépezet közeledik felé a medence szélén. A motor dörgését erősítette fel a barlangszerű környezet.

A felállás is gondot okozott, hiszen még mindig gyengének érezte magát. Mégis sikerült remegő lábaira állnia, és elindult a kivilágított terület felé a medencén túl. Mindent látni akart, amíg még szabadlábbon és kíséret nélkül van. Ezután a robotok biztosan nem fogják ilyen könnyen szem elől téveszteni.

A fények felé haladtában nyitott üregek mellett ment el, amelyekben vízelvezető csövek voltak. A hatalmas vezetékek úgy kanyarogtak, mint a csomóra kötött kötéll, és mintha mozogtak, tekeregtek is volna, akár valami kígyóverem - akár valami élőlény. Ezeken korláttal ellátott

hidakon mehetett át, amelyek egyszeruen kinyúltak a verem széléből a közeledtére. A szeme előtt nőttek, mint a kristályok.

A vermeket elhagyva zömök épületeket látott, amelyekről feltételezte, hogy bennük folyik a tényleges víztisztítás. Munkásrobotok jártak függén ki-be az üzembe, leginkább gépezeteket hurcolva mindkét irányba. Derec egy villanásnyira fontolóra vette, hogy bemenjen az egyik ilyen épületbe, hogy működő terminált keressen, de a továbbra is feléje közeledő gép látványa arra készítette, hogy meggondolja magát.

- EMBER! - harsant fel egy hangszóró-hang. - MARADJON OTT, AHOL VAN. NEM MEGENGEDETT A TOVÁBBHALADÁS.

A hang forrása felé fordult. Abból a robot-vezette jármuból jött, amely gyors iramban közeledett felé. Ideje mozdulni!

Elrohant az épületek mellett a hátrább izzó fény-falak felé.

- EMBER! - rikoltotta újra a hangszóró.

ólomlábakkal futott. Az egész fal fényben fürdött, és körbefogta az egész tároló-területet. áttetsző volt, mint egy zuhanyozó-függöny, és Derec észrevette: annyira vékony, hogy a kinti fény egyenesen átmegy rajta. Megérintette, de szilárdnak bizonyult. Egy kicsit erősebben megnyomta, erre besüppedt, éppúgy, mint az előző esti fal.

Ekkor látta, hogy egy munkásrobot közelít a falhoz olyan húsz méterrel arrébb, és egyszeruen átmegy rajta. Odarohant, miközben a robotos jármu egyre jobban megközelítette. Amikor arra a helyre ért, semmilyen kijáratot nem látott, de amikor felemelte a kezét, hogy megnyomja, a fal megnyílt, ő pedig kilépett a nappali fénybe.

Ragyogó, nyugalmas reggel volt. Nyoma sem látszott az előző esti

ítéletidőnek. A nap még alacsonyan állt az égen, de Robotváros már éber és tevékeny volt.

Éppen a település szívében találta magát, a tengelypontban, amely körül a város kereke forgott. Látta a vízvezetéket is, ami úgy szelte át a várost, mint egy roppant küllő, de látott más hasonló vízvezetöket is, más küllöket, amelyek behálózták a város kerekét. Kezdett úgy gondolni a küllök közti területekre, mint körszeletekre.

Robotok tömegei igyekeztek sietősen az utcákon, mindig valahová tartva, mindig valami előre meghatározott parancsnak engedelmességgel. Sokan közülük a vízmutelepre mentek.

Egy kissé eltávolodott attól a ponttól, ahol kibukkant, aztán visszanézett a tározó felé, és döbbenet tapasztalta, hogy erdőt lát! Aztán jött csak rá, hogy az erdőt a tározó fölé telepítették, így a terület kettős célt szolgált. De miért éppen erdőt? Mert hogy a robotoknak ez nem kell, az biztos.

A szeme sarkából észrevette, hogy a nagy, kerek jármű, ami a tárolónál követte, most kijön a falból. Visszanézett először a városra, aztán az erdőre. Ebben a véletlenszerű összeviaskodásban könnyen egérutat nyerhet.

Kicselezve üldözőjét, viaskodott a roppant tározóépülethez, és már indult volna, hogy felmásszon az egyik támgerendán, ami az erdő szélét dúcolta alá. De alighogy odaért, és megérintette az ívelt oszlopot, az mintha elolvadt volna, és a helyén egy enyhén emelkedő lépcső támadt.

Aggályok nélkül elindult felfelé, és bejutott az erdőbe. A talaj nedves és

süppedős volt. Amúgy is átázott cipője most még sárosabb lett. A fák kicsikék voltak, sokszor alacsonyabbak, mint a körülöttük burjánzó aljnövényzet. Valami homályos köd ülte meg az egész erdőt és minél beljebb ment, a köd annál surubbé vált.

Derec nem volt növényszakértő, de feltételezte, hogy a fák egytől egyig azoknak a fafajtáknak a távoli leszármazottai, amelyek valaha a Földön nőttek. Az urászok, bár nem szívesen emlegették semmilyen kapcsolatukat őseik bolygójával, mindig tettek róla, hogy a földi növényeket és állatokat meghonosítsák azon a bolygón, amelyet gyarmatosítottak. Derecnek fogalma sem volt, hogy mindezt honnan tudja: elméje hirtelen villanásai megörjítették hézagosságukkal.

A ködben és suru aljnövényzetben gázolva bolyongott a fák közt.

Nyugalanság töltötte el ebben a megzabolázatlan környezetben. És tudta, hogy ezek az érzések egy urász gondolatai. Nem nagyon tetszett neki az erdő: a város rendezettsége után vágyakozott. De egy ember számára ennek is megvan a maga jelentősége. Szelídítetlen, de körülhatárolt, és esztétikailag kellemes, anélkül, hogy irányíthatatlan lenne. Ez a hely a szépérzékét szolgálta - az emberi szépérzékét.

A lába valami keménybe és szilárdba ütközött. Megbotlott, és elvágódott a puha talajon, miközben tetőtől talpig összesárosódott.

Megnézte a tárgyat, amiben lesett, és egy rövid, a földből kiálló csövéget talált. Valami ködszerűség ömlött ki a csöböl, ugyanaz a köd, ami az egész környéket ellepte, és Derec kezdte látni, hogy itt egy mesteri terv kelt életre.

Egy darabig állt ott, aztán összerezett, amikor mozgó árnyat pillantott

meg a homályban, olyan öt méterrel távolabb. Az egyik robot volt az.

Hallgatózott, és hallotta, amint köröskörül zörögnek a bozótosban.

Lassan körülvették az egész terepet, elvágva Derec útját.

A fiú mély lélegzetet vett, aztán összegömbölyödve lefeküdt a földre, és

hallgatta a közeledő zajokat. Az erdő a víztározó fölött van, hogy alulról

lehessen táplálni a növényeket, közvetlenül a gyökereken keresztül. A

köd pedig valószínűleg széndioxid-pára, a fák fejlődésének

elősegítésére. Honnan jöhet az a széndioxid? Talán valami ipari

folyamat mellékterméke, ami megmagyarázná a meleget is a

tározóban. Kifinomult és civilizált elrendezés, ökológikus város. Vajon

mindez robotok muve?

Fémláb koppant alig egy karnyújtásnyira tőle. Le kellett küzdenie

magában a késztetést, hogy fölálljon, és vegyen egy szippantásnyi

normális levegőt. A robot hamarosan továbbment.

Amikor hallotta, hogy a keresőosztag távolodik, talpraugrott és visszaro-

hant arra, amerről jött. A robotok sokkal gyorsabbak és erősebbek nála,

tehát most nagyon meglepetésszerűen kell cselekednie.

Perceken belül elérte az erdőszélt, és odasietett, ahol feljött. Az oszlop

megint a helyén volt, a lépcsőnek nyoma sem látszott. Lenézett az

erdő pereméről: a talaj jó tíz méternyi mélységben volt, ugrásról tehát

szó sem lehetett.

- Ön, Derec! - szólt egy robothang a háta mögül. - Azonnal álljon meg!

állj!

Derec leült a peremre, és lógázni kezdte lábait az oszlop előtt.

Csodálatos módon újra megjelentek a lépcsőfokok. Éppen akkor rohant

le, amikor a robotok kiértek az erdőből, és utána kiáltoztak, hogy álljon meg.

A vízmutelep forgatagának közepén észrevett egy nagy, lapos járművet, ami törött számítógépekkel megrakodva várta az indulást. Az utolsó lépcsőfokokat átugorva rontott a kocsira felé. A robotok már a lépcső alján jártak.

A teherjármű elindult, mielőtt odaért volna, de egy utolsó, kétségbeesett vetődéssel elkapta, és felugrott a hátuljára. A törött számítógépek közül egy apró, gömbölyű, fejnagyságú munkarobot sipított rá.

Katherine a mosdókagylónál állt, a csapból ömlő langyos vizet figyelte, és azon tűnődött, vajon hogyan oldható meg a vízvezeték-rendszer egy olyan városban, ami állandóan mozog. Egy kis vizet paskolt az arcára, aztán a mosdó feletti kis tükörbe pillantott. Szemei duzzadtak és karikásak voltak a kialvatlanságtól, de az arca nyugodt maradt, meglepően nyugodt ahhoz a rettegéshez mérten, ami az egész hosszú éjszaka alatt marcangolta.

Derec eltűnt, talán meg is halt, ő pedig egyedül van egy örült világban.

David-Derec csak izgalmas kalandnak tekintette ezt a helyet, a lány számára viszont maga volt a börtön. Bárkinek, aki egy urász-állomáson reked, az kéne legyen az első dolga, hogy rádión keresztül értesíti a kutatócsapatokat és a várakozó fogadókat. A robotok ezzel szemben kelleetlenül - pontosabban kitérően - viselkedtek, ha a kommunikáció kérdése került szóba. Ez minden másnál jobban megijesztette Katherine-t.

- Jól aludt?

A hangra ijedten megugrott, és sarkonfordulva Rydberget pillantotta meg az ajtóban. A robot hangszórójából halk statikus sercegés hallatszott.

- Nem mondtam, hogy bejöhetsz! - tombolt dühében és tehetetlenségében. - Kifelé, de rögtön!

A robot szó nélkül megfordult és kiment, Katherine pedig követte az apró folyosóra.

- Mit akarsz? - kérdezte a robottól. - Van valami... hír Derecről?

Rydberg hátat fordított neki. - Nem állt szándékomban megzavarni elvonultságában - mondta a robot. - Kérem, bocsásson meg. Ennivalót hoztam.

- Nem vagyok éhes.

Rydberg csak bámult rá rezzentelenül.

- Van valami hír Derecről? - kérdezte a lány újra, ezúttal kedvesebben.

- Igen - felelte a robot. - Három dekáddal ezelőtt látták, de elfutott, amikor az egyik felügyelőnk megszólította.

A lány hangosan összeütötte a tenyerét. - Szóval él?

- úgy tunik. De miért futott el? Ez a bunösség jele lenne?

- Ez annak a jele, hogy meg akarja nézni ezt a bolond bolygót, de nem szereti, ha egy falkányi robot koslat utána - A lány a nappali felé indult. -

Hol az a kaja? Olyan éhes vagyok, hogy megenném még a... -

Észbekapott, elhallgatott, és a robotra nézett. - Éhes vagyok.

- De éppen most mondta, hogy...

- Felejtsd el, mit mondtam. Javítás! - De abbahagyta, mielőtt a robot magyarázni kezdte volna, hogy mire emlékszik. - úgy értem, ne is törödj

vele. Hol az ennivaló?

A robot bevezette a nappaliba, ahol ott volt az étel, ugyanazon az asztalon, aminél előző este ettek. De furcsamód a szoba most más volt, alacsonyabb és szélesebb, mint tegnap. Az asztal is közelebb volt a falhoz.

Gyorsan odament. Gyümölcsöt és főtt zöldségfélésegeket látott. Leült, és próbaképpen megkóstolt egy kis zöldes gyümölcsdarabot. Nagyon ízlett neki. Rydberg ott állt mellette, miközben ő mohón végigkóstolt mindent, amit az asztalon talált. Mindent nagyon jónak talált. Ő nem ültette le a robotot is az asztalához, mint Derec. A gépek szolgák, és úgy is kell bánni velük. Sosem tudta megérteni, Derec miért ragaszkodik ahhoz, hogy ne olyan gépekként kezelje őket, mint amilyenek valójában.

- Mikor létesítünk külső rádiókapcsolatot? - kérdezte kezdeti vad éhsége csillapultával.

- Később mind összegyulünk, és megbeszéljük ezeket a kérdéseket.

- Perbe fognak minket - kérdezte a lány - annak a másik embernek a meggyilkolásáért? Tudod, hogy jogunk van a tárgyaláshoz.

- Derec azt mondta nekünk, hogy megpróbálja megoldani ezt a rejtélyt

- mutatott rá Rydberg.

Katherine megállt az evésben, és felnézett rá. - És ha nem oldja meg?

Mi van, ha soha nem derítjük ki, mi történt valójában? Nincs hozzá jogotok, hogy így itt tartsatok minket. Nem élhetünk tovább ebben a bizonytalanságban.

- Ha nem találjuk meg az igazságot ebben az ügyben - mondta

Rydberg - akkor azt fogjuk feltételezni, hogy az eredeti feltevésünk a helytálló.

- Nem hiszek neked - jelentette ki a lány. - Nincs jogotok bunősnek nyilvánítani engem megfelelő bizonyíték hiányában. Én nem Derec vagyok, én nem dédelgetek romantikus elképzeléseket egy robotok irányította világról. Ha le akartok tartóztatni gyilkosságért, akkor előbb folytassátok le a pert és bizonyítsátok be a bunösségem. Ha per van, akkor jogom van rá, hogy védekezzek. Ezért követelem: azonnal engedjenek rádióközelbe, hogy megfelelő vádképviselétről gondoskodhassak saját magam számára. Hivatalos jogi képviselőt akarok, méghozzá most azonnal!

- Ezt majd később megbeszéljük, a mai nap folyamán - közölte a robot. - Ha Derec barát már visszatért. Addig viszont kihul az enivalója, és nem lesz étvágygerjesztő.

- Már most sem az - vágott vissza Katherine, és eltolta magától a tányért. Nem tetszett neki a dolgok ilyen fordulata. úgy tunt, a rádió egyre távolabb kerül tőle, vele együtt pedig a szabadulás reménye is. Rydberggel szembeni összes érve olyan törvényekre és szokásokra alapult, amelyek az Auróra társadalmában voltak elfogadottak. De ha egy robot-civilizációról van szó, úgyis minden törvény, minden szabadságjog csak szócséplés.

Katherine számára egyszeru volt a végkövetkeztetés: itt a gépek az urak, és bármit megtehetnek, amit csak akarnak.

Derec semmilyen összehasonlítási alappal nem rendelkezett

Robotváros méreteit illetően, mégis elállt a lélegzete, amikor megérezte

hatalmasságát.

Ahogy az alkatrész-szállító kocsi fűgén róttá az utcákat, a gömbölyu kis munkarobot ide-oda pattogott a géproncsok között, és hangosan sipítózott. Ezüstös testén hol itt, hol ott villant fel egy fény, aztán hunyt ki megint, ahogy elvégezte automatikus (de mindenképpen szub-robotikus) előzetes hibafeltáró vizsgálatát az elromlott gépeken. Végül a kis jószág megpihent Derec ölében. Minden fénye eszeveszett villogásba fogott, sipítása pedig magas nyivákolásba csapott át.

- Na, hova megyünk? - kérdezte Derec a kis robotot, és lustán megsimogatta a gömb tetejét.

A gépecske zümmögött és forgolódott, de nem válaszolt. Aztán nyivákolása hirtelen hangos, szirénászeru vijjogásra váltott.

- Hagyd abba! - parancsolta Derec, és a teherkocsi eleje felé fordult, hogy lássa, nem keltett-e túl nagy feltunést. Kétrét görnyedve a kis jószágra hajolt, hogy valamelyest elfojtsa a hangját, de nem járt sikerrel.

- Abba kell hagynod - mondta a paránynak. - Én nem tehetem meg, hogy egyszeruen csak...

A dolog hirtelen áramütéssel reagált, amivel elijesztette Derecet.

- Jól van - mondta Derec, és reszkető ujjal az ezüst gömbre mutatott. - Nem akarok semmit elvenni tőled.

A dolog pattogni kezdett, egyre magasabbra és magasabbra. Derec körülnézett, aztán hidegvérrel felemelte a lábát és egyszeruen lerúgta a valamit a kocsiról. A kis robot a földre koppant, és dühösen szirénázva, gumilabdaként pattogott tova.

Néhány háztömbbel arrébb a jármu lelassított, aztán besorolt több másik, szintén gépekkel megrakott teherkocsi mögé. Derec térdre ereszkedett, és kilesett a számítógép-rakás mögül.

A kocsik egy kapu felé tartottak, ahol robotok egész sora sereglett a teherszállítók hátuljához. Mindegyik megfogott egy-egy darab rakományt, amivel egy ajtónál alig nagyobb tömbházhoz ment. A blokkház mellett pedig a legkülönösebb dolog volt, amit Derec rövid emlékeiben tapasztalt.

Egy hatalmas, szürke masina dorombolt ott lágyan, mégis tagadhatatlan erővel. Ami pedig kijött belőle, az olyan volt, mint egy darabka város-szalag. Mintha a város egyszeruen a föld mélyéből tört volna elő a szürke gépezet közvetítésével, ötméteres négyzetlapok formájában.

A gép haladt előre felé, a lapok pedig fokozatosan formálódtak és átalakultak a mozgása közben, valami hihetetlen előzetes programozás alapján, ami révén MAGUKTÓL épültek. És miközben ezek a lapok falakká, padlóvá, utcasarokká, emeletté, ablakká alakultak, lassú, kecses táncban szóródtak szét a szélrózsa minden irányába, és hozzátapadtak a már meglévő épületekhez, Robotváros egész káprázatos óramuvének ritmusában.

Olyan volt, mintha a város egyetlen hatalmas mammut lenne, egy élő organizmus, ami egyre terjed kifelé, állandóan változik, osztódik, mint a test sejtjei, és bevéssett minta alapján halad afelé, hogy teljes, tökéletesen kifejlődött lényé váljon.

Monumentális nagyságrendű terv volt ez, egy megadott végcél

elérésének tökéletes és logikus irányítása. Amikor a saját szemével látott egy felhökarcólót gyakorlatilag a földből kinöni, az egyik emeletet kifejlődni a másik után valami láthatatlan terv szerint, megérintette ennek az eszmének a nagyszerúsége, amely olyannyira meghaladta az ő korlátozott tudását. Ez a civilizáció egy olyan elme terméke volt, ami elutasította a korlátozott lehetőségek gondolatát, egy olyan elméé, ami elfogadta, hogy amit a képzelet megalkot, azt a kéz is meg tudja valósítani.

Egy ilyen elmének semmi sem lehetetlen. Talán még a Napközel sem.

A kocsi hirtelen megállt, majdnem leverve a lábáról Derecet.

Megérkeztek a kapuhoz. A robotok most FELÉJE nyúláltak rakományért.

Ha a fontos dolgok a föld alatt történnek, akkor ő is ott akar lenni.

Leugrott a kocsiról, és felkapott egy apró terminált, ami szemlátomást valami víznek esett áldozatul, aztán besorolt egy robot mögé, ami afele a bizonyos bejárat felé indult.

Karjában csecsemőként dajkálva a gépet érkezett az ajtóhoz. Meleg fuvallat üdvözölte, amikor belépett a szinte teljesen megvilágítatlan homályba. Rövid lépcső tunt fel előtte. Követte a lefelé induló robotot.

A lépcsősor egy tágas, épp hogy csak megvilágított raktárterembe torkollott, amely csak úgy nyüzsgött a lázas ténykedéstől. Önjáró kocsik szállítottak robotokat és bányászati gépeket, nyaktörő sebességgel. A kocsik láthatóan összeszokott rutinnal cikázva kerülgették egymást, az idők során tökéletesre csiszolt mozgással.

Derec számára mégis hihetetlen volt, hogy ekkora sebesség mellett

nem ütköznek össze.

A szemközti falban lift-nyílások voltak, vagy húsz egymás mellett, némelyik igencsak tágas. A lépcsőn lejövvő robotok ezek felé indultak.

Nyilvánvalóan egy alsóbb szintre igyekeztek, ahol a javító vagy selejtező munka folyt.

Nem lévén elképzelése arról, merre is menjen, Derec taláalomra választott ki egy liftet, és afelé indult terhével. Mellette kitárult egy hatalmas liftajtó, és sáros, földes bányászrobotok özönlöttek ki rajta, a vállukon egyik társuk működésképtelen testével.

Derec elérte a felvonót. A szerkezeten nem volt semmilyen vezérlőgomb, de magától kinyílt, amikor Derec odalépett.

Egy hang morajlott fel mögötte. - Ott lent nem vár más, csak a halál!

Megfordulva egy felügyelőrobotot pillantott meg, ami kétszer akkora volt, mint egy átlagos ember, és egyenesen rá meredt vöröslő fotocelláival. A robot teste csillogó feketére volt csiszolva.

- Azért jöttem, hogy ellenőrizzem a munkátokat - mondta Derec, fennsőbbséget tettetve. Visszafordult a lifthez, és be akart szállni.

De a robot karja előreleendült, és a roppant fogók megragadták Derec alkarját erős, de nem fájdalmas szorítással.

- Ön el van fogva - közölte a gép. Derec számítógépe hangos csattanással zuhant a földre.

4. fejezet

A Kompassz Torony

Amikor feltárult a lakosztály ajtaja, és egy nagy robot jelent meg

Derec-vel a hóna alatt, a fiú láthatta Katherine arcán először a rémületet,

aztán a megkönnyebbülést, végül a zabolátlan jókedvet - mindezt röpké három másodperc leforgása alatt.

- Hadd találjam ki - tette a lány a szájához a mutatóujját. - Gólya viszi a fiát játszotok.

- Nagyon szellemes - vágott vissza Derec, amikor a robot óvatosan letette a földre. Felnézett a tornyosuló fekete gépre. - Kösz a fuvart, Avernus.

- Nagyon szívesen, Derec barát - felelte a robot enyhén meggörnyedve, hogy extra testmagasságát be tudja fogadni a folyosó. - De arra kell kérnem, hogy maradjon távol a föld alatti világtól. Az nem embereknek való hely.

- Kedves, hogy így aggódsz értem - mondta Derec kitérően. Belépett a lakásba, aztán visszafordult Avernushoz. - Ott leszel a gyulésen?

- Bizonyosan - válaszolta a robot. - Mindnyájan nagy várakozásokkal nézünk elébe.

- Most elmehetsz - vetette oda Katherine hidegen Avernusnak. A robot finoman bólintott, aztán kiment. A zömök ajtónálló robot azonnal beállt a helyére az ajtókeretbe.

Katherine megnyomta az ajtócsukó gombot, mire a panel a helyére csusszant. - Nem csak a reggelit, de az ebédet is lekésted - helyezkedett el lezser tartásban a kanapén.

- Avernus adott enni, mielőtt visszahozott - mondta Derec. - Ellátta a sebeimet és még aludni is hagyott egy kicsit - Végül már nem nézhette tovább szó nélkül a lány arcát. - Mi a baj?

- Te - felelte a lány. - Ez az egész hely...meg minden. Már azt sem

tudom, merre van fölfelé. Rájöttél valamire?

Derec ekkor vette észre a CRT képernyőt, ami az asztalra volt állítva.

Odament. - Ezt a helyet emberek számára tervezték - közölte. - És az építkezés olyan eszeveszett ütemben folyik, mintha valami sürgős határidő közeledne, amire el akarnak készülni. úgy láttam, mintha ezek az épületek... nem is tudom, mintha elevenek lennének, talán ez rá a legjobb szó - A képernyőre bökött. - Ez meg honnan van?

- Rydberg hozta - felelte a lány. - De csak vételre alkalmas. Hogy értetted azt, hogy a város eleven?

- Ezt figyel - mondat Derec, és teljes erőből nekirohant a szemközti falnak. A fal engedelmesen behorpadt, aztán puhán visszaalakult eredeti helyzetébe.

- Egész éjjel le sem hunytam a szemem, mert miattad aggódtam, te pedig csak annyira jutottál, hogy gumiból van a fal? - mérgelődött a lány.

A fiú rámosolygott. - Te TÉNYLEG aggódtál értem?

- á, dehogy - válaszolta a lány. - Mi van még?

A fiú leült Katherine mellé a kanapéra, és fojtott hangon beszélni kezdett: - Láttam, hogy a város önmagától épül, szó szerint kinő a földből. Megpróbáltam lemenni a föld alá, de Avernus elkapott.

Szerintem ott lent ő a főnök. Csak annyira jöttem rá, hogy a mélyben elképesztő méretű bányaművelés folyik, meg arra, hogy némelyik épület pozitronikus, azaz valamiféle celluláris robot, ami önálló egészet alkot. Egyszerűen elképesztő!

Katherine-t azonban mindez hidegen hagyta. - Találtál valami

menekülési lehetőséget?

A fiú megrázta a fejét. - Még nem - felelte - de szerintem nem is lesz rá szükség.

- Mert annyira odavagy a robot haverjaidért, hogy másra gondolni sem tudsz! - Hirtelen a fal felé bökött a fejével. - Ha a falak robotok, akkor vajon most is hallanak minket?

A képernyő ebben a pillanatban kelt életre. Rydberg arca jelent meg rajta. - Hát visszajött, Derec - szólt. - Remek. Akkor készüljenek.

Kísérő megy önökért, aki az előzetes tárgyalásra viszi önöket.

- Tárgyalásra? - hüledezett Derec

- Huh - kapta a kezét a szája elé Katherine. - Ezt lehet hogy én csináltam. Én hergeltem bele őket abba, hogy csináljanak pert.

- De hát még nem is tudtunk kideríteni semmit.

A lány vállat vont. - Meg akartam tudni, hogy hozzáférhetünk-e valahogy külső kommunikációhoz - Pattintott az ujjával. - Ez talán azt jelenti, hogy odaengednek.

- Igen... talán - mondta Derec, de ezt ő maga sem hitte el. Robotváros túl értékes drágakő volt ahhoz, hogy csak úgy, szabadon lógjon az éterben, ahol bárki rákapcsolódhat. Ebben a pillanatban még abban sem volt biztos, hogy AKAR-e egyáltalán kommunikálni.

A képernyőre tekintett. Rydberg arca már eltunt. - Bármilyen is legyen az ok - folytatta - most mindenképpen választ fogunk kapni néhány kérdésre.

- Reménykedjünk benne, hogy tudunk is majd kezdeni valamit azokkal a válaszokkal - sóhajtott a lány. - Nem akarok itt megöregedni.

Az ör-robot percek múlva kopogtatott. Derec sietett ajtót nyitni. Euler üdvözölte, társaságában egy másik felügyelő-robottal, akit még eddig nem láttak. Ez a robot volt a leginkább emberre emlékeztető ábrázatú, amit Derec látott: finom, de kifejezéstelen kirakatbaba-vonásokkal.

- Derec barát - kezdte Euler - Katherine Burgess barát, hadd mutassam be Ariont, aki az önök kísérője lesz a gyulésen.

- Örülök, hogy megismertelek - mondta Euler.

- Rydberg tárgyalást emlegetett - szólt közbe Katherine.

- Nagy esemény ez nekünk, ittenieknek - mondta Arion. - Bízom benne, hogy elégedettek eddigi ittlétükkel. A rendelkezésemre álló rövid idő alatt igyekszem minden tölem telhetőt megtenni, hogy szórakozásról gondoskodjak önöknek. Tudjuk, hogy az emberek kedvelik az ilyen fajta időtöltést.

- Köszönünk mindent, amit értünk teszel - felelte Derec.

- Ja - mondta erre Katherine. - Mi lenne, ha idevarázsolnál nekünk egy rádiót, hogy segítséget kérhessünk kintről?

- Ó, az nem lehetséges - közölte Arion.

- Gondoltam - jegyezte meg Katherine.

- Ajándékom van az önök számára - nyújtotta feléjük a jobb karját Euler. - Aztán indulnunk kell a gyulésre.

Derec odalépett a robothoz. A gépkezekből két nagy óra függött aranyláncon. - Azért, hogy itt is tudják, mennyi az idő - szólt Euler. -

Ez fontos az emberek számára, tehát nekünk is. Mindent megteszünk, hogy ebben a tekintetben kényelmesen érezzék magukat.

Derec elvette az órákat, és az egyiket odaadta Katherine-nek. A

szerkezeteknek szögletes, arannyal szegélyezett számlapja volt. Az folyadékkristályos kijelző mindkettőn 3:35-öt mutatott. - Huszonnégy óras nap szerint járnak - magyarázta Euler. - Arra gondoltunk, hogy kényelmesebb önöknek, ha az órák hosszát módosítjuk, mint ha egy huszonegy és fél óras naphoz kellene igazodniuk. Óráink, dekádjaink és centádjaink hossza a szabványosnak megközelítőleg csak nyolcvanöt százaléka - Derec kilépett a verandára, és az égre tekintett. A nap már túlhaladt pályája csúcsán, és lassan kúszott az esti árnyak felé.

- úgy van, ahogy mondtad - tért vissza Derec az erkélyről.

- Kétkedett benne? - kérdezte Arion Eulerre pillantva.

- Most már érted? - kérdezte társától Euler.

- Érdekes - csóválta meg a fejét Arion, már-már emberi mozdulattal.

- Indulnunk kell - közölte Euler és kisért a lakásból, a többiek utána.

Lifttel mentek le az utca szintjéig, aztán beszálltak egy többkocsis járműszerelvénybe, amelynek nem volt látható vezetője. A jármű azonnal nekilódult, ahogy leültek. Euler Derechez fordult, a Katherine mellett ült a két robot mögött. - Ön hatalmas veszélynek tette ki magát múlt éjszaka - jegyezte meg. - Miért?

- Nekem van egy jobb kérdésem ennél - vágott vissza Derec. - Ha ez a világ oly tökéletes az embereknek, akkor miért olyan veszélyes?

- Az urászvilágok már eonokkal ezelőtt megoldották az

időjárás szabályozás problémáját - kottyantott közbe Katherine. -

Érthetetlen, hogy ti még nem jutottatok el ideig a fejlett kultúrákkal.

Arion a lány felé fordult, és fejét hajtott. - Köszönöm, hogy fejlettnek

nevezte a kultúránkat.

- Az időjárás - felelte Euler - most éppen valóban része általános problémáknak. Irányítjuk is meg, nem is. Sajnos biztonsági okokból ennél többet nem mondhatok.

- Klassz - fanyalgott Katherine. - Mindenki beleszólhat az időjárásba, de beszélni nem beszélhet róla.

- Az eredeti kérdéssre válaszolva - mondta Derec Eulernek, miközben afelé a torony felé indultak, ahol az emberek először materializálódtak - nekem nincsenek emlékeim és nincs múltam. Kíváncsiságom, válaszkeresésem miatt teszek olyasmiket, amik veszélybe sodorhatnak.

- Amnézia ez? - kérdezte Euler. - Vagy valami más?

Derec meglepve nézett rá. - Mi más lehetne?

A robot kérdésére újabb kérdéssel válaszolt, amit már nem először hallottak. - Akkor hogyan kerültek a bolygókra?

Derec rájött, hogy a robot szójátékot játszik vele, ami egyenesen következett az előző esti szójátékokból, amit Derec kezdeményezett. úgy döntött, belemegy a játékba. - Mit felelt a halott ember, David, amikor neki tetted föl ezt a kérdést?

- Azt mondta, nem tudja - felelte Euler, és hátrafordult az ülésben. A válla fölött jegyezte meg: - Azt állította, hogy emlékezetkiesése van.

A szerelvény megállt a Robotváros látképét uraló gigantikus piramis mellett, amit a helyiek csak Kompassz Toronynak hívtak. Katherine erősen szorongatta Derec karját, és Derec tudta, hogy a lány ugyanattól fél, mint ő. Itt, félúton fölfelé a toronyban rejtették el a Napközel Kulcsát,

ami idehozta őket. Vajon megtalálták a robotok? Szembesíteni fogják őket a bizonyítékkal, vagy ami még rosszabb, elveszik?

De Euler egy szóval sem említette a kulcsot. Csak kimászott a jármuből, és egyenesen a torony aljához vezette őket, a toronyéhoz, amiről Derec azt feltételezte, hogy szilárd.

Ennél nagyobbat aligha tévedhetett volna.

A robot közeledtére az alapot alkotó szilárd anyag egy egész blokkja olvadt el. Lejtős rámpa támadt a helyén, amely bevezetett az épület belsejébe, igazolván Derec elméletét az intelligens építőanyagról.

Rövid, sötét folyosóba léptek, amely kereszteződő folyosókba és lépcsőkbe torkollott.

- Próbáld megjegyezni az utat - suttogta Derec Katherine-nek. - A biztonság kedvéért.

- Minek? - kérdezte a lány. - Ha még nem jöttél volna rá, sehová sem megyünk.

- Ez városunk legfontosabb épülete - magyarázta Euler, miközben lépcsők és felvonók rengetegén vonszolta keresztül őket, egy hosszú, jól megvilágított folyosóig. - Ez az a hely, ahol a döntések születnek, ahol... létrejön a megértés.

Végigmentek a folyosón. Arion előresietett és eltunt egy lefelé haladó lépcsőn. A környező falak halványan ragyogtak. Másfél méterenként újabb folyosók torkolltak bele.

Kövezték Ariont, és számos alkalommal változtattak irányt, mielőtt egy hatalmas, kivilágított teremben találták magukat, amelynek falai szögben hajoltak a napfényben fürdő mennyezet felé.

A padló mintázata olyan volt, mint valami roppant iránytu, négy csúcspontja Robotváros sarkköveit alkotta. Az iránytu közepén, a beömlő napfény közvetlen sugaraiban hat robot állt körben, kinyújtott karjuk összefonódott a szomszédjuk karjával, mindkét irányba - csak egyetlen hely maradt üresen, Euler számára.

- Ez az a hely, ahol a tökéletességet kutatjuk - mondta Euler, és belépve a körbe, lezárta azt.

- Olyan, mint egy templom - suttogta Derec Katherine-nek.

- Igen - felelte a lány. - Nekem is valami ilyesmi érzésem támadt.

Derec körülpillantott. Nem látott asztalt, székeket, vagy akármilyen mást, ami emberi ülőhelyül szolgálhatna. A falakba körben végig képernyők voltak beágyazva, mindegyik más és más képet mutatott

Robotvárosról. Némelyiken bányászati fejtés látszott, hatalmas gépek tolták és ásták a földet. Más képernyők az általa is látott épületnövesztőt mutatták, és Derec arra a következtetésre jutott, hogy ilyenből több is van. Voltak képek a víztározóról is, amelyikbe beleesett, és furcsa, földalatti képeket, amelyeket mászkáló kamrobotok készítettek elhagyatott bányaalagutakról kilométerszám. Végül sok képen egyszeruen csak az ég rózsaszínes kéksége látszott.

- Azért jöttetek erre a helyre - jelentette be Euler fennhangon - hogy segítsétek nekünk a helyesség, a tökéletesség, a teljesség keresésében. Mi - emberek és robotok - vagyunk a kulcs a lelki szinergiához. Mi a szinnoetikára törekszünk. Bemutatom a többieket, aztán elkezdjük.

- Szinnoetika? - suttogta Katherine.

- Ember és gép - felelte Derec - együtt több, mint a részek összege.

- Hát ez tényleg tiszta vallás! És ezt te honnan tudod?

Derec vállat vont. - Ez az egész olyan... ismerősnek, olyan kényelmesnek tunik nekem.

- Ismerik Rydberget - folytatta Euler - Avernust és Ariont - A robotok nevük hallatára bólintottak. - A többiek pedig...Waldeyer...

- Jó napot - mondta egy zömök, kerekded, kerekeken guruló robot.

- Dante...

- Üdvözlöm önöket - szólt Dante. Teleszkópszemei jócskán kinyúltak fejének kupolájából.

- És Wohler.

Egy csodálatos arany gép bólintott udvariasan feléjük, anélkül hogy szomszédja karját elengedte volna. - Részünkről a szerencse - jegyezte meg Wohler.

- Válaszolunk minden kérdésükre, amire tudunk - mondta Euler - és reméljük, önök is ugyanezt fogják tenni.

- Ha, ahogy mondtad, mindnyájan az igazságot és a tökéletességet keressük - nézett rájuk Derec - akkor találkozásunk gyümölcsöző lesz. Szeretném azzal kezdeni, hogy megkérdezem: miért vannak az itteni életnek olyan területei, amelyről nem vagytok hajlandók velünk beszélni?

Rydberg vette át a szót. - Készenléti biztonsági üzemmódban vagyunk, amelynek következtében bizonyos információkat zárol a programozásunk.

- A mi érkezésünk váltotta ki a biztonsági üzemmódot? - kérdezte

Katherine.

- Nem - felelte Euler. - Már az önök érkezésekor is ez volt a helyzet.

Már persze ha tényleg akkor érkeztek, amikor állítják. újra meg kell kérdeznünk, hogyan jöttek ide.

Derec úgy döntött, hogy megpróbálkozik egy kis igazsággal. Nem lehet baja belőle, amíg a Kulcsról nem tesz említést. Talán egy cseppnyi jóladagolt igazság színvallásra készíteti őket a Kulcs felől. - A levegőből materializálódtunk, éppen ennek az épületnek a tetején.

- És azelőtt hol voltak? - kérdezte az aranyszínű, Wohler.

Derec lassan körbesétálta a kört, és faggatóit tanulmányozta. - Egy Rockliffe nevű urász-állomáson, közel Nexonhoz, a Telepes Világok karantén-zónájának peremén.

Arion, a kirakatbaba-arcú következett: - És milyen eszköz segítségével jutottak onnan ide?

- Semmilyen - felelte Derec. - Egyszerűen ide teleportálódtunk.

Egy pillanatra csend lett. - Ez nem egyeztethető össze semmilyen, a memóriánkban lévő információval - szólt Avernus, fejkupolájának mozgásával követve Derec útját a kör mentén.

- Nem találtak semmiféle hajót, ami ide hozhatott volna minket - mondta erre Derec - pedig biztos vagyok benne, hogy kerestétek.

- gy van - helyeselt Euler - és radarjaink sem jeleztek semmi olyan tevékenységet, ami hajó jelenlétére utalt volna az atmoszférában.

- Ennél jobban nem tudom megmagyarázni - szögezte le Derec. -

Most pedig ti válaszoljatok az én kérdéseimre. Ti honnan jöttetek?

- Kire gondolsz? - kérdezte Euler.

- Mindnyájatokra - felelte Derec.

Avernus válaszolt: - Rajtam kívül mindnyájan itt készültek,

Robotvárosban - mondta. - Én...itt ébredtem öntudatra, de azt hiszem, máshol készítettek.

- Hol?

- Azt nem tudom - mondta a nagy robot. - Első emlékeim már itteniek.

Előzetes programozásomban semmi sem utal arra, honnan származom.

- Ezzel azt akarod mondani - vágott közbe Katherine - hogy senkit sem ismersz a többi roboton kívül? Hogy az egész léted ide kötődik?

- Valóban - mondta Rydberg. - Alapprogramozásunk nagyon is tudatában van az emberi lények létezésének és a társadalmuknak, de fajaink között nincs hivatalos kapcsolat.

- Akkor miért építettétek ezt a helyet? - kérdezte Derec. - Miért lett olyan fontos nektek, hogy egy embereknek szánt világot hozzatok létre?

- Az emberek nélkül mi nem vagyunk teljesek - mondta Waldeyer.

Tömör kupolája először Derec, aztán Katherine felé fordult. - A létünk alapját szabályozó törvények éppenséggel az emberekkel való kapcsolatra vonatkoznak. Mi azért létezőnk, hogy független gondolatot szolgáljunk, a kreativitásnak egy magasabb fokát, amelyre magunkban képtelenek lennénk. Erre nagyon hamar rájöttünk, anélkül, hogy valaki megmondta volna nekünk. Magunkra hagyva egyszerűen csak léteznénk, vég nélkül, cél nélkül. Még a mesterséges intelligenciának is kell valami ok, amiért tevékenykedik. Ez a világ ennek az

intelligenciának az első alkalmazása. Emberek számára építjük, hogy olyan tökéletes környezetet teremtsünk, ahol az emberi kreativitás mindnyájunk teljességére, szabadon virágozhat. Enélkül a világ nélkül semmik vagyunk. Vele viszont létfontosságú alkotórészei vagyunk az univerzumban végbemenő evolúciónak.

- Miért érdekel ez titeket? - kérdezte Katherine.

- Nekem van erről egy elméletem - mondta Dante sárgán izzó nyúlvány-szemmel. - Mi a kreatív gondolat magasabb birodalmának termékei, vagy ha úgy tetszik, a gyermekei vagyunk. Lehetetlennek tunik, hogy ennek a kreatív gondolatnak a mozgatói ne hassák át programozásunk minden aspektusát. Mi nem akarunk semmit.

Nincsenek vágyaink. Mégis, a teljességnek az a hiánya, ami a tétlenségből fakad, azt az... érzést kelti bennünk, mert erre nem tudok jobb szót, hogy haszontalanok és feleslegesek vagyunk. Saját világunk teljes szabadsága adott lévén, arra álltunk rá, hogy szolgálatot nyújtsunk a működésünkkel.

Derecben hirtelen valami rettentő szomorúság támadt fel az emberi intelligencia eme boldogtalan produktumai iránt. - Tehát megcsináltátok mindezt, pedig nem is tudhattátok, hogy vetődik-e ide valaha ember?

- Igen - mondta Euler. - Aztán jött David, és azt hittük, minden jó lesz.

Aztán jött a halála, jött a zuzavar, jöttek önök... a gyilkosság gyanúsítottjai. Mi sosem akartuk, hogy így történjen.

- Amikor zuzavarról beszélsz - jegyezte meg Derec - a viharokkal kapcsolatos problémákra gondolsz?

- Igen - mondta Rydberg. - Az esők civilizációnk pusztaságát

fenyegetik, és ez a mi hibánk. úgy szakadtunk ki bentről kívülre, hogy semmiről sem gondoskodtunk.

- Nem értem - mondta Derec.

- Nem is számítottunk rá, és azt sem tudjuk megmondani, miért kell ennek így lennie - felelte Euler.

Derec a tározóban süvítő meleg légáramlatra gondolt. - A városnak ez a gyors növekedési üteme normális? - kérdezte.

- Nem - válaszolta Euler. - Ez David halálával függ össze.

- David halála miatt van?

- Erre nem tudjuk a választ - közölte Euler.

- Várj egy kicsit - Katherine otthagya a kört és leült a padlóra, hátát az északi falnak vetve. - Én arról akarok veletek beszélni, hogy nekünk mi közünk ehhez az egészhez... és hogy Rydberg miért mondta, hogy ez előzetes tárgyalás.

- Ön volt az első, aki felvetette a per gondolta át - felelte a robot, és kihajolt a körből, hogy a lányra nézhessen. - Én csak azért használtam ezt a kifejezést, hogy ön megnyugodjon.

- Oké - mondta erre a lány. - Belemegyek a játékba. Azt mondjátok, hogy ez egy robot civilizáció, amely sosem került kapcsolatba emberekkel. Valakinek viszont mégis meg kellett adnia nektek az alap-programozást és a város létrehozásához szükséges készségeket.

- Valakinek... igen - mondta Euler.

- Valaki főnök-félének - folytatta a lány.

- Nem - mondta Euler. - Mi most csoport-kommunikációban vagyunk a

fő-program maggal, de így csak a logikai döntésekhez szükséges információt kapjuk meg. általános filozófiánk: szolgáltatni, eszközeink pedig logikaiak. Ezen kívül a társadalmunknak nincsen más szabálya.

- Akkor miért fogtatok egyáltalán perbe minket? - kérdezte a lány.

- Az emberi élet tiszteletben tartása az Első Törvényünk - felelte

Rydberg. - Amikor elképzeltük tökéletes emberi-robot világunkat, olyan

világot láttunk, ahol mindenki egyformán tiszteli az Első Törvényt.

Elképzeltünk egy humanikai rendszert, amely az emberi magatartást

szabályozná, úgy, ahogy a Robotika Törvényei szabályozzák a mi

viselkedésünket. Természetesen kizárólag elméleti alapon

dolgozhattunk, de már megalkottunk három olyan kezdeti törvényt,

amely az emberek megértésének alapjául szolgálhat.

- Milyen kedves - fanyalgott Katherine. - Most meg azt akarják, hogy mi is a robotika törvényeit kövessük.

Derec félbeszakította nyafogását. - Várj csak. Nézzük, mire jutottak.

- Köszönjük, Derec barát. Első, ideiglenes humanikai törvényünk a következő: az ember nem árthat embernek, és nem nézheti tétlenül, ha a másik embert veszély fenyegeti.

- Csodálatos - vélte Derec. - Még ha nem is mindig tartják be. És mi a második törvényetek?

Rydberg tétovázásából Derecnek az a benyomása támadt, hogy a robot is föl akart tenni neki egy kérdést, de az ember kérdése a Második Törvény alapján előbbre került.

- A Humanika Második Törvénye: az ember a robotnak csak értelmes parancsot adhat, és nem kérhet tőle olyat, ami a robotban

szükségtelenül ártalmat vagy kellemetlenséget okozó dilemmát kelt.

- Ez is csodálatos, de még mindig túl sok önzetlenséget kíván. Mi a harmadik?

- A Humanika Harmadik Törvénye: ember nem árthat robotnak, és nem nézheti tétlenül, ha a robotot veszély fenyegeti, hacsak ez a veszély nem emberi lény megmentéséhez vagy létfontosságú parancs végrehajtásához szükséges.

- Nem csak az emberekkel kapcsolatos tapasztalataitok szegényesek, de a programozások is - csóválta a fejét Derec. - Ezek a "törvények" talán leírhatnak egy utópisztikus ember-robot társadalmat, a valódi emberi viselkedéshez azonban semmi közük.

- Erre már mi is rájöttünk - mondta Rydberg. - Nyilvánvalóan újra át kell gondolnunk a következtetéseinket. Az önök érkezése óta szembesültünk az emberi hazugsággal és csalással, ezek a fogalmak pedig meghaladják korlátozott értelmünket.

- De az Első Törvénynek érvényesülnie kell! - mondta Avernus fennhangon, fényesen izzó vörös fotocellákkal. - Az embernek és a robotnak egyaránt tisztelnie kell az életet.

- Ezt a pontot mi sem vitatjuk - nyugtatta meg Derec.

- Nem! - pattant föl mérgesen Katherine, és visszament a körhöz. - Most arról van szó, hogy a VELÜNK való bánásmódból hiányzik a tisztelet!

- Kath.. - kezdte Derec.

- Fogd be a szád - reccsent rá Katherine. - Végighallgattam a szép kis filozófiai tereferét a robot haverjaiddal, de most már elegendem van.

Idefigyeljenek! Először is követelem, hogy lehetőséget adjatok nekünk a külső kommunikációra, és hogy engedjete el. Nincs jogotok hozzá, hogy itt tartsatok.

- Ez a mi világunk - közölte Euler. - Nem akarunk ártani senkinek, de a társadalmunkat törvények kormányozzák, és attól tartunk, hogy éppen a legerősebb törvényünket szegtétek meg.

- És ha megszegettük? Akkor mi van? - kérdezte pökhendien Katherine.

- Akkor mi van?

- Nos - kezdte Euler - akkor nem tehetünk mást, mint hogy távol tartjuk önöket a többi emberektől, akiknek árthatnának.

- Remek. És hogyan bizonyítottok be akármit is, ami alapján itt foghattok minket?

- Kizárásos következtetéssel - szólalt meg Waldeyer. - Derec barát előzőleg már javasolt bizonyos más magyarázatokat is, de úgy érezzük, hogy az önökre hárul annak a kötelessége, hogy ezeket felkutassák - nem mintha meg akarnánk nehezíteni az önök dolgát, hanem azért, mert ilyen kérdésekben többre tartjuk a kreatív intelligenciát a saját deduktív intelligenciánknál.

Derec látta, hogy Katherine a hajába tűr és mélyeket sóhajt, ahogy próbálja magát összeszedni és munkaképes állapotba hozni. -

Rendben - mondta végül, valamivel nyugodtabban. - Azt mondtátok, hogy nem mutathatjátok meg nekünk a holttestet.

- Nem - mondta Euler. - Azt mondtuk, hogy nem TUDJUK megmutatni.

- Miért nem?

Némaság volt a válasz. Végül Rydberg szólalt meg: - Nem tudjuk, hol

van - közölte. - A város kezd túl gyorsan replikálódni, és elvesztettük.

- Elvesztettétek? - hüledezett Derec.

Derec tudta, hogy egy robot egyszerűen nem restelkedhet, a csoportra tekintve mégis éppen ez volt a benyomása.

- Tényleg fogalmunk sincs, hol van - mondta Euler.

Derec észrevette a rést, és ki is használta. - Ahhoz, hogy végigcsináljuk ezt a nyomozást és bebizonyítsuk, hogy nem szegtük meg az Első Törvényt, szabadon KELL hogy mozoghassunk a városotokban.

- Mi azért létezőnk, hogy az önök életét védjük - jegyezte meg Euler. - Önt már kapta el az eső: tudja, milyen veszélyes. Ilyen körülmények között nem engedhetjük ki önöket.

- Tudjátok előre jelezni az esőt? - kérdezte Derec.

- Igen - mondta Rydberg. - A felhőzet késő délután kezd kialakulni, és éjszaka ered el az eső.

- És ha megígérjük, hogy nem megyünk ki, ha kedvezőtlenek a körülmények? - próbálkozott Derec.

Wohler, az arany robot szólalt meg: - Mit érnek az emberi ígéreteket?

Katherine átnyomakodott a robotkarok alatt, és beállt a kör közepére. -

Mit ér az életünk szabadság nélkül?

- Szabadság - visszhangozta Wohler.

Sötét felhő úszott a csarnok fölé, és szürke, komor félhomályba burkolta őket. A világítást csak a képernyők szolgáltatták, amelyeken már jobbra vadul rohanó felhők látszottak.

A kör azon nyomban szétvált. A robotok nyugtalanul siettek az ajtó

felé.

- Jöjjenek - intett Euler az embereknek. - Jön az eső. Vissza kell vinnünk önöket, fedél alá. Rengeteg a tennivaló.

- És mi lesz a javaslatommal? - kérdezte tőlük hangosan Derec.

- Siessenek - integetett hevesen Euler a közeledő Derec-nek és Katherine-nek. - Megbeszéljük a dolgot, és holnap közöljük önökkel az eredményt.

- És ha felderítjük az ügyet és bebizonyítjuk az ártatlanságunkat - szólt Katherine - akkor hajlandóak lesztek hagyni, hogy kapcsolatba lépjünk a külvilággal?

Euler a lányra szegezte fotocellái pillantását. - Hadd fogalmazzak másképpen - mondta. - Ha nem bizonyítják be az ártatlanságukat, akkor SOHA nem léphetnek kapcsolatba a külvilággal.

5. fejezet

A tanú

Derec a szállásukon ült az asztali képernyő előtt, és a "szórakozást" nézte, amiről Arion gondoskodott számukra, pillanatnyilag éppen mondatok és azok nyelvtani diagramja formájában. Ez előtt kudarcot vallott szögharmadolási elméletek gyűjteményét láthatta, még előbb pedig a tíz hatványainak egy hihetetlenül hosszú listáját azokkal a szavakkal együtt, amiket a számok által képviselt csillagászati összegek leírására találtak ki. Az egész maga volt az éber rémálom. Szürke, ólmos reggel volt, a levegő még nehéz az éjszaka hidegétől és a Robotvárost órákon át korbácsoló zivatartól. A palaszürke égbolton, a

reggel szárnyain még ott úsztak az éjszakai tombolás foszlányai.

Derec ketrecebe zárt vadnak érezte magát. Idegei minduntalan összerándultak a gondolatra, hogy hiába akarna, nem mehetne ki a lakásból. Kora reggel hagyták őket itt a Kompassz Torony-béli tanácskozás után, azóta nem is láttak egyetlen felügyelő robotot sem. A képernyőnek nem volt billentyűzete, és pillanatról pillanatra csak azt mutatta, amit a robotok mutatni akartak Derecnek. Most éppen annak érezték szükségét, hogy szórakoztassák, de a képernyőn megjelenő időtöltések csak tehetetlen dühét növelték.

Nem aludt jól. A lakásban mindössze egy ágy volt, azt pedig Katherine foglalta el. Derec a kanapén töltötte az éjszakát, de a fekvőalkalmatosság túl rövid volt neki, és ez nem járult hozzá nyugodt pihenéséhez. Álmatlanságának igazi oka azonban más volt.

Az eső.

Nem tudta kiverni a fejéből, hogy a víztározó már akkor is majdnem tele volt, amikor előző éjszaka beleesett. Hogyan tudná akkor befogadni azt a rengeteg vizet, ami minden egyes rendszeres felhőszakadásnál lezúdul? Emiatt aggódott, és minél többet esett, aggodalma annál jobban növekedett. Az a tény, hogy a felügyelő robotok azóta sem mutatkoztak, meglehetősen baljóslatúnak tetszett. Úgy tunt, minden erőfeszítésüket az időjárási problémák kötik le.

Hogyan függ össze az időjárás a város gyors növekedési ütemével?

Vajon kapcsolatban van a két dolog egymással?

- Korán keltél - hallatszott Katherine hangja mögüle.

Derec hátrafordult, hogy lássa. A lány arcán még ott volt az álom

puhasága, fejét körbefogta a halvány, szórt fény. Jól nézett ki: a pihenés kiemelte természetes szépségét. Az ágy sápadtzöld takarójába burkolózva állt. Derec lustán arra gondolt, hogy vajon mi lehet a takaró alatt, de aztán önkéntelenül eszébe jutott a felébredése Aranimas hajójának robbanása után, amikor a Rockliffe állomáson ott találta a lányt meztelenül a szomszédos ágyon. Zavarba jött és elhessegette magától a gondolatot, de mégis megmaradt utána valami, amiről teljesen elfeledkezett.

- Kérdezhettek valamit? - mondta Katherine-nek.

A lány arca elsötétült, a puhaság eltunt. - Mi lenne az? - kérdezte.

- Amikor a Rockliffe-en voltunk, Dr. Galen említette, hogy valami állandó betegségem van - mondta Derec. - Később, amikor elkezdett volna beszélni róla, elhallgattattad.

A lány a kis képernyőhöz ment, és került Derec pillantását. - Tévedsz

- mondta. - Teljesen jól vagyok... maga a megtestesült egészség.

Egy kissé elfordult a fiútól, és mintha lett volna valami furcsa a hangjában. Amikor visszafordult, már kemény volt az arca, mintha az a sebezhető, puha reggeli teremtés nem is létezett volna. - Mi ez itt? - kérdezte.

Derec odanézett. A szemnek kellemes, folyamatosan változó számítógép-generálta képek úsztak a képernyőn, a gép aprócska hangszórójának random-generált zenéjének kíséretében.

- Olyan nehéz hinni neked - mondta Derec, rá sem nézve a képernyőre.

- Miért érzem azt, hogy létfontosságú információkat tartasz vissza, éppen most, amikor teljes bizalomra és őszinteségre lenne szükség

köztünk?

- Üldözési mániád van - vágott vissza a lány, és Derec tudta, hogy semmit sem fog tudni kiszedni belőle. - És ha nem váltasz gyorsan témát, akkor begurulok, márpedig nem szeretem így kezdeni a napot.

Derec ha kelletlenül is, de egyetértett ezzel. - Aggódok az esők miatt

- mondta. - Múlt este még jobban zuhogott, mint előtte.

A lány leült mellé az asztalhoz. - Ha itt nemsokára nagy bajok

lesznek, akkor remélem, hogy kikerülünk innen, mielőtt elkezdődik.

Jutnunk kell valamire ezzel a gyilkossággal kapcsolatban.

- Tudod, mi okozza az esőt? - kérdezte Derec, tökéletesen figyelmen kívül hagyva a gyilkosság-kérdést.

- Mi köze ennek a mi nyomozásunkhoz? - kérdezte élesen a lány.

- Semmi - felelte Derec. - Csak úgy elgondolkodtam rajta, hogy...

- Ki ne mondd - emelte föl a kezét a lány. - Fogadjunk, hogy a robot barátaidért aggódsz. Elmondanám, hogy ezek a te barátaid éppen arra készülnek, hogy életfogytig bezárva tartsanak minket...

- Hát bezárva biztosan nem - vágott közbe Derec.

- Ez most komoly! - mérgelődött most már a lány. - Jó esélyünk van rá, hogy életünk végéig rabok legyünk itt. Tudod, ha egyszer meghozzák ezt a döntést, akkor már semmi miatt nem fognak változtatni rajta.

Felfogod egyáltalán a helyzet súlyát?

Derec higgadtan nézett rá, és kezét csillapítólag a lányéra tette.

Katherine elhúzta a kezét, Derec pedig érezte, hogy benne is felhorgad a düh, de aztán éppoly gyorsan le is csillapodott. - Értem a problémát - magyarázta - de attól tartok, hogy a város problémája sokkal

sürgetőbb, sokkal... közelebbi.

- De ez nem a MI gondunk. A mi problémánk a gyilkosság.

- Járj egy kicsit a kedvemben - mondta Derec. - Beszéljünk még egy kicsit az időjárásról.

A lány felsóhajtott, és a fejét csóválta. - Lássuk, mire emlékszem még

- morfondírozott. - A molekulák úgy reagálnak a hőre, hogy szétválnak és felgyorsulnak. Ez alól a vízmolekulák sem kivételek. Meleg napokon felszállnak a légkörben és rátapadnak a levegőben lévő porszemcsékre.

Amikor hidegebb légrétegbe emelkednek, felhővé alakulnak. Amikor a felhők túlságosan telítetté válnak, eső formájában visszatérnek a földre.

- Oké - mondta erre Derec. - A szél pedig egyszeruen csak a hideg és meleg levegő cserélődése a légkörben.

A lány vállat vont. - A hideg, nehezebb levegő lesüllyed és kinyomja a meleg levegőt, ami mozgásba lendül - ez a szél.

- Azt hiszem, kezdem látni az összefüggést - mondta Derec

izgatottan. - Nézd csak! Robotváros elképesztő ütemben épül, és rengeteg port juttat az atmoszférába - A vízgyújtó jutott eszébe. -

Közben valahogy felszabadul egy csomó víz is a város építéséhez szükséges bányászati folyamatokban. A bányászat révén rengeteg mozgási energia, hő is keletkezik, amely a víz közelében áramlik föl a légkörbe, miközben felmelegíti és magával sodorja a vízmolekulákat.

Ezek pedig rátelepednek a porra, amivel tele van a levegő. Éjszaka viszont jelentősen lecsökken a hőmérséklet...

- Lehet, hogy az ózonréteg kiegyenlítetlenségéről van szó - szólt a lány.

Derec a lányra mutatott. - ózon! Az ózon zárja le a légkörünket.

Amilyen az ózonsztrém, olyan a hőmérséklet-ingadozás. Tehát este lehul a levegő, kialakulnak az esőfelhők, a hideg levegő erős szelet csinál, és megindul az eső.

- Azaz - folytatta Kethrine - ha lelassítanák az építkezéseket, akkor lecsillapodna az időjárás is.

- Ez logikusnak tunik - felelte Derec.

- Akkor miért nem csinálják?

- Hiszen épp itt a rejtély, nem?

Kinyílt az ajtó, és Wohler, az arany robot lépett be, oldalán egy-egy kisebb robottal.

- Jó reggelt - mondta Wohler. - Bízom benne, hogy alvással töltött idejük jótékony hatású volt.

- Tanulj meg kopogni, mielőtt berontasz - torkollta le Katherine. - Most pedig menj ki, és próbáld meg még egyszer.

Derec csak nézte, ahogy a robot kötelességtudóan kimasírozik, és becsukja maga mögött az ajtót. Tudta, hogy Katherine csak tehetetlen dühét éli ki. Az urászvilágokon a robotokat egyszerűen berendezési tárgynak tekintették, és jelenlétük nem számított a magánélet szempontjából.

Halk kopogás hallatszott, mintha valami puha anyag tompítaná le a hangot.

- Gyere be - mondta Katherine elégedetten, mire az ajtó félresiklott, és a robotok újra besorjáztkak.

- A jövőben ez lesz a megkívánt eljárás? - érdeklődött Wohler.

- Igen - felelte Katherine.

- Rendben - mondta a robot, aztán észrevette Derec éjszakai ágynemujét a kanapén. - Ezeket visszavigyük a hálósobába?

- Csak egy ágycsuhát - mondta Derec. - Itt kint aludtam.

Wohler beljebb ment a szobában, majdnem az asztalig. - Hibát követtünk el? Túl kicsi volt az alvótér...

- Katherine és én egyszerűen csak...külön alvóhelyet szeretnénk - világította meg a kérdést Derec.

- Elkülönültséget? - kérdezte Wohler. - Mint a kopogásnál?

- Igen - mondta Katherine, és Derec látta rajta, hogy nem szívesen menne bele az emberi alvási helyzetek társadalmi vonzataiba, úgyhogy ő sem feszegette tovább a témát.

- Az azonnali intézkedésben most szigorú sorrendiség van - mondta a robot - de majd meglátjuk, hogy tehetünk-e valamit.

- Köszönjük - mondta Derec. - És ha csak egy nap múlva lesz meg, az sem baj. Ma este Katherine-en a sor, hogy itt a kanapén aludjék.

- Micsoda? - döbbsent meg Katherine. Derec szélesen rávigyorgott, de a lány nem volt éppen vicces kedvében.

Derec sietve másra terelte a beszélgetést. - Mi szél hozott ide ma reggel, Wohler? - érdeklődött. - Jutottatok valami döntésre a tegnapi kéréssel kapcsolatban?

- Igen - felelte a robot. - És legőszintébb vágyunk, hogy ez a döntés mindenki számára elfogadható legyen. Elsősorban az önök nyomozótevékenysége és mozgásszabadsága tekintetében. Olyan sokáig tárgyaltuk a kérdést, amennyire csak az idő megengedte a mostani

körülmények között, és arra jutottunk, hogy minden hibájuk ellenére önök EMBEREK, és ez a tény önmagában megköveteli, hogy megadjuk önöknek a kételkedés lehetőségét ebben a helyzetben. Sokan közülünk aggódtak az önök szavahihetősége, illetve ennek hiánya miatt, de én emlékeztettem őket valamire, amit valaha egy nagy EMBERI filozófus mondott: "Hát nem jobb elszünni a hálátlanságot, mint elmulasztani egy jócselekedet lehetőségét?". Ezért társaim ebben az esetben a jótett mellett szavaztak.

- Kiváló - mondta Derec.

- De... - segített neki Katherine.

- Valóban - folytatta Wohler - Nekem bármely helyzetben az a dolgom, hogy filozofáljak, és emlékeztetnem kell önöket arra, hogy a jóval együtt a rosszat is el kell viselni.

- Mondd csak - unszolta Katherine.

Wohler bólintott. - Az önök biztonsága és... kiszámíthatósága érdekében úgy döntöttünk, hogy mindketten kapnak egy robot kísérőt, hogy... segítsen önöknek a kutatásban.

- úgy érted, azért, hogy örizzen minket - mondta Katherine.

- Ez csak szemantikai kérdés - riposztzott Wohler, és Derec látta, hogy ezt a robotot diplomáciára programozták. - Ami ezt az esetet illeti, én hiszem, hogy több hasznát fogják venni a robotoknak segítőtársként, mint örként. Ami azt illeti, az egyik jelen volt David halálánál és az azt követő zúzavarnál.

Katherine fölkapta a fejét. - Tényleg? Melyik?

A Wohler balján álló robot előrelépett. Teste cső alakú volt, feiggömbje

csupa szenzor és fotocella. Karja nem lévén, szinte minden szempontból hasznavehetetlennek látszott.

- Hogy hívnak? - kérdezte tőle Katherine.

A gép hangja világos és precíz volt. - B-23-as Eseményrögzítő vagyok, 13 Alfa 4-es modell.

- Én Alf-nak foglak hívni, ha megfelel - mondta neki Katherine, és egy kicsit összébb húzta magán a takarót. Derecre nézett. - Ez nekem kell.

- Jó - mondta Derec, aztán odaszólt a másoknak: - Gyere ide.

A robot odament mellé. - Zító lesz a neved.

- Zító - ismételte meg a robot.

- Mi tanúknak hívjuk ezeket a robotokat - folytatta Wohler. - Az az egyetlen funkciójuk, hogy különféle eseményeknél jelen legyenek és mindent pontosan megfigyeljenek, hogy később be tudjanak számolni róla.

- Hát ezért nincs karjuk - vont a következtetést Derec.

- Valóban - felelte Wohler. - Nincsenek semmivel felszerelve, hogy a tanúskodáson kívül semmi mást ne csinálhassanak. Ha bármilyen szinten belefolyának az eseményekbe, torzulna a megfigyelésük.

Ezek a robotok csak figyelnek és jelentenek. Szinte mindennek tudják a hogyanját, de a miértjét sohasem. Legjobb képességeik szerint megfelelnek az önök minden kérdésére, de ismétlem, képtelenek magasabb szintű következtetésekre, mert nem rakhatják össze az eseményeket okozatokká.

- Felöltözöm - jelentette ki Katherine, és Derec már napok óta nem látta

öt ilyen jókedvűnek. Kisietett a szobából, és eltunt a hálósobába vezető folyosón.

- Mihez nem férhetünk hozzá? - kérdezte Derec. - Vagy az egész bolygó nyitva áll a számunkra?

- Természetesen nem - felelte Wohler. - Nem férhetnek hozzá a város bizonyos részeihez és bizonyos tevékenységekhez. Tanúrobotjaik természetesen figyelmeztetni fogják önöket, ha veszélyes vizekre hajóznának.

- Van lehetőségem arra - folytatta Derec - hogy terminál-közelbe kerüljek, és kapcsolatba lépjek a központi maggal?

- A központi mag izolálta magát a jelenlegi veszélyhelyzet miatt - mondta Wohler. - A felügyelőkn kívül senkitől sem fogad el inputot. Ebben a dologban nem tehetünk önért semmit.

- És hogyan tartjátok fel a mindennapi működést? - érdeklődött Derec.

- Az alapvető információkat bármelyik terminálról be lehet szerezni - felelte a robot - de az input korlátozva van.

- Azért megpróbálhatom?

- Ez az ön dolga és a központi magé. Mindenkinek megvan a maga dolga. Csak ahhoz ragaszkodunk, hogy tartsák magukat az elkötelezettségükhöz, és jöjjenek vissza, ha az eső elered. A biztonság mindennél előbbre való. Mivel az elődjüknél kudarcot vallottunk, valószínűleg nem voltunk elég elővigyázatosak. De ha erről a követelményről megfelelkeznek vagy ezt megszegik, minden előjogukat elvesztik.

- Értem - felelte Derec - és tiszeteletben fogom tartani a

kívánságaitokat.

- Az ön szavai, sajnós, most nem sokat jelentenek - mondta a robot, miközben az ajtó felé indult, és fejét visszafordította Derec felé. - A jövőben a tettei alapján fogjuk önöket megítélni. Mint ahogy ezt egyszer egy földi filozófus mondta: "Az élet minőségét a cselekedetei határozzák meg." Most pedig mennem kell.

Azzal Wohler fürgén kicsusszant az ajtónyíláson és sietve a felvonó felé indult. Ez a sietség zavarta Derecet: arra utalt, hogy nincsenek rendben a dolgok Robotvárosban. Meg akarta kérdezni Wohlert az előző esti eső következményeiről, de aztán úgy döntött, hogy inkább első kézből szerez információt, és Zító úgyis elviszi őt ahová csak akarja.

- Tessék - perdült be a szobába Katherine. Kék, egybeszabott ruhát viselt, amit a szervo-robot hozott előző este. - Végre elindulhatunk valamerre. Te hol akarod kezdeni?

- Arra gondoltam, hogy lemegyek a vízgyűjtő ciszternába - felelte a fiú.

- Megnézem, mennyi eső esett le múlt éjjel.

A lány megtorpant, és hitetlenkedve meredt rá. - Hát nem érted, hogy most minden perc drága? Meg kell találnunk azt a holttestet, és ki kell derítenünk, mi történt. Talán már... már oszladozik is.

- Látnom kell, hogy esett-e valami kár - mondta Derec. - Megnézem, aztán találkozunk.

- Hagyd a fenébe - mérgelődött a lány, és az ajtó felé indult. - Menj csak a hülye kíváncsiságod után. VELEM aztán nem kell jönnöd.

Magam is tudom, merre menjek. Gyere, Alf. Meg kell keresnünk a CORPUS DELECTI-t.

Hátra sem pillantva ment ki. Derec megvonta a vállát. Egyszeruen nem tehetett róla, hogy úgy gondolkodik ebben az ügyben, ahogyan gondolkodik. Azt érezte, hogy az élete, a léte oka valahogy Robotváros jövőjéhez kötődik, és a város gondjait a sajátjainak tekintette.

- A ciszternához akarok menni - mondta Zítónak. - Oda tudsz vinni?

- Igen, Derec barát - felelte a robot, és együtt elindultak.

Amikor az utca szintjére értek, Derec csalódottan látta, hogy a felügyelők semmiféle közlekedési eszközt nem hagytak neki.

Rengeteg idő fog elmenni azzal, hogy gyalog kell majd egyik helyről a másikra menniük. Talán később majd megemlíti Eulernek a dolgot, bár attól tartott, hogy éppen azért rendezték így a dolgot, hogy ő ne juthasson túl messzire.

- A legrövidebb úton menjünk? - kérdezte tőle a tanúrobot.

- Hogyne - felelte Derec, és útnak indultak. - Hadd kérdezzek tőled valamit. Az eső a városon végzett munkák következménye?

- Javarészt igen - felelte Zító egy hangszóró segítségével, ami a feje Derec felé eső részén volt. - De különben is esős évszak van.

- Ha lelassítanák az építést, akkor csillapodna az eső is?

- Nem tudom.

Derec rossz úton indult el: nem jól kérdezte a tanút. - Hogyan csinál a város esőt? - érdeklődött.

A robot beszélni kezdett. úgy bányászta elő magából az információt, mintha lexikonból olvasná. - Olivint bányásznak a föld alatt, vákuumban szétzúzzák, miközben szén, hidrogén, oxigén és nitrogén szabadul fel, amiből vízgőz, széndioxid, metángáz és más nyomokban jelen lévő

anyagok keletkeznek. Vasércet is bányásznak építőanyag céljaira, köolajtermékekkel együtt, ami a muanyagokhoz kell...

- Muanyagokhoz? - kérdezte Derec.

- A muanyagokat ötvözőanyagként használják ahhoz az anyaghoz, ami a várost alkotja. Kívánja, hogy tovább folytassam a beszámolót az előző eseménysorról?

- Hadd beszéljek én - mondta erre Derec - te pedig megmondod, hogy jól mondom-e. Vízgöz nyomódik a légkörbe, a bányászati folyamatokban felszabaduló hőenergiával együtt, ami áthalad a víztározón is. A széndioxidot az erdőbe fújják, hogy serkentsék a növekedést. Azért van olyan sok eső, mert a város túl gyorsan növekszik, túl sok hőt, port és vizet bocsát ki.

- Nem tudom, miért van most OLYAN sok eső - mondta Zító. - Még azt sem értem, mit jelent az, hogy OLYAN sok eső. A többi állítások megfelelnek azoknak a kijelentéseknek, amelyeket Avernus felügyelő mondott, és amelyekről feltételezem, hogy helyesek.

- Remek - mondta Derec. - Az ózonréteggel nincs valami probléma?

- Probléma? - kérdezett vissza a robot.

Derec újrafogalmazta a kérdést. - Folyik valami munka az ózonrétegen?

- Nem tudom - mondta Zító. - Bár egy ízben hallottam Avernus ellenőrtől, hogy "az ózonréteget fotokémikusan növelni kell tízmilliomodra."

- Jól van - mondta Derec. - Nagyon jó.

- Meg van elégedve a tanúságommal? - érdeklődött Zító.

- Igen - felelte Derec. - A felügyelők meg fognak kérdezni majd, hogy mit beszéltünk?

- Ez a dolgom, Derec barát.

Derec órája szerint majdnem egy órát mentek. A város finoman változott körülöttük. Néha beletelt egy kis időbe, mire kiszedte az információkat a tanúrobotból, de ha helyesen tette fel a kérdéseket, Derec tapasztalhatta, hogy Zító az adatok kimeríthetetlen forrása, és kíváncsi volt, hogy Katherine vajon mire megy a sajátjával.

Derec már jóval azelőtt tudta, hogy közelednek a víztározóhoz, mielőtt odaértek. Robotok vonultak hosszú sorokban oda és vissza, a várost alkotó anyag-lapokat szállító jármuvekkel egyetemben.

Beléptek a lázas ténykedéstől zengő területre. A visszhang annyira felerősítette a zsongást, hogy Derecnek be kellett fognia a fülét. A víztározó medencéjénél aztán legrosszabb sejtelmeit láthatta beigazolódni. A víz már elérte medence peremét, és egyes helyeken át is csapott rajta.

A robotok a maguk részéről mindent elkövettek, hogy útját állják az áradatnak. Hatalmas, szemmel láthatóan bányász-munkáról átvezényelt gépezetek emeltek roppant építőlapokat a medence szélére, ahol lézer-pákás szerelőrobotok olvasztották össze a darabokat, hogy kibővítsék a medencét. Mindenfelé sárga szikraeső záporozott.

Hatalmas nagyságrendű munka volt ez, hisz a medence több hektár felületű volt. A robotok megszállottan dolgoztak, hogy még a következő eső előtt végezzenek. Derec persze tudta, hogy ez csak tuzoltómunka,

hiszen ha az esőzés nem áll meg, egy vagy két napon belül a magasított parton is kiönt.

- Mi lesz, ha túlfolyik a víz? - kérdezte Zítót.

- Én nem vagyok képes ilyesfajta spekulációkra, Derec barát - közölte a robot. - Most nem folyik túl. Ha viszont ez megtörténik, akkor én tanúja leszek.

- Jól van - mondta Derec, és a dolgozók felé indult.

- Ne menjen túl közel - kiáltotta Zító. - Veszélyes.

Derec ügyet sem vetett rá, és csak ment előre. Észrevette Eulert, aki egy lap beemelésénél segédkezett. Egy nagy, masszív talpazatú gépet irányított teleszkópos kezével, amely hatszor hat méteres lapokat tartott mágneses szorításában. Euler kinyújtott karokkal mutatta a gépnek a hozzávetőleges távolságot, amennyire még emelnie kell a lapot, hogy a megfelelő helyre tehesse le a medence szélére. Ott szerelőrobotok illesztették a helyére az elemeket, és tartották, amíg a hegesztés befejeződött.

- Euler! - kiáltott fel Derec. A robot összerezsent a neve hallatára.

- Itt túl veszélyes önnek! - kiáltott vissza Euler, és intett, hogy menjen. -

Ezen a helyen nincsenek biztonsági berendezések!

- Csak egy centádig maradok! - törtetett feléje Derec. Ki tudott nézni az utolsó lap pereme fölött, és látta a medencében magasan zubogó vizet.

Messzebb, a tározó mellett végig hasonló munka folyt.

- Mit csinál itt? - kérdezte Euler.

- A saját szememmel akartam látni - felelte Derec. - Tudtam, hogy emelkedik a vízszint. Miért nem hagyjátok abba egy kis időre az

építkezést, hogy le tudjon menni ez a víz?

- Nem mondhatom meg, miért - mondta erre Euler.

- De mi lesz, ha kiárad?

- Akkor elveszítjük a vízművet - mondta Euler, és fölemelte a karját, hogy megállást jelezen a lapot emelő gépnek. Aztán a föld felé intett, mire a masina nagyon óvatosan kezdte letenni az elemet. - Elveszítünk bányákat. Elveszítünk sok bányászt. Kudarcot vallunk.

- Akkor állítsátok meg az építkezést!

- Nem lehet!

Ebben a pillanatban az egyik szerelőrobotnak egy kicsit nekiütközött a mozgó fémdarab, mire a robot elveszette egyensúlyát a síkos padlón. Hangtalanul és mindenféle felhajtás nélkül hanyatlott a sötét vízbe a medence széléről. Azon nyomban eltűnt.

Minden megállt.

Euler elrohant Derec mellett a peremhez, és lehajtott fejjel figyelt lefelé.

A többi robot ugyanezt tette, némán felsorakozva a víz mellett. Derec odalépett Euler mellé.

- Sajnálom - mondta.

Euler lassú mozdulattal a fiú felé fordította a fejét, és sokáig nem szólt.

- Jobban oda kellett volna figyelnem - mondta végül.

- Milyen mély a víz? - érdeklődött Derec.

- Nagyon mély - felelte Euler. - Önnel beszélgettem, és nem figyeltem teljes erővel a munkámra.

- Meg lehet menteni?

- Ha több időnk lett volna - szólt Euler - akkor biztonsági és

megvalósíthatósági tanulmányokat készítettünk volna erről a feladatról, és ez nem történhetett volna meg. Ha ezt tudom, nem engedtem volna önt ilyen közel. Egy robot elveszett, és a felügyelő a hibás.

- Semmit sem tehettél volna - nyugtatgatta Derec.

- Ma meghalt egy robot - mondta neki Euler. - És most nem fogok válaszolni az ön további kérdéseire.

6. fejezet

Az alagút

- Ha a város állandóan mozog - kérdezte Katherine - akkor hogyan tudsz elvinni a gyilkosság színhelyére?

- Háromszögeléssel - mondta Alf, a robot. - A Kompassz Torony az egyik viszonyítási pont, a nap állása egy bizonyos meghatározott időpontban a másik pont, és ezzel a szenzoraim már képesek betájolni azt a helyet, ahol először láttam a testet. Pontosan 13.24-kor kell bemérni a napot, hogy pontos eredményre jussunk.

Miközben a várost járták, Katherine félelemmel vegyes izgalmat érzett első önálló útján itt kint. Magasan fent jártak, a legtöbb épület fölött.

Hidak nőttek ki a lába alatt, aztán húzódtak vissza, mikor elment.

Alfnak szemmel láthatólag szüksége volt erre a magasságra a pontos méréshez.

Katherine haragudott Derecre, amiért ilyen érdektelen volt szorult helyzetük iránt, de elég jól ismerte ahhoz, hogy tudja: nagyon makacs tud lenni. Ami azt illeti, jobban ismerte Derecet, mint az saját magát, és ez örjítő volt. Cselszövevények ragacsos hálójába keveredtek, és mindaddig, amíg erről a helyről nem szabadulnak, neki - Katherine-nek

- a tőle telhető legjobban a kezébe kell vennie az események irányítását. Ebben pedig benne van az is, hogy nem mond el Derecnek az életéről többet annál, mint amire magától is rájön. A lány érezte, hogy saját léte forog kockán, és amíg ki nem jut ebből az útvesztőből, nem mert többet mondani.

Ki KELL jutnia Robotvárosból. A fájdalom erősödött, amióta ide érkeztek, és életében először azon kapta magát, hogy a halál az egyetlen téma, ami foglalkoztatja.

Az egyetlen bűne pedig a szerelem.

Érezte, hogy feltöröben vannak a könnyei, de vasakarattal visszafojtotta őket. Ez nem segít rajta. Itt semmi sem segít, csak a saját kitartása és intelligenciája.

- Mesélj nekem David haláláról - kérte Alfot, aki szorgalmasan méricskélte a napot.

- Körülbelül két dekád múlva - kezdte a robot - lesz pontosan kilenc napja, hogy az eset történt. Most lemegyünk innen.

Alf egyenesen elindult a sarok felé a hatszintes épületen, ahol álltak, mire korláttal védett lépcső keletkezett előttük, amin le tudtak menni.

Ereszkedés közben a robot folytatta a történetet.

- Hívtak, hogy tanúskodjam, amikor David barátot próbálták kiszabadítani egy bezárt szobából.

- Bezárt szobából? - csodálkozott Kethrine. - Erről még nem is hallottam. Hogyan záródhatott be egy ilyen helyen?

- A szoba körülötte - közölte Alf. Leértek az utca szintjére, és a robot nyugat felé indult, a Kompassz Toronytól távolodva. - Elzárta, és nem

engedte ki.

- Miért?

- Nem tudom.

- Van valaki, aki tudja?

- Nem tudom.

- Jól van - Katherine egy csapat robotot figyelt, akik tornatermi felszerelésekre emlékeztető valamiket vittek be az egyik épületbe. - Csak mondd el, amit láttál.

- Örömmel. Hívtattak, hogy tanúskodjam, amikor David barátot próbálták kiszabadítani egy bezárt szobából. Amikor megérkeztem, Dante felügyelő már a helyszínen volt... - A robot megtorpant, és hosszú másodpercekig bámult fel a napba. - Egészen pontosan itt volt - mutatott Alf az utca egy darabjára. - David barát bennrekedt az épületben, és hallottuk, ahogy kiabál, hogy engedjék ki.

- Kik hallották?

- Én magam, Dante felügyelő, egy pákás szerelőrobot, és egy másik háztartási robot, aki először észrevette, hogy David barátunk gondja van.

- És aztán mi történt?

- Aztán Dante felügyelő megkérdezte a 237-5 számú szerelőrobotot, hogy biztonságos-e a pákát használni ilyen közelségben egy emberi lényhez, mire a 237-5-ös robot biztosította őt, hogy igen. Ekkor Dante felügyelő megpróbálta megmagyarázni a szobának, hogy engedje el David barátot, de miután kudarcot vallott ezzel, utasítást adott, hogy vágjanak bele a pákával a falba.

- És teljesítették az utasítást?

- Igen. Dante felügyelő valójában azt kérte a 237-5-ös szerelőrobottól, hogy gyorsan dolgozzon.

- Miért?

- Nem tudom.

Katherine-nek eszébe jutott, milyen a tanúrobotok természete, aztán egy újabb kérdést tett fel. - Voltak más olyan események is, amelyek összefüggtek ezzel a történéssel?

- Igen - felelte készségesen Alf. - Az Ételszolgálat panaszkodott, hogy nem tudja David barátot időben kiszolgálni, és érdeklődtek, hogy ettől nem szenved-e kárt az egészsége. Több felügyelő is összegyűlt a Kompassz Toronyban, hogy megvitassák azokat a módosításokat, ahogyan David barát a városba érkeztetett az ő tudtukon kívül. A város maga is általános biztonsági riadóban volt.

- Az általános biztonsági riadó változtat valamit a funkciók teljesítésén?

- kérdezte a lány.

- Igen. Mindnyájunknak új vész-munkakört kellett ellátnunk, és csak arra koncentráltunk, hogy David barát veszélyben van és ki kell szabadítanunk.

- Amit meg is tettetek.

- Én nem - mondta Alf. - Én csak tanúskodtam. De David barátot kiszabadították a bezárt szobából.

- Észrevettél valami furcsát ekkor?

- Furcsát? Katherine barát, én csak...

- Tudom, tudom - szakította félbe a lány kissé ingerülten. - Te csak

tanúskodsz. Akkor mondd el pontosan, mi történt.

- Dante felügyelő megkérte David barátot, hogy térjen vissza a lakhelyére, mert biztonsági riadó van érvényben. David barát azt felelte, hogy még nem tér vissza a szállására, mert valami dolga van.

Fejfájásról panaszkodott. Aztán nevetni kezdett, és elment. Aztán a 237-5-ös számú szerelőrobot megkérdezte Dante felügyelőt, hogy letartóztassa-e David barátot, mire Dante felügyelő azt felelte, hogy mérlegelte a prioritásokat, és úgy döntött, hogy a biztonsági riadóé az elsőbbség, és elrendelte, hogy lássuk el vész-feladatunkat, ami az én esetemben azt jelentette, hogy valaminél tanúskodnom kellett, amit nem áll módomban önnek elmondani.

- És aztán? - kérdezte aggódva Katherine.

- Aztán elvégeztem a biztonsági feladatot, amivel megbíztak.

- Nem, nem - mondta Katherine. - Mi történt Daviddal?

- Körülbelül kilenc dekád múlva megint hívtak - Alf fűgén elindult az utcán, Katherine-nek futnia kellett mögötte, hogy nagyon le ne maradjon. - Most a második incidens körülbelüli helyére viszem önt - kiáltotta a robot egy, a feje hátuljába épített hangszóróból. - Ide hívtak, ezúttal Euler felügyelővel együtt. A 716-14 számú munkarobot hívott minket, aki felfedezte, hogy számos hulladékeltakarító robot megpróbálja elvinni David barát testét.

Alf gyorsan befordult egy sarkon, aztán olyan hirtelen állt meg, hogy Katherine kis híján belefutott.

- Itt - mondta Alf. - Itt az a hely, ahová a test állítólag esett.

- állítólag?

- Amikor én megérkeztem, már nem volt itt.

- Az a munkarobot mit mesélt?

- A 716-14-es munkarobot azt mondta, hogy elküldte a hulladékeltakarító robotokat, aztán megvizsgálta David barát testét életjelek után kutatva, de sikertelenül. A vizsgálat ideje alatt újabb szoba kezdett kinöni a test körül, és körülfogta. Ennél a pontnál a 716-14-es robot visszahúzódott, mielőtt ő maga is csapdába került volna, és leadta nekünk a vészjelet. Aztán együtt visszatértünk a helyszínre, de a test már nem volt ott. Ekkor látták utoljára David barátot.

- Látszottak a testen erőszak nyomai?

- A 716-14-es robot azt jelentette, hogy a test tökéletesen normális állapotúnak látszott egy kis vágás kivételével a bal lábon. Mivel ebben tekintetben csak hallomásra támaszkodhatom, képtelen vagyok ezt pontos vizsgálatnak elfogadni.

Katherine nekitámaszkodott egy földszintes alkatrész-depó falának. A fal enyhén benyomódott a súlya alatt. Többnek látszott véletlen egybeesésnél az, hogy David bezáródása és a város riadóállapota párhuzamosan futott - hogyan kapcsolódhatnak ezek össze?

- Tehát az az érzésed, hogy a test egyszeruen azért mozgott, mert a város mozgatta? - kérdezte.

- Én nem vagyok képes ilyen elméletet felállítani - mondta a tanúrobot. -

De hallottam, amikor Euler felügyelő az önéhez hasonló kijelentést tett

- de ez megint csak hallomáson alapuló információ.

- A város ilyen ütemu növekedése mellett - mondta Katherine - számold ki, hogy milyen sebességgel és merre haladhatott David teste, ha

tényleg a város mozgása vitte el innen.

- Közelítőleg tíz és fél háztömbnyire lehet - vágta rá Alf habozás nélkül

- bármelyik irányba. A város olyan terv alapján működik, ami számomra nem ismert.

- Tíz és fél háztömb - suttogta Katherine. - Hát ez szép kis munka lesz

- Alf fényes fejkömbjére nézett. - Sétáljunk egyet.

- Öné a döntés - felelte a robot, amikor Katherine találomra kiválasztott egy irányt, és menni kezdett. Keresett valamit, de hogy mit, azt maga sem tudta.

HOZZÁFÉRÉS MEGTAGADVA, jelent meg kövér betukkel a képernyőn.

Derec néhány perc leforgása alatt vagy egy tucatszor ütközött ebbe a mondatba.

Egy kis pult mellett állt egy nagy, nyitott ablaknál. Az égbolton úszó rozsdavörös por szállongó fellegein keresztül látta a köves talajon araszoló földmunkagépeket, melyeknek elülső, fogas markolója könnyedén harapott a földbe, aztán maga mögé hányta a sarat, és el is egyengette a talajt, a gödröket feltöltötte, a dombokat legyalulta.

Teljesen sík és jellegtelen maradt mögöttük a terep. Nehéz hengereket húztak maguk után ezek a speciális gépek, amelyek összetömörítették a talajt a város alap-lapjai számára.

Miután maga mögött hagyta a tragédiával terhes vízgyűjtőt, megkérte Zítót, hogy vigye őt ki a város szélére. Saját szemével akarta látni a porfelhő kialakulását és keresni akart egy olyan terminált, ami kiesik a felügyelők hatásköréből. A robot először tétovázni látszott, de miután Derec biztosította arról, hogy nem megy a város peremén túlra, Zító

készségesen megindult.

Most, ahogy ott állt, Derec már sajnálta az időt, amit az idejövettel eltöltött. A terminál maga volt a kudarc. Derec remekül hozzáfért minden olyan információhoz, ami a város itteni munkálataival volt kapcsolatos: szervízinformációkhoz, időreferenciákhoz, géplistákhoz, munkabeosztásokhoz, mindenféle építési adathoz, de ezeken túl lehetetlen volt bármihez is hozzájutni.

Mindenféle jelszó-szerzési módszerrel próbálkozott, de úgy tunt, hogy kísérletezései eleve kudarcra vannak kárhoytatva. Arra a következtetésre jutott, hogy riadóhelyzetben a terminálok helyorientálttá válnak, és csak az adott helyről származó, és a funkciójukkal összefüggő speciális adatokat képesek felvenni. Mindez eléggé hihetetlen volt a számára, hiszen ha a robotok tartják kézben az összes hozzáférést és jelszót, akkor ez megcáfolja a "tökéletes emberi világ" koncepcióját. Rádöbent, hogy a hozzáférésnek emberien lehetségesnek kéne lennie, alapvető filozófiai okokból.

De itt, ezen a terminálon nem volt az.

Akkor mit tehetne? Az esők továbbra is jönnek, akár itt van, akár nem.

A központi maghoz, és a benne rejlő rengeteg válaszhoz még mindig nem férhet hozzá. Még mindig rab (Katherine véleménye ellenére ezt a tényt nagyon is komolyan vette), és még mindig nem tudott semmit sem eredetéről, sem arról, hogy miért van Robotvárosban.

Ez a gondolat visszavitte a kiinduláshoz. Amikor a Kompassz

Toronyban járt, Avernus látszott az első számú felügyelőrobotnak, ő volt az, aki a többi felügyelő elkészítését kezdeményezte. Derec sikerrel

járt a víz forrásának és céljának felkutatásában: most már elkezdhetette keresni magának a városnak az eredetét. Az egyetlen hely, ahol ezt elkezdheti, a föld alatt van, Avernusnál. A bányászatra azért volt szükség, hogy előteremtsék a nyersanyagot a város építéséhez. Minden más ebből az alapból indul ki. El kell mennie a forráshoz - Avernushoz.

Lekapcsolta a hasznavehetetlen terminált és kísértelt az amúgy teljesen üres teremből, hogy megkeresse Zítót. A robot éppen a felszálló porfelhőket tanulmányozta, és méréseket végzett. Ez volt a mániája. - A bányákhoz akarok menni, hogy Avernussal beszéljek - mondta a robotnak. - Megtehetem?

- Elviszlek a bányákhoz, Derec barát - felelte Zító - de onnan már Avernusé a döntés.

- Ennyi nekem elég - mondta Derec, és lélekben felkészült az újabb hosszú gyaloglásra. Aztán feltunt neki egy kis jármű a markolók mellett leparkolva. Elindult felé. - Most menjünk kocsival.

- Nem kaptuk meg ezt a járművet - mondta Zító. - Nem vihetjük el.

- Mondták neked, hogy ne engedd elvinnem ezt a gépet? - szegezte neki a kérdést Derec.

- Nem, de...

- Akkor gyerünk.

Derec beugrott előre, de nem látott semmilyen irányítószerkezetet.

Tudta, hogy a markolókat irányító robotok valószínűleg ezzel jöttek ide, de a tanúrobot képtelen volt eljutni eddig a következtetésig, és végül megadta magát. - Hogyan működik?

- Bele kell mondani az úticélt abba a mikrofonba - felelte Zító.

- A föld alá - adta ki a parancsot Derec, és megvonta a vállát Zító felé. A jármű nekilódult, és egyre gyorsulva távolodott a munkaterülettől.

Gyorsan haladtak. Keresztül mentek egy teljes városrészen, ahol kizárólag robot-készítő üzemek voltak, amelyek teljes gözzel dolgoztak, kétségbeesetten igyekezték tartani a városépítés szédült iramát. Ahogyan egyre több lett az épület, a robotok is egyre sokasodtak, hogy kiszolgálják őket és a nem létező emberi lakókat.

Egymás után hagyták el a vadonatúj, funkcionálisan tervezett robotokkal zsúfolt kocsikat. Az újszülött gépek szorgalmasan nézegettek mindenfelé, hisz először látták világukat.

Más kisebb erdők mellett is elsuhantak, és hidropónikus üvegházaknak látszó építmények mellett is, amelyek a jövőbeni nagyarányú élelmiszertermelést voltak hivatva szolgálni. Aztán egy nagyobb nyílt terület mellett zúgtak el, ami látszólag semmilyen célt nem szolgált.

- Ez mi? - kérdezte Derec.

- Semmi - válaszolta Zító.

- Nem a mostani állapotára gondoltam - helyesbített Derec. - Mi lesz belőle?

- Nem sokat foglalkozom a jövőbeni valószínűségekkel - felelte a robot, miközben egyes fényei vadul villódzni kezdtek - De emlékszem, hogy Euler felügyelő egyszer úgy beszélt erről a helyről, mint majdani urrepülőtérrel.

Derec egy kissé visszahökölt. Robotváros teljességgel alkalmatlan akár érkező, akár induló hajók ellátására. Ez egy új gondolatmenetet indított

el benne.

- Ha az urrepülőteret még nem építették meg - mondta - akkor hol tartjátok a hiperhullámú adóitokat?

Csak úgy látszólag félvállról vetette oda a kérdést, tudván tudva, hogy Zító kétségtelenül azt fogja mondani: ez az információ titkos, ezért a kapott válasz teljesen készületlenül érte.

- Nem tudom, mi az a hiperhullámú adó - volt a robot válasza.

- Egy olyan eszköz, ami távolsági kommunikációra alkalmas az urön keresztül - mondta Derec. - Talán csak másképpen nevezitek.

- Tanúskodásom során nem láttam semmi olyasmit, ami a légkörön túli kommunikációra alkalmas - felelte Zító.

- Hát nem küldtök és nem kaptok információt a bolygón kívülről?

- Nem tudok ilyen esetről - válaszolta Zító. - Mi itt önellátóak vagyunk.

A járműük megtorpant, és vele együtt Derec gondolatmenete is. Eddig valahogy sosem fogta fel igazán, hogy ittragadtak ezen a bolygón. A Kulcs és használata hirtelen elsőrendű fontosságot nyert a szemében.

- Megérkeztünk, Derec barát - mondta Zító.

- De meg ám - kászálódott ki lassan a kocsiból Derec. Mi folyik itt? Ki hozta létre ezt a helyet? És miért? Ősi civilizáció volt ez, amely el volt vágva minden külső kapcsolattól, ugyanakkor nyilvánvaló volt urász eredete. Lehet, hogy David, a halott ember volt az alkotó?

Elment a megrongálódott eszközöket cipelő robotok sora mellett, el a város végtelen szalagjait ontó roppan gépezet mellett, aztán megállt a föld alá vezető bejáratnál. A mellette álló Zító felé fordult.

- Keresd meg Avernust - mondta neki. - Mondd meg neki, hogy

beszélni akarok veled. Nem akarom megszegni a megállapodást azzal, hogy olyan helyre megyek, ahová embernek nem szabad.

- Igen, Derec barát - felelte a robot, és arrébb ment, hogy kapcsolatot teremtsen a rádióhálózaton keresztül.

Derec leült a földre a bejárat mellett, és a sürgölődő robotokat figyelte.

Kezdte magát úgy érezni, mint egy semmire sem jó, tétlen kolonc.

Még az is buntudattal töltötte el, hogy a környező robotoknak parancsolgat: lenne fontosabb dolguk.

Az órájára pillantott. Délután két óra volt, és hamarosan jön az újabb eső, az újabb, haszontalan tépelődéssel töltött éjszaka, miközben a vízszint egyre magasabbra és magasabbra emelkedik. "Kudarcot vallunk", mondta Euler, és ebben a mondatban minden benne volt.

Derechez hasonlóan a felügyelőrobot is tudta, hogy Robotváros egy teszt, egy mindnyájuk számára kitalált próba. Ha Euler és társai nem tudják megoldani az eső problémáját, akkor kudarcot vall az az erőfeszítésük, hogy egy működő világot építsenek. Azt is tudta, hogy ennek a világnak a megmentéséhez olyan kreatív gondolkodásra lenne szükség, amire sokak szerint a robotok képtelenek. Talán itt kerül bele a képbe Derec. Szinnoetika, így nevezték: az egész több, mint a részek összege. Hogy ez megvalósulhasson, Derecnek először is meg kell győznie a robotokat arról, hogy minden biztonsági intézkedés ellenére bízzanak meg benne.

- Rendkívül elfoglalt vagyok, Derec barát - szólalt meg a hang. - Mit kíván tőlem?

Derec fölnézve Avernus alakját látta meggörnyedni az alacsony

ajtónyílásban.

- Arról kell beszélünk, hogyan lehetne megmenteni ezt a helyet -

mondta Derec. - Egyenlőként kell egymáshoz közelítenünk, nem ellenfelekként.

- Lehetséges, hogy ön gyilkosságot követett el, Derec - mondta

Avernus. - Én pedig nem vagyok egyenlő egy gyilkossal.

- Euler sem - felelte Derec. - Figyelmetlensége mégis egy robot halálát okozta ma.

- De ön is jelen volt.

Derec a földre sütötte szemét. - I-igen - mondta végül. - Nincs jogom ezt felhánytorgatni.

- Mondja, mit akar tőlem.

- Válaszokat - mondta Derec. - Megértést. Segíteni akarok a városon... az esökön. Szeretném, ha lenne valaki, aki ezt tudná és értékelné.

A robot egy hosszú pillanatig csak nézte, aztán intett neki, hogy menjen be. Együtt mentek le a lépcsőn a raktárterületre. Zító tisztas távolból követte őket. Aztán Avernus félrevonta a fiút, és leültette egy roncsokból rögtönzött halom tetejére.

Derec felmászott a halomra, és leült. Avernus állva maradt mellette. -

Vészhelyzetben vagyunk, és a programozásom korlátozza az önnel folytatott kommunikációt.

- Én ezt megértem - felelte Derec. - Azt is tudom, hogy sok helyzetben van szükség olyan ítéletekre, amelyek lefoglalják a logikai áramköreiteket. Én csak annyit kérek, hogy gondolkodj szinnoetikusán.

- Ha már ezt kéri tőlem - szólt a robot - akkor mondanom kell valamit.

A halál fogalma számomra súlyosabb jelentőségű, mint a többieknek.

Az én logikai áramköreim másmilyenek a munkám miatt.

- Ezt nem értem.

- A robot legnagyobb kincse a hatékonyság - felelte Avernus - a munkaerőt igénylő feladatoknál pedig a költség-hatékonyság. De a bányákban a költség-hatékonyság nem szükségképpen költség-hatékonny.

- Most már végképp nem értem.

- A bányászati munka leginkább költségkímélő megközelítése alkalmasint a legveszélyesebb megközelítési mód lehet, a legveszélyesebb módszer viszont rengeteg dolgozó elvesztését eredményezi a bányák természete miatt. Tehát a bányák üzemeltetésének leghatékonyabb módja hosszútávon nem feltétlenül a legköltség-hatékonnyabb is egyben. Következésképpen engem úgy programoztak, hogy az általánost jóval meghaladó szinten tiszteljem az éltet - a robot-életet is. A munkásaim élete olyan elsőrendű szempont, ami jóval megelőzi a hatékonyság kérdését.

- És ennek mi köze hozzám? - kérdezte Derec.

- Ha ön ölt, Derec, akkor ön az én lényegemnek az ellentéte. Már az a tény is, hogy önt vádolják és hogy képes lehet ilyen tette, majdnem több annál, mint amit el tudok viselni. Én az ön szabad mozgása ellen szavaztam, amikor erről tanácskoztunk.

- Esküszöm neked, hogy ártatlan vagyok - mondta Derec.

- Az emberek hazudnak - felelte a robot. - Még mindig azt akarja, hogy

"értékeljem" az álláspontját?

- Igen - mondta Derec eltökélten. - Én csak arra kérek lehetőséget, hogy bebizonyíthassam: nagyon is a szívemen viselem Robotváros sorsát. ártatlan vagyok, és az igazság majd felszabadít.

- Jól van. Mit akar tudni?

- Te vagy az első számú felügyelő - mondta Derec. - Mik az első emlékeid?

- Egy szerelőrobot ébresztett fel, akit 1-1-esnek nevezünk - mondta Avernus, vörös fotocelláit Derecre meresztve. - 1-1 előzőleg már ötven másik szerelőgépet is felébredtettem. Amikor felébredtem, teljes tudással rendelkeztem arról, hogy ki és mi vagyok: egy félautonóm robot, akinek az a feladata, hogy felügyelje a bányákat a városépítéshez, és felügyelje a többi felügyelők készítését, hogy azok különféle feladatokat végezzenek majd el.

- Az emberek szolgálatára beprogramoztak?

- Nem - mondta Avernus gyorsan. - Belénk programoztak emberi információkat, egyenként és a központi mag révén is, amely már szintén működött, amikor én felébredtem. Az a döntésünk, hogy szolgáljunk, önálló elhatározásunk volt.

- Talán ez lehet az oka, hogy a robotok nem túlságosan lelkesedtek Katherine-ért és értem? - kérdezte Derec. - Mivel az emberi valóságot nem ismertétek, egy olyan ideált fogadtatok el érvényesnek, aminek mi képtelenek vagyunk megfelelni.

- Ez igaz lehet - ismerte el Avernus.

- Mennyi ideje vagy ébren?

- Körülbelül egy éve.

- És akkoriban láttál embert, vagy volt emberről tudomásod?

- Nem. Első ténykedésünk a Kompassz Torony felépítése volt. Ezután kezdtük el filozófiai elmélkedésünket arról, hogy mivégre vagyunk itt az univerzumban.

- És mi van 1-1-gyel? Neki volt valami kapcsolata emberekkel?

- Sosem jutott eszembe, hogy megkérdezzem tőle - mondta Avernus.

- És hol van most 1-1? - kérdezte Derec. úgy érezte, nyomon van.

- Lenn az alagutakban - mutatott Avernus a felvonók felé. - 1-1 bányászik.

Derec leugrott a rögtönzött trónusról. - Vigyél oda hozzá - mondta Avernusnak.

- De hát biztonsági... - kezdte volna a robot.

- Emberi lény vagyok - mondta Derec. - Ezt a világot nekem és a fajtámnak tervezték. Sajnálom, Avernus, de ha te azért létezel, hogy szolgálj, akkor ideje, hogy e szerint is cselekedj. Ha tiszteled a saját filozófiátokat, akkor el kell fogadnod azt, hogy a biztonsági intézkedéseitek nem arra valók, hogy távoldartsák tőletek az embereket. Ha pedig mégis így van, akkor az alapfilozófiáttal van rettentő nagy baj.

- Veszélyes ott lent a bányában - felelte Avernus.

- Majd te megvédesz.

A robot Derec és a felvonóajtó között állt. - Nem engedhetem önt a központi maghoz - mondta végül. - És nem beszélhetek önnek a biztonsági intézkedésekről. De ön emberi lény, és ez az ön világa, amit

megoszt velünk. Elviszem 1-1-hez, és megvédelmezem. Ha úgy adódik, hogy a védelem azt jelenti, hogy vissza kell önt küldenem a felszínre, akkor ezt fogom tenni.

- Rendben - mondta Derec az órájára tekintve. - Mennünk kell.

A felvonók felé indultak, Zító is csatlakozott hozzájuk a kabinban. A felügyelőrobotra való tekintettel a többi robot hagyta, hogy nekik maradjon az egész fülke. Avernus megnyomott egy gombot a falon, mire az ajtó összezárult. A kabin megindult lefelé.

És ment, sokáig.

- A bányában történő közlekedés titka a megfontoltság - mondta Avernus, amikor a kabin zökkenve megállt.

- Megfontoltság - ismételte meg Derec.

Az ajtó eszelős iramú nyüzsgés látványára nyílt. Ezernyi munkarobot sürgölődött a hatalmas földalatti teremben, amelynek Derec egyik irányba sem látta a végét. Egymást érő vasúti szerelvények gördültek tova áthelyezhető sínpályájukon, nyers ércet szállítva a roppant kohókba, ahol feldolgozhatóbb formába olvasztották, és más anyagokkal ötvözték. A mennyezet harmincöt méter magasan volt a nyers köből kifaragva. Szabályos időközönként üres térségek látszottak.

- Vas! - mondta Avernus széles kézmozdulattal. - Az alap, amire a különféle vastartalmú fémek épülnek, márpedig ezek alkotják a modern világot. Hatalmas mennyiségben bányásszuk, nyers állapotban gépeket készítünk belőle, speciális muanyaggal ötvözve pedig a város anyagát alkotja. Arra!

Egy gépezetre mutatott, amelyen vaslapok nyomódtak keresztül bevéssett mikroáramkör-sablonokkal együtt. A gép tetején kocsonyás massa jött ki, és folyamatos szalagban kígyózott fölfelé. Ez volt az az építőanyag, amit Derec a felszínen látott feltörni.

- Ez Robotváros anyaga - mondta Avernus. - Vas és műanyag elegye rengeteg szénnel vágva, és szénmonoxiddal redukálva. Ebbe a "börbe" aztán négyzetméterenként több millió mikroáramkört sajtolnak.

Centiméteres, önálló szakaszonként ez a "bőr" eleven, robot-intelligenciával rendelkezik, az emberi szükségletekre és az emberek védelmére hangolva. Az önépítés előre bele van programozva, és maga az anyag előírt módon viselkedik és reagál az emberi igényekre a felmerülésük pillanatában.

- Hát ezért enged a fal, ha megnyomom - állapította meg Derec. A felvonóból kilépve is Avernus mellett maradt.

- Pontosan. Most pedig ne feledje: megfontoltság. Maradjon a közelemben.

Avernus kilépett a lázas sürgés-forgás közepébe. Gépek, robotok, kocsiszerelevények húztak el mellettük. Amikor Avernus a rohanó járművek elé lépett, Derec mindig megdermedt, és vissza akarta rántani, de a várt katasztrófa sohasem következett be. A robotok és gépek mindent érzékeltek, és tökéletesen reagáltak.

A megfontoltság fogalma ekkor világosodott meg Derec előtt. A mozgásnak határozottnak kellett lenni, állandó haladási iránnyal és sebességgel. Minden azon az elven alapult, hogy a mozgás egyenletes, és regisztrálás után könnyedén ki lehet kerülni. A hirtelen mozdulatok

voltak veszélyesek - a megtorpanások, hátraugrások. Itt lent az ilyen hirtelenkedések akár halálosak is lehettek.

Mikor megértette a koncepciót, már könnyebben haladt előre a cikázó járművek között. És mire átértek a hatalmas csarnok közepén, Derec már kezdte egészen jól érezni magát.

- Hadd kérdezzek valamit - mondta a nagy robotnak. - Te találtad fel Robotvárosnak ezt a "börét"?

- Nem - felelte Avernus. - Már eleve benn volt a programja a központi magban.

- Tehát minden funkciója előre programozott?

- Igen. Mi csak annyit tettünk, hogy felhasználtuk, amikor az emberiség szolgálata mellett döntöttünk.

Elérték a csarnok szélét, ahol tucatnyi kisebb alagút ágazott szét.

- Innentől kocsival megyünk - közölte Avernus, és bemászott egy kis autóba, ami jócskán kicsi volt hatalmas termetének. Derec és Zító is beszálltak utána. Avernus azonnal indított. Egy gyengén megvilágított alagútban haladtak lefelé.

- Ez a hely teljesen elhagyatottnak látszik - jegyezte meg Derec, miközben nagy sebességgel száguldottak előre.

- Az is volt, egészen két nappal ezelőttig - mondta Avernus. - Most talán ez lesz a megmentőnk.

- Hogyhogy?

- Majd meglátja.

Még több percig gurultak a sötétségben, egyre mélyebbre hatolva a föld alá. Aztán Derec valami mozgást hallott előttük.

- Már közeledünk - mondta Avernus.

- Mihez?

Avernus bevett egy kanyart, és az alagút hirtelen kiöblösödött. Robotok százai munkálkodtak serényen, egyre gyorsuló ütemben. Földet hánytak mindenféle elképzelhető edénybe és tárolóeszközbe, ami csak alkalmas volt földszállításra. Aztán fogták a tárolókat, és sietve átvitték őket a szomszédos alagutak valamelyikébe, hogy betömjék azt, amit előzőleg már valaki kiásott. Kecses összhangban, elszántan szorgoskodtak, mint a hangyák, fölöttük pedig, egy kocsiba, ott állt Rydberg. Némán biccentett, miközben rádión tartotta a kapcsolatot a kubikoló robotokkal.

Avernus hátrafordult Derechez. - Ott bent valahol - mondta - meg fogja találni 1-1-et.

7. fejezet

Egy-egy

Katherine első ránézésre valamilyen emlékműnek vélte, de aztán eszébe jutott, hogy Robotvárosban nincsenek emlékművek. A dolog keskeny piederstálon állt, körülbelül harminc méter magasan. A város egyszeruen körülnötte félkör alakban. Minden más épülettől elkülönítette egy húsz méter széles üres térség. A lány órákig bolyongott eredménytelenül Robotváros változó tájain, de amikor erre a helyre ért, azonnal megállt. Ha ezt az eleven várost az emberi testhez akarta volna hasonlítani, akkor ez az emelvény olyan volt, mint egy nagy seb, amely varral veszi körül magát, hogy elszigetelődjön a test létfontosságú működéseitől.

De csak egy szoba volt az a magasban. Katherine a föld szintjéről pillantott fel rá. Egy teljesen zárt, öt méteres élhosszúságú doboz. A robotok nyilván megbíztak a városuk működésében, és elnézték ezt az anomáliát. A képzeletdús emberi tekintet számára olyan volt ez, mint napfogyatkozás egy ragyogó délutánon.

Kethrine egyre csak bámult fel rá, mert nem akarta szem elől veszíteni. A város továbbra is ott mozgott, ott nőtt a szeme láttára, ő pedig együtt fordult az épületek lassú élet-valcerével, állandóan látómezejében tartva a szobát. Alf ezalatt megpróbált keríteni egy felügyelőt, aki kitalál valamit arra, hogyan jussanak az épület belsejébe, hogy szemügyre vehessék.

Kirándulásuk alatt Katherine-ben kifejlődött egyfajta irigy tisztelet a város működése iránt. Az látszik, hogy a dolgok éppen nem jól mennek, de hosszú távon egy ilyen rendszer meglehetősen előnyös az emberek és robotok számára, akik benne laknak. A biztonsági tényező már önmagában megérte volna. Derec hányatott utazása a vízvezetőben végül is csak kimerültséggel és néhány horzsolással végződött, mégpedig azért, mert a rendszer maga is igyekezett őt megóvni.

Katherine arra gondolt, hogy az Aurórán egy ilyen utazás szinte biztosan Derec életébe került volna. Halványan elmosolyodott a Derec-biztos város gondolatára.

Amíg Alf kapcsolatteremtési kísérleteire várt, arra is volt ideje, hogy megfigyelje a körülötte lezajló változásokat. úgy érezte magát, mintha a holtszezon végén lenne valami üdülőhelyen, amikor megérkeznek a szezonmunkások, és feltuningolják a helyet a látogatók áradata előtt.

órák kerültek a város különböző pontjaira, és közlekedési táblák bukkantak fel. A legnagyobb változást mégis a székek megnövekedett előállítására és kihelyezésére jelentette. A robotoknak nem volt szükségük ülésre vagy fekvésre, így a székek feleslegesek voltak, de most, hogy a várost a lehető legkényelmesebbé akarták tenni az emberek számára, mindent megtettek, hogy az ilyen apróságok is a helyükön legyenek, pedig a vészállapot miatt a legtöbbjükre a szokásosnál is több feladat hárult. A lány arra gondolt, hogy vajon ő is ilyen nagylelkű lenne -e, ha az ő városáról lenne szó. Erre a gondolatra egy kissé elszégyellte magát.

A különbségek, a kötöttségek és korlátozások ellenére a robotok valóban mindent elkövettek, hogy ezt a világot a tőlük telhető legtökéletesebbé varázsolják az utasoknak, azoknak az utasoknak, akiket gyilkossággal gyanúsítanak. Ezelőtt sosem gondolt bele abba, hogy az emberek és a robotok kötődése egymáshoz mennyire szimbiotikus, és - legalábbis a robotok számára - mennyire alapvető fontosságú. A lány remélte, hogy a robotok végül megkapják a civilizációjukat, kiteljesítve emberekkel, akik ostoba parancsokat adnak majd nekik. Önkéntelenül újra elmosolyodott. Az anyjának volt egy mondása, ami ráillett a robotok emberi társaság utáni vágyakozására is - a torkosság elnyeri méltó büntetését.

Zajt hallott a háta mögül és megfordult. Azt hitte, hogy egy felügyelő érkezik. Ehelyett két munkarobot sietett felé valami hosszú dolgot cipelve, ami minden tekintetben egy kerti padra hasonlított. A robotok szó nélkül odamentek hozzá, és lerakták mögé a padot. Katherine

leült, a robotok pedig elsiettek.

Alig ült egy dekádnyi ideig, amikor Arion csörömpölt elő az egyik sarok mögül egy munkarobottal, aki terjedelmes lézervágót cipelt a vállán.

Katherine egy pillanatra vissza is hökölt, hisz az egész jelenet kísértetiesen emlékeztetett arra a szituációra, amikor David először szorult be a zárt szobába.

- Jó napot, Katherine barát - mondta Arion, amikor odaért hozzá. -

Látom, kihasználja a szék adta lehetőségeket a teste pihentetésére.

Nagyon jó.

- Mi az ott a csuklódon? - kérdezte Katherine. - óra?

A felügyelőrobot felemelte a karját, hogy jól látsszon a kis időmérő szerkezet. - A szolidaritás jele - mondta.

- Ugye te vagy az emberi-kreatív funkciók felelőse Robotvárosban? - kérdezte tőle a lány.

- Az emberi-kreatív kifejezés információs szempontból redundáns - felelte Arion. - A kreativitás az emberek alaptökéje. Remélem, kielégítőnek találták a szórakozást, amit önöknek nyújtottam.

- Ezt majd később megbeszéljük - felelte a lány.

- Természetesen.

- Köszönöm, hogy olyan gyorsan jöttél - mondta Katherine.

- Ez magas prioritású ügy - nézett fel a robot a kocka-szobára. - Arra gondol, hogy ott van a holttest?

- Biztos vagyok benne.

- Jól van. Nézzük meg közelebbről.

Katherine felállt, és Arionnal együtt odament a torony talapzatához. Az

oszlop körülbelül olyan vastag volt, mint egy szélesebb fatörzs.

Katherine majdnem éppen körül tudta volna ölelni a karjával. Arion kezével megérintette a sima, kék bőrt, mire szinte varázsütésre egy spirálisan kanyargó, korláttal ellátott lépcső alakult ki az oszlop peremén fölfelé.

- Csak ön után - mondta a robot udvariasan.

Katherine felpillantott. A lépcső kialakítása olyan volt, hogy elejét vette a szédülés-érzetnek. Mászás közben érezte, hogy a levegő egyre hűvösebb: közeledik az újabb pusztító esővel terhes éjszaka. Mögötte Arion, a munkarobot és a tanúrobot haladt kötelességtudóan, és a lány rádöbbsent, hogy azért ő megy elöl, mert a nyomozás miatt ez természetesen adódik. Ez az ő ötlete volt, az ő ügye - a robotok jelen pillanatban csak készsleges kísérői. újra kiadhat parancsokat, és végre is hajtathatja őket!

Hamar elérte a tetőt. Az oszlop tetejének sima körlapja is felkunkorodott, nehogy leeshessen. Maradt a szoba. Festetlen állapotban természetes szürkésvörös volt, és tökéletesen kocka alakú. Teljesen körbejárta, hogy bejáratot keressen rajta, de első megállapítása, miszerint a szoba teljesen zárt, helyesnek bizonyult.

- Most mit javasol? - kérdezte tőle Arion, aki vele együtt megkerülte a kockát.

- Be kell jutnunk - mondta a lány - és meg kell néznünk, hogy mi van bent. Ugye nincs más mód a bejutásra, csak a lézer?

- Normális esetben ilyen helyzet soha nem fordul elő - mondta Arion. - Nincs más épület a városban, ami így viselkedik. Nincs semmi ok arra,

hogyan lezárunk egy szobát.

- úgy értem, hogy nem tudjátok, miért vagy hogyan záródtak be a szobák?

- A város programját érintetlenül kaptuk a központi maggal, és csak a központi mag tartalmazza a program-információt. A megfigyelésen alapuló tapasztalatoktól eltekintve nem ismerjük a város működését.

Katherina elgondolkodott. - A város tehát valójában egy magasan fejlett autonóm, öntörvényű robot, aki a ti irányításotokon kívül esik.

- Az ön megállapítása alapjaiban pontatlan, de tartalmazza az igazság kovászát - jegyezte meg Arion. - Először is, nem magasan fejlett, vagy legalább is nem ugyanabban az értelemben, mint ahogy... például egy felügyelőrobot magasan fejlettnak tekinthető.

- Nincs itt véletlenül egy kis rivalizálás?

- Természetesen nincs - közölte Arion. - Mi képtelenek vagyunk az olyan érzésekre, mint amilyen a vetélkedés. Én egyszerűen csak egy ismert tényt mondtam el. A város autonómiája továbbá közvetlenül a központi maghoz kötődik, bár kétségtelen, hogy működése felügyelői fennhatóság nélkül történik.

- És tudtok hatni a város programjára?

- Közvetlenül nem - mondta Arion, miközben végigtapogatta az épület falát, mintha rést keresne. - A központi mag ellenőrzi a város programját, a felügyelők pedig nem folyamodnak közvetlen programozáshoz.

- Azt hiszem, most már kezdem tényleg érteni - intette közelebb a lézervágós robotot Katherine. - A központi magban tárolt adattömeg az

a kútfő, amiből az egész város ered. Mindaz, amit ti itt csináltok, pusztán csak kiterjesztése a benne rejtőző programnak, akár jó, akár rossz irányba.

- Nem - felelte a robot, amikor a lézervágó felzúmmögött. Láthatatlan sugarára a fal egy kis darabja vörösen felizzott, és enyhén füstölögni kezdett. - A szinapszisok egyszeruen csak átrendeződnek, és máshová kapcsolódnak.

Cuppanó hang kíséretében a lézer áthatolt a fal másik oldaláig. Ezt a hangot: a vákuumba süvítő levegő sziszegését minden urász jól ismerte. A szoba tökéletesen, légmentesen zárt. A vágószerszám most már gyorsabban tudott haladni, és egy körszerű nyílást vágott, ami elég nagy volt ahhoz, hogy egy ember gond nélkül átférjen rajta. A rés szélei cafatosan szakadtak szét, hisz a programozás értelmében a falak amúgy mindig aggályosan összetartottak. Arion kijelentései ellenére Katherine-t továbbra is lenyugozta a város-robot.

A robot még csak félúton tartott a vágással, és Katherine-nek harcolnia kellett a készlettel, hogy odaszaladjon, és bekukkantson a már kész nyíláson, de félelme a lézersugártól legyőzte türelmetlenségét.

- Tudtok boncolni? - kérdezte hirtelen Ariontól.

- Létezik egy orvosi program, és e pillanatban is számos orvosilag kiképzett robot hagyja el gyártó üzemünket, diagnosztikai táblákkal és más berendezésekkel együtt. Szintetizált gyógyszerek és muszerek is készülnek kisebb mennyiségben. A városnak nagyon nagy részét foglalja le az építés, és David haláláig ezek a dolgok nem jelentek meg problémaként.

- Kész - jelentette be a munkarobot, mikor a kivágott rész kidőlt a tetőre.

- Tanú! - kiáltotta Arion, amikor Katherine odaszaladt és bemászott a lyukon.

A meztelen test ott feküdt arccal lefelé a helység közepén. Katherine elszántan elindult feléje, aztán megtorpant, és maga elé kapta a kezét.

Olyan elszánással akarta teljesíteni küldetését, hogy el sem jutott a tudatáig: itt halállal van dolga - valódi halállal. Megrettent. Reszketés fogta el, a szíve hevesen kalimpálni kezdett.

- Valami baj van? - kérdezte Alf a nyílásból.

- N-nem - felelte. Meredten bámulta a holttestet. Sem előrelépni, sem hátrálni nem bírt.

- Ha valami baj van - hallotta Arion hangját - azonnal jöjjön ki. Ne tegye ki magát veszélynek.

GYERÜNK, KISANYÁM. SZEDD ÖSSZE MAGAD. - Jól vagyok - kiáltott ki. VÉGIG KELL CSINÁLNOD. NEM ADHATOD FEL.

Mély lélegzetet vett, aztán még egyet, és elindult a test felé. Lehajolt, és óvatosan megérintette. A bőr hideg volt, az izmok merevek.

- Minden rendben van? - kérdezte megint Arion.

- Igen - felelte. MIÉRT NEM HAGYNAK MAGAMRA?

Oszlásnak semmi jele nem látszott. Hamar eszébe jutott, hogy azért, mert a szobában nem volt levegő. Már ez is valami.

Először hátulról vizsgálta meg a testet, még mindig dobogó szívvel, szapora lélegzettel. A lábat nézve kis vágást vett észre a bal belső rüsztyön, és azon nyomban rájött, mi okozhatta. Valami ostobaság.

Valami olyasmi, amit már vele is megtörtént. Egy rossz lépésnél, botlásnál a két láb összeütközik, és egy túl hosszú lábköröm megkarcolja a lábívet. Semmiség. Volt egy kis rászáradt vér a lábfej alján és oldalán, de ennyi az egész. Most pedig megfordítja.

A holttest oldala mellé állt, és kinyújtott kézzel próbálta átfordítani.

Azon kapta magát, hogy vadul reszketnek az ujjai. HÁT BELÖLEM IS EZ LESZ HAMAROSAN - ÖTVEN KILÓNYI HALOTT HÚS? Próbálta a halottat a hátára fordítani, de minden erő kiszállt a karjából.

- Tudnátok egy kicsit segíteni? - kiáltott ki a válla fölött. Arion belépett a nyíláson, és lehajolt melléje. A lány felnézett a már-már emberi alakra.

- Szeretném megfordítani.

- Hát persze - mondta Arion, és kinyújtott fémkarjaival enyhén meglökte oldalról a testet. Az könnyedén áthengeredett, üveges szemei egyenesen Katherine-re meredtek.

A lány távolian hallotta a saját sikolyát, amikor a felismerés sokkja a hatalmába kerítette. Hiszen ez Derec! Derec!

A szoba forogni kezdett vele, a gyomra, a feje kavargott. Aztán úgy érezte, mintha a padló érte nyúlna és magához rántaná: minden más elveszett az ájulás zsibbasztó pillanatában.

- Ne induljon el úgy, hogy nem én megyek elől! - figyelmeztette

Avernus Derecet, amikor a fiú belevetette magát a robotok nyüzsgő tengerébe. - Ezekben az alagutakban reménytelenül eltévedhet.

- Ne aggódj! - kiáltott vissza Derec, aki a nagy csarnokot veszélyesebbnek tartotta a labirintusseru barlang-járatoknál.

Lassan törte magát előre a tülekedésben Rydberg felé. Nedves, fülledt

volt itt a levegő, és némileg nyomasztó is, de Derecet annyira felcsigázta a sietős munka látványa, hogy eszébe sem jutott a környezet túlságosan emberi problémáján rágódni.

Rydberg látta, hogy közeledik, és feléje fordult, amikor a fiú a közelébe ért. Derec felmászott a kocsira az ellenőr mellé.

- Mit csinál itt? - kérdezte Rydberg recsegve a feje tetején lévő hangszórón át. - Önnek túl veszélyes itt a föld alatt.

- Megbeszéltem Avernusszal, hogy ő hoz le és vigyáz is rám - felelte Derec. - Mi folyik itt?

- Megpróbáljuk alapincézni a víztárolót - mondta Rydberg. -

Megpróbálunk egy levezető utat csinálni, hogy a tároló vizét leereszthessük a mélyebb alagutakba, és így elkerüljük az áradást.

Derecet mintha áramütés érte volna. - Hát ez csodálatos! - örvendezett.

- Harmadik szintu kapcsolatot alkottatok - micsoda kreatív ugrás!

- Csak logikai. Mivel a víz úgyis be fog törni a bányákba, ésszerűnek tunt, hogy a bányának olyan részeibe vezessük, ahol a legkevesebb kárt okozza. Sajnos, becsléseink szerint ez a lépés is csak napokkal odázhatja el az elkerülhetlent. Lehet, hogy hiába az egész.

- Miért kézi erővel ástok? - érdeklődött Derec. - Hol vannak a gépek?

- A bányászati tevékenység foglalja le őket - felelte Rydberg. - A

városépítés jelenlegi üteme elsőbbséget élvez minden más

tevékenységgel szemben - A robot az ásó munkások felé fordította fejjömbjét.

Derec a robot karjára tette a kezét. - De hisz éppen a városépítés pusztít el benneteket!

- Ennek meg kell lennie.

- De miért?

- Erre nem válaszolhatok.

Derec maga köré pillantott, az eszelős lendületu munkára, a túlélésért küzdő civilizációra. Nem, ők nem emberek, ez azonban nem jelenti azt, hogy nem méltók az életbenmaradásra. Mi a mérce? Az intelligencia és a lélek tökéletesítésére irányuló koncentrált erőfeszítés megvan. Több méltóság, több emberi érték volt itt lent a bányákban, mint amit valaha is látott embereknel rövid tapasztalatai során. És ekkor hirtelen beléhasított a felismerés, hogy mi az alapvető ok, mi az értelme a vész-állapotnak, a biztonsági intézkedéseknek.

- Védelmi intézkedések, ugye? - mondta. - Az építkezés a város eszköze arra, hogy megvédje magát az ellenséges invázióktól?

Rydberg csak bámult rá.

Derec most már erősebben szorította meg a robot karját. - Erről van szó, igaz?

- Erre a kérdésre nem válaszolhatok.

- Akkor mondd, hogy nincs igazam!

- Erre a kérdésre nem válaszolhatok.

- Tudtam - morogta, most már meggyőződéssel. - És ha egybeesett David felbukkanásával itt a városban, akkor valahogy hozzá kötődik. Ezúttal Katherine jár a helyes úton.

- Ez az egész dolog egy központi program - mondta Derec - és ez a program nyilvánvalóan hibás. Kell lenni valamilyen módnak, hogy megkerüljétek.

- A robotok nem készítenek programokat, Derec - mondta Rydberg.

- Akkor hadd csináljam én!

- Nem tehetem - felelte Rydberg, aztán már-már lágyan hozzátette: -
Sajnálom.

Derec csak nézett rá, és a legszívesebben vitába szállt volna vele, ugyanakkor félt, hogy a vita csak olyan ellentmondás elé állítaná a robotot, amitől lefagynának az agyi funkciói, és reménytelenül betokosodna. Nem tudta, merre léphetne tovább. Egy röpke pillanatra kínzóan világosan villant fel előtte a probléma, de amikor megragadta volna, kisiklott a kezéből, mint egy holografikus kép.

- Még mindig nem mondta meg, miért jött le ide - mondta Rydberg. -

Az embereknek olyan fejletlen az egyéni veszélyérzete, hogy nem is értem, miképpen maradhatott fenn eddig ez a faj. Ha nem tud kényszerítő okot adni jelenlétére, akkor attól tartok, hogy el kell küldenem önt.

- Ha az embereknek olyan fejletlen az egyéni veszélyérzetük - mondta Derec, miközben azon dühöngött, hogy Robotváros még magát is képtelen megmenteni - akkor ez nyilván átörökítődött a ti programozásotokba is. Azért jöttem le, hogy 1-1-gyel beszéljek egy ügyben, ami nem tartozik rád. Odavezetnél hozzá?

- Az első polgárunkhoz? - kérdezte Rydberg, és Derec láthatta, hogy nem óhajt ennél többet mondani. Ehelyett fölerősített hangerővel szólt:

AZ 1-1-ES ROBOT LEGYEN SZ-VES LÉPJEN ELŐRE.

Alig egy percen belül egy kicsi, meglehetősen ártalmatlan külsejű, erős fogókarokkal rendelkező robot jelent meg a kocsinál. - Itt vagyok,

Rydberg felügyelő - mondta.

- Derec barát személyes ügyben kíván beszélni veled - mondta neki a felügyelőrobot. - Tégy, ahogy mondja, de ne tölts el túl sok időt.

Derec leugrott a kocsiról. - Azt hallottam, te vagy az első robot, aki ezen a bolygón ébredt fel.

- -gy van - felelte a robot.

- Gyere velem - mondta neki Derec. - Menjünk arrébb ebből a zuzavarból.

átváltak a gyorsan szélesedő folyosón, arra a helyre, ahol Avernus először kirakta Derecet. - Robotváros kezdeteit kutatom - mondta Derec - és ez a keresés hozzád vezetett. Te voltál az első.

- Igen. Ez logikus. Én voltam az első.

- Azt akarom, hogy pontosan mondd el, mi volt az első vizuális inputod, meg ami az után jött.

- Az első vizuális inputom egy emberi kéz volt, ami bedugta az energiavezetékeimet - mondta a robot. - Aztán az ember megfordult és elment tőlem.

- Láttad az ember arcát?

- Nem.

- És aztán mi történt?

- Az ember eltávolodott, aztán eltűnt valami gép mögött, ami a korai bányatevékenységünket segítette. Az volt az utasításom, hogy egy órát várjak, aztán kapcsoljam be a többi inaktív robotot. Aztán az volt az utasítás, hogy kezdjünk el dolgozni, és mi így tettünk.

- Miből állt az eredeti munkátok?

- Ötvenen voltunk munkarobotok, plusz Avernus felügyelő. Huszonötven közülünk a Kompassz Tornyot építették fel abból az anyagból, amit itt hagytak nekünk, ezalatt Avernus felügyelő és a többi huszonöt robot elkezdte a földalatti létesítmények tervezését és kialakítását, és megkezdte a bányászatot.

Derec összezavarodott. - Avernus nem felügyelte a Kompassz Torony építését?

- Nem. A tornyot a város többi részétől elkülönülő egységnek szánták. Teljesen megtervezték és ellátták anyaggal. Nem volt szükség rá, hogy Avernus ellenőr foglalkozzon vele.

Derec motorhangot hallott és fényszórók világát látta a folyosó távolában feléjük közelíteni. - Mit értettél az alatt, hogy elkülönülő egységnek szánták? - kérdezte Derec.

- A Kompassz Torony sok szempontból egyedülálló, Derec barát - mondta 1-1. - Semmilyen tekintetben nem része a város-tervnek. A tetején zárt leszállóhely van, a belsejében pedig egy teljesen berendezett emberi adminisztrációs iroda.

- Micsoda! - kiáltott fel fennhangon Derec, és a közeledő bányavonatot figyelte. - Iroda? Kinek?

- Nem tudom. Talán annak az embernek, aki felébresztett engem.

- A felügyelőkkel sosem beszéltél erről?

- Ezelőtt senki sem érdeklődött ez iránt.

- Miért hívod adminisztrációs irodának?

- Az építési tervek benne vannak az adatbankomban - felelte 1-1. - A terveken így jelölték.

A vonat csikorogva fékezett le Derec mellett. Az első ülésen Avernus szorongott. - Mennünk kell - jelentette ki.

- Csak még egy perc - kérte Derec. - Miért mondtad, hogy leszállópálya?

- Most már mennünk kell - mondta Avernus.

- Valamiféle földetérési területnek tervezték - mondta 1-1. - Soha semmit sem engedtek rá a felszínére, de még a fölötte lévő levegőbe sem, húsz méteres magasságig.

Avernus megfogta Derec karját, és szelíden, de határozottan maga felé fordította a fiút. - Mennünk kell - mondta újra Avernus. - Valami történt Katherine baráttal.

Derec megtántorodott, mintha pofonütötték volna. - Mi? Mi történt? Ugye jól van?

- Eszméletlen - felelte Avernus. - Ennél többet nem tudunk.

8. fejezet

Identitás-válság

Derec berontott a szoba sürgés-forgásába. Arion már ott volt, meg Euler és Alf, valamint számos munkarobot. Ott volt még egy satnya külsejű gépezet is mindenféle függelékekkel, akit Derec orvos-robotnak vélt.

A nappali egy kissé másnak tunt, kisebbnek és alacsonyabbnak, de most ezzel nem törődött.

- Derec barát... - kezdte Euler, sietve a szobán átvágó Derec elé lépve.

- Hol van? - kérdezte Derec, meg sem lassúdva.

- A hálószobában - mondta Euler. - Már magához tért, és most pihen.

Nem gondolnám, hogy most alkalmas lenne meglátogatnia.

- Ostobaság - rohant el mellette Derec. - Látnom KELL.

- De hát nem érti...

- Majd később - lépett az előtérbe Derec. Most már két hálószoobaajtó volt. Az egyik üres szobára nyílt, erre Derec a másikhoz ugrott és rácsapott a nyitógombra. Az ajtó kinyílt. Katherine az ágyban ült, arca sápadt, szeme vörös.

- Jól vagy? - kérdezte tőle Derec.

A lány ránézett, aztán a rettegéstől kimeredtek a szemei.

- Neeeeem! - sikoltotta, és arcát a kezébe temette.

Derec odarohant hozzá, és megfogta a vállánál fogva. A lány tovább sikoltozott hangosan, hisztérikusan. Teste vadul rángatózott a takaró alatt.

- Te halott vagy! - kiáltotta. - Halott! Halott!

- Nem! - felelte Derec. - Itt vagyok. Semmi bajom. Az egész csak...

Euler elvonszolta az ágytól, és robotok özönlöttek a szobába. - Mit csinálsz? - kiabált Derec. - Engedj, én...

- Most távoznia kell - jelentette ki Euler, és egyszeruen a vállára kapta a fiút. Katherine sikolyai még mindig betöltötték a lakást.

- Katherine! - kiáltozta Derec, miközben Euler kifelé cipelte az ajtón. - Katherine!

Euler egészen a nappaliig vitte, aztán egyszeruen lefogta. Az orvosrobot becsusszant a hálószobába. A háta mögött becsukódott az ajtó, amitől a sikoltozás hangja letompult egy kissé.

- Tegyéi le! - kiáltotta Derec. - Lennél olyan kedves letenni?

- Nem mehet be oda - mondta Euler. - Veszélyes Katherine számára,

ha ön bemegegy.

Derec érezte, hogy haragja hirtelen kiszáll belőle. - Mi folyik itt? -

kérdezte megszeppenve. - Mi történt vele?

- Valamiféle érzelmi traumát szenvedett el - mondta a felügyelőrobot. -

Most már letehetem önt?

- Higyj nekem! - kérlelte Derec. - Már eszem ágában sincs bemenni.

Euler vigyázva a padlóra helyezte, Derec megdörzsölte a karját, hogy helyrehozza benne a vérkeringést.

- Elnézését kértem, ha kellemetlenséget okoztam önnek - mondta

Euler.- Igazán.

- Semmi baj - felelte Derec. - Mondd el, mi történt.

Fülsüketítő döngés hallatszott kintről, mire mindketten kipillantottak az erkélynyíláson túli épület-tetőkre. Újabb csúnya vihar volt készülöben. A hálósobából hallatszó sikoltozás lassacskán elhaló nyöszörgéssé szelidült.

- Katherine megtalálta David holttestét - mondta Euler. - Egy munkarobottal kivágatta a zárt szobát, amiben a test volt - A robot elforgatta a fejét, hogy körülpillantson. - Talán jobb lesz, ha Arion számol be a történekről. ő ugyanis jelen volt - Az ember-szeru robot felé intett, hogy kapcsolódjon be a beszélgetésbe.

- Derec barát - kezdte Arion, amikor odaért hozzájuk. - Nem tudtam, hogy a test megpillantása ilyen hatással lehet Katherine barátra. Ha sejtettem volna, nem engedtem volna oda hozzá.

- Értem - mondta Derec. - Mondd csak el, mi történt.

- Az elhunytat vizsgálgatta - folytatta Arion. - Egyszer csak kikiáltott

értem, hogy segítek neki megfordítani a testet. Én természetesen engedelmesskedtem. Felsikoltott, amikor meglátta a halott arcát, aztán öntudatlan állapotba került.

- Azóta is vigasztalan - mondta Euler. - Felettébb különös.

Ragaszkodott ahhoz a hiedelméhez, hogy a halott ember azonos önnel.

- Mi oka lenne erre? - kérdezte Derec, és leült az asztal mellé, ahol a képernyő serényen keresgélte tízjegyű számok négyzetgyökét.

- Nem tudom - felelte Euler. - Talán az, hogy a test olyan volt, mint az öné.

Derec kiegyenesedett ültében, tekintete megkeményedett. - úgy érted... éppen olyan volt, mint én?

A robotok összenéztek. - Tökéletesen - mondta Arion.

- Nektek ez nem furcsa? - kérdezte Derec döbbenten, még mindig az információ hatása alatt.

- Nem - közölte Euler.

- Ezt nem értem - mondta Derec. - Amikor először megláttatok, nem tunt fel nektek a külsőnk hasonlatossága?

- De igen - felelte Euler. - Csak számunkra ennek nem volt jelentősége.

- Miért nem?

Arion vette át a szót. - Miért lett volna? Összesen három embert láttunk életünkben. A robotok lehetnek teljesen egyformák, akkor az emberek miért nem lehetnének? Tudtuk, hogy ön és Katherine különböznek egymástól, de ettől még ön és David lehetett egyforma. Amellett TUDTUK, hogy David halott, tehát TUDTUK, hogy ön nem lehet David. Ilyen egyszeru.

Az orvosrobot siklott be a nappaliba, és fürgén Derechez ment. - Most már megnyugodott - közölte a fiúval. - Enyhén le van nyugtatózva a saját agyalapi endorfinjaival, és önt kívánja látni.

Derec felállt, még feszengve az előző epizód miatt. - Minden rendben lesz? - kérdezte a robotot.

- úgy hiszem, hogy most már érti a helyzetet - felelte a robot szelíd, atyai hangon.

- Egyedül szeretném meglátogatni - mondta a többieknek.

Euler beleegyezően bólintott. - Itt kint fogunk várakozni.

Bizonytalan érzelmekkel lépett a folyosóba. Fájt neki, hogy a lányt kínlódni látta. A lelkének fájt. A lány csúnyán fel tudta idegesíteni, mégis olyannyira elválaszthatatlan részének tunt.

Halkan kopogtatott a lány ajtaján, aztán benyitott. Katherine felült az ágyban, az arcán még ott volt a szomorúság. A fiú felé nyújtotta a kezét. - ó, Derec...

Odasietett az ágyhoz, leült a lány mellé, és átölelte. Katherine halkan szipogott a vállán. - úgy félttem - zokogta. - Azt hittem...azt hittem...

- Tudom - simogatta meg a haját Derec. - Arion elmesélte. Nagyon bánt a dolog.

- Nem tudom, mihez kezdtem volna nélküled, Derec - mondta végül a lány, és elhúzódott a fiútól. - ó, Derec. Tudom, hogy falak vannak köztünk... de kérlek, higgy nekem. Fogalmam sincs, mi ez a hely, és mi történik itt.

- Elhiszem - törölgette Derec a lány könnyeit. Elmosolyodott. - Most ne foglalkozz ezzel. Hogy érzed magad?

- Már jobban - felelte a lány. - Az a dokirobot megszurkált egy párszor, de használt. Már csak a fejem fáj.

Újabb villám dördült kint. - Jól van - mondta Derec. - Éjszaka amúgy sem mehetünk ki. Mit szólnál hozzá, ha elküldenénk a robotokat, felhoznánk valami vacsorát, és összevetnénk a tapasztalatainkat. Rengeteg mesélhatalóm van.

- Nekem is - felelte a lány. - Jól hangzik.

Zöldséglevest vacsoráztak, ami hosszú idő óta Derec legízletesebb étkezése volt. Az eső örvongött odakint, de Derec már nem aggódott miatta annyira, amióta látta, hogy Euler és Rydberg óvintézkedési elengedők lesznek, legalábbis erre az éjszakára. Most csak napról napra élhetett. Még Arion szórakoztató programjai is kezdtek változatosabbak lenni. A képernyőn most pálcikafigurás, számítógépgenerált teniszjáték folyt, ami még érdekesnek is volt mondható. Miután a szervorobot leszedte a tányérokat és elment, kényelembe helyezték magukat a kanapén és beszámoltak a napjukról. Derec bizonyos okokból, amikkel ő maga sem volt teljesen tisztában, elhallgatta, hogy a bolygón nincsen hiperhullámú adó. Számítva Katherine tapasztalatainak értékére, figyelmesen hallgatta a test felfedezéséről szóló beszámolót.

- Mit jelenthet az - kérdezte a végén a lány - hogy a holttest éppen olyan volt, mint te?

- Először is - kezdte Derec - ez végképp kiüti azt az elképzelést, hogy véletlenül kerültünk ide. Ide hoztak minket, de hogy miért, arról

fogalmam sincs. Vagy a halott hozott ide minket, vagy őt magát is idehozták. Folytatnunk kell az ezirányú nyomozást. Engem inkább az foglalkoztat, hogy ez a robot-város önállóan működik. Szerintem valamiféle védelmi intézkedés ez a nagy terjeszkedés. Ha önállóan működik, akkor a felügyelőrobotok esetleg nem is képesek megállítani.

- És ez mit jelent?

Derec a lányra nézett. - Azt, hogy akkor nekem kell megállítanom.

- És ezzel visszatértünk ugyanahhoz a régi vitához - borult el egy kissé a lány arca. - A város kontra a gyilkosság felderítése.

- Ez nem szükségszerű - állt fel Derec. - Örülni fogsz annak, amit mondani fogok - Az erkélyajtóhoz lépett, és lustán nézte a zuhatagot.

Érezte, hogy végre van esélye ellene. Visszafordult a lányhoz. -

Szerintem David ügye, a város riadóállapota és az építkezés szorosan összefügg.

A lány izgatottan pattant föl, odaszaladt Derechez, és a nyakába ugrott.

- Ugye segítesz nekem megoldani a gyilkosságot?

- Igen - nevetett a fiú, és ő is átölelte a lányt. - Holnap visszamegyünk a holttestért és ott folytatjuk, ahol te abbahagytad. - Otthagyta a lányt, és elgondolkodva egymásba fúzta az ujjait. - Itt minden összefügg. Ha egy pár darabot össze tudunk illeszteni, a többi már adja magát. Az a valami vagy valaki, aki Davidet megölte, okozta a riadót is.

- Reggel az első dolgunk lesz, hogy odavitetjük magunkat Alfal.

- Nem az első - mondta erre Derec. - Először összehívok egy találkozót a felügyelőrobotokkal a Kompassz Toronyban.

- Miért?

- Két okból is. Először is van néhány kérdésem hozzájuk a földalatti muveletekkel kapcsolatban, másodszor pedig egy kicsit körül szeretnék szaglászni az épületben.

- Az irodát akarod megkeresni?

- Igen - bólintott Derec. - 1-1 azt mondta, hogy teljesen be van rendezve. Fogadni mernék, hogy ott megtalálom a válaszokat.

A lány arca hirtelen elkomolyodott.

- Remélem, azokat a válaszokat fogod megtalálni, amiket keresel.

9. fejezet

Az iroda

A gyulésterembe egy asztalt állítottak. Hosszú, keskeny alkotmány volt kilenc ülőhellyel. Derec ült az asztalfőn, a jobbján Katherine. A többi széket a felügyelők foglalták el, továbbra is egymás kezét fogva, az asztal végén ülök az asztallap felett.

- Miért hazudnak az emberi lények, Derec barát? - kérdezte Dante felügyelő. Hosszú, kinyúló szemei az asztalt nézték. - A legtöbb bajunk önökkel abból ered, hogy hajlamosak hazugságra és túlzásokra. Ez tart vissza minket attól, hogy teljesen megbízhattunk önökben.

Derec megnyalta kiszáradt ajkát, és végignézett a várakozóan rábámuló robotokon. Tudta, hogy ezt végig kell csinálnia, ha együtt akar velük dolgozni a város gondjainak megoldásában.

- A robotok két módon jutnak külső inputhoz - kezdte, remélve, hogy magyarázata helytálló lesz. Egész korán felkelt, hogy beszédét kidolgozza és átgondolja. - Közvetlen programozás révén valamint az

érzékelőkön keresztül kapott információval, amely aztán analóg módon összevetésre kerül a már meglévő programozással. Szenzoraitok pontosan rögzítik az eseményeket, matematikai precizitással, és több ezer év empirikus gondolkodásának tudományos hitelességi szűrőjén keresztül soroljátok be őket. Ezek után pozitronagyatok segítségével már képesek vagytok mérlegelésre, deduktív következtetésekre, megint csak analóg módon, a bejövő adat és a meglévő adatok összevetésével. Képesek vagytok valódi második szintu kapcsolatok létrehozására.

- Ismerjük a pozitronikus agy működését, Derec barát - mondta Waldeyer. - Az emberi elme az, ami zavarba ejt bennünket.

- Hadd mondjam végig - felelte Derec. - Szeretnék kérdezni valamit.

Tételezzük fel, ismétlem, pusztán csak tételezzük fel, hogy alap-programotok hibás - nem csak apró részletekben, hanem alapjaiban.

Tegyük fel, hogy minden szenzorikus input, amit kaptok, ellentmond az alap-programozásoknak.

- Akkor rengeteg időt eltöltenénk hibás következtetések levonásával - mondta Wohler. - De az emberi agyak nincsenek kiszolgáltatva a programozásnak. Önöknek megvan a szabadsága arra, hogy minden empirikus adatot végigvegyenek, és minden esetben megtalálják az igazságot.

- Itt van a ti nagy tévedésetek - felelte Derec. - Az emberi elme nem egy számítógép, amelynek alapköve az igazság. A mi agyunk csupán elektromos impulzusok által irányított idegdúcok összessége. Nem az igazság az alapja, hanem az egyéni kielégülés vágya. Az emberi elme

számára az igazság változékony valami, a remények és vágyak tengerén hanykolódó bárka. Nincs realitása, hanem pillanatról pillanatra születik ugyanabból a kreatív intelligenciából, amelyet ti oly nagyra tartotok bennünk.

- De az alap-program megvan - mondta Euler. - Az embernek csak fel kell használnia.

- De el is utasíthatja - mutatott rá Derec. - Nektek MUSZÁJ engedelmessé válni a programozásoknak. Az én elmémnek nincsenek ilyen béklyói. Az emberi agy fájdalmasan halandó. Ez az egy igazság már önmagában több annál, mint amit az emberek el tudnak viselni. Törékeny teremtmények vagyunk, akik állandóságot keresnek egy változó világban. Hazudunk a körülöttünk lévőknek. Hazudunk saját magunknak. Belehazudunk az igazság és a józan ész szemébe.

Hazudunk, mert az igazság gyakran megölne minket. Hazudunk, anélkül, hogy egyáltalán tudatában lennénk.

Avernus szólalt meg: - A többi világokon az emberekkel együttélő robotok hogyan kezelik a hazugságot?

- Követik a Robotika Három Törvényét - közölte Derec egyszerűen. - Nem autonómok, mint ti, tehát nincs választási lehetőségük. A Törvényeket a fajok megőrzésének szem előtt tartásával készítették. A robotok megvédik az embereket a saját hazugságaiktól, és tisztelik őket mindazért, ami a fajukban nemes. Láthattátok Katherine megkönnyebbülését, amikor megtudta, hogy nem haltam meg - Megfogta a lány kezét. - Törékeny lények vagyunk, akik tökéletesen nemeslelkűek, de rettentően aljasok is tudnak lenni. Nem akarjuk

menteketni magunkat. A hatalmas jó és a hatalmas rossz alkotói vagyunk, és a robotok megalkotásakor jóságunk magaslatán voltunk. Fajunk egyaránt kiérdemli a dicséretet és a megvetést, és végső elemzésben meghalad minden racionális, pozitronikus magyarázatot.

- Ezzel azt akarja mondani, hogy fogadjuk el önöket olyannak, amilyenek - mondta Euler.

- Minket nem korlátoznak törvények - felelte Derec. - Semmilyen szabály nem tart ellenőrzése alatt. Lehet, hogy meglepünk és összezavarunk benneteket, de mellettünk garántáltan nem unatkoztok.

- A szavaival akar minket megszelídíteni - jegyezte meg Wohler, a filozófus.

- Igen - mosolyodott el Derec. - Pontosan ez a szándékom. És már most megmondom, hogy végül beadjátok a derekatokat, mert az univerzum csodái itt, az én zavarbaejtő elmémbe vannak, és ezekhez csak rajtam keresztül férhetnek hozzá... márpedig semmit sem akartok ennél jobban!

- És mi van a Humanika Törvényeivel? - kérdezte Rydberg.

- Nagyon egyszerű - kacsintott Katherine Derecre. - A humanikának csak egyetlen törvénye van: készülj fel a váratlanra!

- Ez önellentmondás - mondta Arion.

- Amennyire ti értelmezni tudjátok - mondta Derec - És itt a lényeg. Nem kell feladnotok a Humanika Törvényeinek kutatását, csak éppen azokat kell úgy megalkotni, hogy illjenek ránk, és nem minket kell hozzájuk igazítani. Nem tudunk mások lenni, mint amik vagyunk, de ha elfogadtok minket - jót és rosszat egyaránt - akkor teszünk róla,

hogy kiteljesítsünk titeket.

- Zavarba ejtő szavak - mondta Dante - de csak szavak. Hol van valami példa arra, hogy mit tudnak önök elérni kreatív intelligenciájukkal?

- Ha hagyjátok - szólt Derec - talán segíthetek nektek megmenteni a városotokat.

- Minden eddigi javaslata arra irányul, hogy eltérítsen minket a programozásunktól - jegyezte meg Euler.

Derec felállt: fölegyenesedve jobban tudott gondolkodni. - Ez azért van, mert egészen tegnapig nem láttam világosan, hogy mi a helyzet és hogy mennyire nem tartjátok irányításotok alatt az eseményeket. Én is a megoldáson dolgozom, de más ötleteim vannak.

Arion és Waldeyer egymás mellett ültek egymás fémkezét fogva.

Derec közéjük lépett, és egy-egy kezével megfogta mind a kettő vállát.

- Láttam, hogyan ástok az alagutakban, hogy levezessétek a tározó vizét és elkerüljétek a többi földalatti terület elárasztását. Sikerrel jártatok?

- Bizonyos mértékig - mondta Rydberg. - A mostani ülés után érzük majd el az áttörést. Sajnos számításaink szerint ez csak egyetlen nappal késlelteti az elkerülhetetlent. A ma éjszakára várható esővel még megbirkózunk, de ez minden.

- Jól van - mondta Derec. - Kezdjünk el gondolkodni. Tegnap az egyik körszelet központi termében voltam. Azt a termet ti ástátok ki?

- Nem - mondta Avernus. - Minden kvadráns Terjeszkedő állomása egy ilyen teremben van. A föld alatti műveletek előtt mindig szonogramos méréseket végzünk a felszín alatti természetes üregek felderítésére. A

bányaalagutakat mi ástuk, de a csarnok természetes képződmény.

- Az nem jutott eszetekbe - mondta Derec - hogy most, ebben a helyzetben is szonogramot csináljatok?

- Nem értem - mondta Avernus.

Derec mutatóujjával az asztallapra bökött. - Keressétek meg a tározóhoz legközelebb eső földalatti üreget, ássatok egy alagutat odáig, és...

- ...vezessük le oda a vizet! - fejezte be Avernus. Hirtelen felpattant, és megtörte a kört.

- úgy van! - mutatott rá Derec. - Ezalatt én Katherine-nel a gyilkossági ügyön dolgozom majd. Teljesen meg vagyok győződve arról, hogy a gyilkosság megoldása a vész-állapotra is magyarázatot ad majd - Dante felügyelőhöz fordult. - EZ elég kreatív?

- Szerencsére igen - felelte Dante.

- úgy vélem - folytatta Euler - hogy amennyiben lehetőségünk van Derec barát ötletét átültetni a valóságba, akkor napoljuk el ezt a mai ülést, és lássunk munkához.

A robotok felálltak, és Derec azon tündökölt: vajon észrevették-e, hogy finoman ugyan, de manipulálta őket: először érte el, hogy igazi társnak tekintsék munkájukban.

Nézte, amint kisorjáznak a teremből, és most először kezdte úgy érezni, hogy végre sikerült megragadnia annak az elmének a furfangját, ami itt összehozta őket. Szinnoetika. A legmagasabb hegyek azonban még mindig ott tornyosultak a robotok és az emberek valóban egyenlő társadalmi kapcsolatának útjában. Most, ha egyáltalán képesek

lesznek túlélni az esőket, talán ők lesznek az új korszak előfutárai.

Amint a robotok eltuntek, Katherine az ajtóhoz szaladt, és kikémlelt. -

Elmentek - fordult vissza Derechez.

- Remek.

Derec is odament az ajtóhoz, Alf és Zító pedig kötelességtudóan

caplattak a nyomában. Derec őket szólította meg: - Tanúskodott már

valamelyikötök ebben az épületben?

- Igen - mondta Zító. - Ennek az épületnek a nagy része a

pozitronaggal és annak fejlesztésével kapcsolatos kísérleteknek ad

otthont. Én már majdnem minden laboratóriumban jelen voltam

kísérleteknél.

- Láttál valamilyen irodát, valami olyan helyet, amit egy ember

használhat?

- Nem - volt a robot válasza.

- Vannak az épületnek olyan részei, amit sosem láttál?

- Igen.

- Jól van, akkor idehallgass - mondta Derec, és megvonta a vállát

Katherine felé. - Azt akarom, hogy vigyél végig engem azokon a

helyeken itt az épületben, amiket még nem láttál.

- Ezt nem tehetem.

- Miért nem? - kérdezte Katherine.

- A Kompassz Toronyban van egy olyan szektora, ahová robotoknak

tiltott a belépés. Ott senki sem jár.

- Ezt ki mondta neked? - kérdezte Derec. - Egy felügyelő?

- Nem. Ez benne van a programozásomban - felelte Zító.

Alf is megszólalt: - Oda még a felügyelők sem mehetnek.

Derec a fejét csóválta. Tipikus robot-tempó - csak kötelességteljesítés, semmi kíváncsiság. - Vigyetek oda minket - mondta.

- Már mondtam, hogy az tiltott terület - felelte Zító.

Derec elmosolyodott. - Nem azt akarom, hogy a tiltott területen belülré vigyél - közölte. - Csak olyan közel hozzá, amennyire lehet, és mutasd meg.

Ez már elfogadhatónak látszott, úgyhogy a két tanúrobot az élre állt, Katherine-ék pedig szorosán a sarkukban haladt. Ide-oda fordultak és kanyarogtak a folyosók erdejében, de érezhetően egyre magasabbra mentek. Egyszer felvonóval mentek hat emeletet fölfelé, és még ekkor sem volt vége. Ez fölkelte Derec érdeklődését. A tanácsterem tervezése azt a benyomást keltette, mintha a piramis csúcsában lenne, pedig valójában alig volt félmagasságban az épületben. Talán ez volt eddig a leginkább lelki célú illúzió.

A felső szintek egyre kisebbek lettek, az ajtók egyre szűkebbek a halványan derengő falak között. A robotok egyszer csak megtorpantak. Zító egy ajtóra mutatott a rövid folyosó végén.

- Ennél tovább nem mehetünk - szólt a robot. - Senki sem tudja, hova vezet ez a folyosó.

- Várjatok meg itt - mondta Derec. - Hamarosan visszajövünk.

- De ez tiltott terület - mondta Alf.

- A robotoknak, de nem az embereknek - felelte Katherine.

- De hát mi nem hagyhatjuk önöket magukra - makacsolta meg magát Zító.

- Csak egyetlen ajtó - nyugtatta meg Derec. - És ugyanezen fogunk visszajönni.

- A parancsunk...

- Csináljatok, amit akartok - jelentette ki Derec. - Mi továbbmegyünk.

Ezzel Katherine és Derec folytatta útját a folyosón. Mielőtt kinyitották

az ajtót, hátrapillantva még látták a huségesen várakozó robotokat.

Az ajtón belépve egy csigalépcsőn találták magukat, ami egy ajtóhoz vezetett úgy három méterre a fejük fölött.

- Akarsz előre menni? - kérdezte Derec.

- Menj csak te - hárította el Katherine. - Az én bátorságom ott maradt abban a zárt szobában.

Derec lassan fölfelé indult. Gyomrában várakozó feszültség támadt. A "pillangó" szót társította ehhez az érzéshez, de fogalma sem volt arról, hogy ez mit jelent. Felért az ajtóhoz, megnyomta a nyitógombot, de arra számított, hogy zárva lesz.

Nem volt zárva.

Az ajtó könnyedén félresiklott, és kilátást engedett valamire, amiről

Derec először azt gondolta, hogy a külvilág. Olyan volt, mintha egy nyílt

tetőre léptek volna, amely bútorokkal, íróasztallal van berendezve, és

gyönyörű panoráma-kilátást nyújt körös-körül Robotvárosra. De nem

érezték a szabad levegőt, a szelet, sem a délelőtti nap melegét.

- Hogy kerültünk ki? - kérdezte Katherine.

- Nem vagyunk kint - mutatott a hátuk mögé.

A kilátást megtörte a még mindig nyitott ajtó: fekete folt volt a belváros képe helyén. Amikor bezárták az ajtót, helyreállt a teljes körkilátás.

- Képernyők? - kérdezte Katherine.

- Azt hiszem, igen - felelte Derec. - Rengeteg kis kamera lehet a piramis csúcsa köré szerelve, hogy fölvegyék azt a kilátást, amit a képernyők mutatnak. Nézd csak - mutatott felfelé. - Még fölöttünk is. A lány föltekintett a rózsaszínes kék égre. - Ez a kép arról a tetőrésről jöhet, ahová materializálódtunk - jegyezte meg.

- Elképesztő - suttogta Derec. Érezte, hogy most végre valami fontos dologba botlottak. - Ha az ember itt ül, akkor látja azt, aki amott materializálódik, az illető tudta nélkül.

- Gondolod, hogy valaki azt is nézte, amikor MI megjelentünk? - kérdezte a lány tágranyílt szemekkel.

A fiú vállat vont. - Ezek után nyugodtan feltételezhetem - mondta. - Minket ide hoztak. AKARTÁK, hogy itt legyünk. Logikusnak tunik, hogy figyelemmel kísérték a haladásunkat.

- Gondoltál már arra, Derec, hogy esetleg csak TÉGED akartak idehozni, és pedig csak fölösleges ballaszt vagyok? - kérdezte a lány. Derec lassan végigsétált a szobán. Arra készült, hogy valaki lakjon benne. Könnyű székek voltak benne, és ágygá nyitható kanapé. Még egy növény is volt, saját növesztő-sugár alatt. Ebből Derec tudta, hogy bárki tartja is fenn ezt az irodát, elég gyakran idejön ahhoz, hogy legalább a virágot megöntözze.

- Sok mindenre gondoltam - felelte Derec. - Arra is, amit az előbb mondtál. De sok dolog van, amit számításba kell venni. Azt hiszem, hogy találkozásunk Aranimas hajóján a véletlen muve volt. Túl veszélyes és irányíthatatlan volt a helyzet ahhoz, hogy másképp legyen,

a sebeink pedig túl valódiak. De ne feledd: elismerted, hogy azelőtt ismertél, egy másik néven, és ez a név történetesen egy olyan valakié, aki úgy hasonlít rám, mintha az ikertestvérem lenne. Az univerzum hatalmas, Katherine. Ennyi egybeesés már túl sok. Hadd kérdezzek tőled valamit. NEKED megfordult már a fejedben az, hogy az általad ismert David volt az, aki ott feküdt holtan a szobában, én pedig valaki más vagyok?

A lány arca zavart tükrözött, a szája megremegett. - Én... én...

Majdnem mondott valamit, de aztán elhallgatott. Derec egy vagyont odaadott volna érte, ha tudta volna, milyen gondolatok futottak át a lány agyán abban a másodpercben, mielőtt lakatot tett volna a szájára.

- Mit rejtegetsz előlem? - kiáltotta tehetetlen dühvel.

A lány arca egyszerre tükrözött fájdalmat és vágyakozást. Megint bezárkózott, mint már annyiszor, ha kérdezte. - Nincs semmi itt fönt, ami engem érdekelne - közölte. - Visszamegyek a robotokhoz. Siess vissza. Van más dolgunk is.

Azzal sarkon fordult, és otthagyta a dühöngő Derecet, anélkül, hogy visszanézett volna. Néha olyan közel érezte magához, néha pedig olyan távol. Katherine-nel kapcsolatban nem létezett középút: vagy egyik, vagy másik.

Elhatározta, hogy módszeresen átkutatja az irodát, nem pedig csak úgy nekiugrik a turkálásnak, ahogy a szíve diktálta volna. A szoba külső pereménél kezdve lassan pásztázott, utoljára hagyva az asztalt. Talált egy kicsi, légmentesen záró szekrényt tele szalagokkal, amelyek mind a "Filozófia" feliratot viselték, és bolygók szerint voltak

rendszerelve. Majdnem mind az ötvenkét urásvilág képviselve volt.

Ezek pillanatnyilag nem nagyon érdekelték, de nem tartotta kizártnak, hogy egyszer majd elolvassa őket.

Tovább haladt a külső peremen, és kezével megtalálta a létrát, amit a szeme nem látott meg. Fémlétra volt, ami a képernyőre szerelve nem vetett árnyékot. Még így is nehezen látta meg, pedig tudta, hogy ott van. A padlótól indult és véget ért a lapos mennyezetnél.

Felmászott rajta, egészen a plafon-képernyőig. Nem lett volna értelme ennek a létrának, ha nem vezet sehová. óvatosan felnyúlt és megnyomta a mennyezetet a létra fölött. A csapóajtó simán nyílt olajozott zsanérjain, és mögötte feltárult az igazi égbolt.

Kimászott a csapóajtón, és azon a tetőn találta magát, ahol először materializálódott. Elképesztő. Kezdett összeállni benne egy elmélet.

Akárki is hozta létre ezt a civilizációt, és akárkinek a keze kapcsolta be 1-1-et, a Napközel Kulcsának megfelelő alkalmazásával tetszés szerint megjelenhetett Robotvárosban, lemehetett az elzárt irodába és szemmel tarthatta a városa fejlődését anélkül, hogy őt magát észrevették volna. És ha megunt, ugyanígy távozhatott is.

A városnak tehát van egy megfigyelője, egy öre, aki nyilvánvalóan azért hozta ide Derecet, hogy egy csipetnyi emberi összetevővel fuszerezze a keverékét. De miért éppen őt, Derecet? Erre a kérdésre nem tudott válaszolni.

Kíváncsi volt, hogy a megfigyelő vajon jelen volt -e itt tartózkodásuk alatt is, és hogy figyelte -e őket, egészen addig, amíg az iroda ajtaját ki nem nyitották. Könnyen elmenekülhetett. Csak a Kulcsra volt

szüksége, meg néhány másodpercre.

Derec visszamászott az irodába, és becsukta maga mögött a csapóajtót, ismét teljessé téve az illúziót.

Felfedezőútját az asztal mellett álló kis papírkosár kiürítésével folytatta.

A kis szemetesben több olyan üres csomagolást talált, ami a szabványos urász túlélő élelmiszercsomag: az ízletes szilárd táplálék és kiegészítő vitaminok, proteinek tárolására szolgált. Feltépte az egyik szilárd táplálékos dobozt, és apró maradék darabkákat talált benne, amik még nem voltak teljesen megkeményedve. Ebből kevesebb, mint huszonnégy órája ettek. A szemét többi részét széttépett papírok alkották, amelyekre a városépítés geometriai haladásával kapcsolatos matematikai egyenletek voltak írva. Arra vonatkoztak, hogy mennyi idő alatt tudja a város az egész bolygót betéríteni. Más számítások az eső mennyiségével foglalkoztak, a víztározókapacitással, és sietős kalkulációkkal a túlcsondulás időpontját illetően. Derecnek az az érzése támadt, hogy ha egyszeruen leülne itt az irodában, és valameddig várna, valószínűleg találkozhatna a visszatérő megfigyelővel. Sajnos, erre nem volt ideje.

Visszagyömöszölte a szemetet a kosárba, és figyelmét magára az asztalra fordította. A vasötvözet asztallapon itató volt, papír, és két nullgrav toll. Az egyetlen személyes tárgy egy holokocka volt, ami egy csecsemőt tartó, nagyon szép nőt ábrázolt. Derec beleborzongott a látványba.

Továbblépett a fiókokra. A bal oldalán számos kisebb fiókocskát látott, amelyek zömmel üresnek bizonyultak. Csak a legfelsőben volt valami:

további papírok, és a pozitronikus agy logikai áramköreinek működésére vonatkozó technikai adatok. A jobb oldalon viszont valóságos aranybányára bukkant. Amikor kinyitotta a széles fölső fiókot, diszkrét motorbúgással egy számítógép-terminál emelkedett ki az asztallap szintjéig. READY, villogta a képernyő.

Érdekes módon a terminál fel volt szerelve minden olyan eszközzel és vezetékkel, ami a hiperhullámú kommunikációhoz szükséges volt. Az energiatalep és a hiperhullámú antenna azonban sajnos hiányzott a gép hátuljából. Ezekezt kétségtelenül a megfigyelő szedte ki és vitte el.

Derec hitetlenkedve meredt a terminálra. Semmi blokkolás, semmi jelszó, egyáltalán semmilyen rendszervédelem. Egyszerűen el sem tudta képzelni, hogy egy egész civilizáció tárulkozik ki neki csak azért, mert megtalált egy irodát. És ha ártó szándékai lennének?

óvatosan belépett a rendszerbe, és kezdett lefelé ásni a szintekben, hogy végül elérje a központi magot. Amikor ez sikerült, megnyitotta a VÁROSVÉDELEM nevű állományt.

Pillanatokon belül megjelent a READY felirat. Sikerült! Sietve gépelte be:

LIST VÁROSVÉDELEM

A gép felelt:

VÁROSVÉDELEM: FOKOZOTT TERJESZKEDÉS

FERTŐZÉSEK ELSZIGETELÉSE

KÖZPONTI MAG INPUT MEGSZÜNTETÉSE

KÖZPONTI MAG MOZGÓSTÁSA

VÉSZTERMINÁLOK HELYÉNEK MEGHATÁROZÁSA

FELÜGYELŐSZEMÉLYZET ELSZIGETELÉSE

Remegve ült a billentyűzet előtt. Ez az. Megpróbálta lekapcsolni az egészet. Begépelte:

TERJESZKEDÉS STOP

A számítógép késedelem nélkül felelte:

A VÁROSVÉDELME T NEM LEHET INDOKOLATLANUL KIKAPCSOLNI
IDEGEN FENYEGETÉSRE VAGY FERTÖZÉSRE UTALÓ INPUT
ESETÉN.

Derec visszaírta:

MINDEN ELŐZETES UTAS-TÁST TÖRÖLNI, TERJESZKEDÉST ABBA-
HAGYNI.

A gép válasza:

TÖRLÉS MINDEN KÖRÜLMÉNYEK KÖZÖTT LEHETETLEN. A
VÁROSVÉDELME T NEM LEHET INDOKOLATLANUL KIKAPCSOLNI
IDEGEN FENYEGETÉSRE VAGY FERTÖZÉSRE UTALÓ INPUT
ESETÉN.

Tiszta csiki-csuki. A gép még szóba állni sem hajlandó vele, hacsak fel nem deríti a védelmi intézkedések okát, és nem talál valami elfogadható indokot a kikapcsolásra. Ez a szabály, úgy látszik, gránitba van vésve.

Begépelte:

LISTÁZ VÁROSVÉDELEM AKTIVÁLÁS OKAI

A gép a város térképével felelt, ami folyvást változott, és lassan fordult.

Apró fény villogott a 4. Kvadránsként jelzett városrészben. A képernyő alján a következő felirat jelent meg:

IDEGEN FERTÖZÉS A 4. KVADRÁNSBAN

Derec visszakérdezett:

LE-RNI A FERTŐZÉS TERMÉSZETÉT

A gép felelt:

IDEGEN FERTŐZÉS A 4. KVADRÁNSBAN.

Derec hátradőlt és a gépre bámult. Nagyon is lehetséges, hogy a villogó

piros fény a hasonmása holttestének helyét jelzi. A gép nem tágít a

gyilkosságtól. Kezdte érteni, miért tudott olyan könnyen bejutni a

központi magba a termináljáról, és feltételezése hamarosan

megerősítést nyert, amikor beírta:

LISTÁZ VÁROSVÉDELEM DEZAKTIVÁLÓ PROCEDÚRA

A gép a következőt felelte:

DEZAKTIVÁLÓ PROCEDÚRA:

IDEGEN FERTŐZÉS VAGY JELENLÉT IZOLÁCIÓJA

FENYEGETÉS TERMÉSZETÉNEK MEGHATÁROZÁSA

FENYEGETÉS SEMLEGES-TÉSE

SEMLEGES-TÉS BIZONY-TÁSA A C-15 PROCEDÚRÁVAL

Derec beírta:

LISTÁZ C-15 PROCEDÚRA

A válasz:

C-15 PROCEDÚRA: MOZGÓS-TOTT KÖZPONTI MAG IZOLÁCIÓJA

BELÉPÉS A KÖZPONTI MAGBA

FELÜGYELŐI JELSZÓ BEVITELE

SEMLEGES-TÉS BIZONY-TÉKÁNAK BEVITELE

Derec csak meredt a képernyőre, egyszerre tehetetlenül és meglepve

azon, amit lát. Semmilyen érdemi akciót nem lehet elindítani erről a

terminálról, de ami azt illeti, a többi városi terminálról sem. Az inputnak közvetlenül a központi magba kell kerülnie, és amennyiben helyesen értelmezi a "mozgósítani" szót, akkor a központi mag nem egyhelyben áll. Mozog, változtatja a helyét. És hogy az ügy kellőképpen kerek legyen filozófiai szempontból, egy felügyelőrobotra is szükség van a védelmi programba való belépéshez.

Ez valóban tökéletes védelem. A kikapcsolás tette nek szándékosnak és kiszámítottnak kell lennie, emberi ÉS robot-beleegyezéssel. Ez a rendszer is szinnoetikusán volt megalkotva, és Derec minden csalódottsága ellenére csak csodálni tudta. Hisz végül is nem ismeri a fertőzés formáját. A központi mag helyesen cselekszik, amikor nem engedelmeskedik a dezaktiváló parancsra, amíg nem rendelkezik minden információval. A probléma csak az, hogy a város esetleg elpusztítja magát, mielőtt az összes adat kiderül.

Ott volt megint, ahonnan elindult: az ikre halálánál. Még sok mindent megtudhatott volna a terminálból, de egyszerűen nem volt ideje most ilyesmire. Kelletlenül bár, de belátta, hogy most ki kell lépnie, de elhatározta, hogy visszatér ide, ha több ideje lesz.

Már éppen tolt a vissza a fiókot, amikor eszébe jutott valami. Ha a megfigyelő valóban szemmel tartja őket, akkor talán valamilyen információt is tárol róluk. Mivel a saját nevét nem tudta, egy másikkal próbálkozott. Visszahozta a filemenüt a képernyőre, és begépelte:

BURGESS, KATHERINE

A gép válasza:

BURGESS, KATHERINE, lásd: DAVID.

A szája kiszáradt, a szíve hevesen kalapált, amikor beírta a halott ember nevét.

A gép gyorsan reagált, és egy jegyzet-file jelent meg, nyilvánvalóan a megfigyelő muve:

A DAVID 2-N FOLYTATOTT ASSZIMILÁCIÓS K-SÉRLET FOLYAMATOSAN ÉS ZÖKKENŐMENTESEN HALADT A VÁROS VÉDELMI RENDSZERÉNEK BEKAPCSOLÓDÁSÁIG ÉS AZ ALANY TISZTÁZATLAN HALÁLÁIG.

EMBERI BEAVATKOZÁS NÉLKÜL A ROBOTOK NEM KÉPESEK MEGELÖZNI SEMMILYEN VÉGZETES KÁRT, AMI A VÁROSTERV TÚLBURJÁNZÁSÁBÓL ERED, ÉS EZ AZ AKCIÓ KUDARCÁT JELENTENÉ.

DAVID 1 MEGÉRKEZETT ÉS BELEFOLYT A VÁROST FENYEGETŐ KATASZTRÓFA ELHÁRÍTÁSÁBA, VALAMINT SZINNOETIKAI ELMÉLETEK GYAKORLATI TESZTELÉSÉT VÉGZI. EREDMÉNYEK KÉSŐBB VÁRHATÓK.

DAVID 1-GYEL EGY SZABÁLYOZATLAN TÉNYEZŐ IS ÉRKEZETT EGY NŐ SZEMÉLYÉBEN. A NŐ MOST ISMERETLEN OKOKBÓL KATHERINE BURGESSNEK NEVEZI MAGÁT. AZ AKCIÓRA GYAKOROLT HATÁSA ÉS CÉLJAINAK PONTOS TERMÉSZETE MÉG FELDERÍTÉSRE VÁR. GONDOS MEGFIGYELÉS ALATT LESZ.

Itt a file véget ért. Derec gondolatoktól kavargó fejjel bámulta a kurzor villogását. Egy gondolat azonban fölébe kerekedett az összes többinek. Egy mondat olyan erősen beleégett az agyába, amelyet el sem tudott képzelni. MOST ISMERETLEN OKOKBÓL KATHERINE BURGESSNEK NEVEZI MAGÁT.

10. fejezet

A zárt szoba

Derec reménykedett benne, hogy mire kiér a hivatalból, Katherine már nem lesz ott. Nem így történt. A lány ott várt rá a két tanúrobot társaságában és mosolyogva fogadta, mintha örülne, hogy látja.

Micsoda színésznő. Újra el kellett gondolkodnia azon, hogy vajon mit akarhat a lány kihozni mindebből. Megint vaktában kell kipuhatolnia, hogy mit tervez. Talán kikottyant valamit, amivel elárulja magát. De addig se legyen meg, amit akar.

- Hogy ment? - kérdezte a lány vidáman, de az arca már mást mutatott: megkeményedett, amikor észrevette a fiú hangulatában beállót változást. - Mi baj?

- Semmi... Katherine - A hamis név szinte fojtogatta. - Találtam egy kijáratot fel a tetőre, meg egy számítógépet, de nem sokra mentem vele. Csak olyasmit találtam, amit már eddig is tudtunk - hogy meg kell oldanunk a gyilkosság ügyét.

- Akkor szerintem ne vacakoljunk itt tovább hanem induljunk - mondta a lány egy kissé gyanakodva, mert nem egészen hitt Derec hirtelen pálfordulásában. - Biztos, hogy nincs bajod?

- Sohasem voltam jobban - hazudta a fiú, és dühös volt magára, hogy még most is ragaszkodik a lányhoz, azok után, amiket megtudott. Ha lenne egy csepp józan esze, megfordulna és jó messzire elszaladna tőle. Ehelyett ezt mondta: - Akkor menjünk.

Gyorsan és csendben mentek ki a Kompassz Toronyból, Katherine szinte végig Derecet figyelte a szeme sarkából. A fiú megpróbált

gondtalannak látszani, nehogy fölkeltsse a lány gyanúját, de elég nehezen ment neki. Korántsem volt olyan képzett színlelő, mint a lány.

A robotok ügyet sem vetettek rájuk, amikor áthaladtak az épületen: már kezdték megszokni és megkedvelni az emberek jelenlétét.

Amikor kiléptek az utcára, egy kocsit pillantottak meg, aminek a tetejéről egy robot sofőr integetett feléjük. - Derec barát! - kiáltozta, mire az emberek a kocsi felé vették útjukat.

- Mi ez? - kérdezte Derec a sofőrt.

- Euler felügyelő kért meg, hogy ma legyek az önök sofőrje, helyt adva az ön korábbi kérésének a közlekedési lehetőségek javítását illetően.

- Nos - szólt Derec - úgy látszik, kezdenek megbízni bennünk. Ez a mi saját, különbejáratú kocsink?

- Rádióvezérelt - közölte a robot.

Derec összeráncolta a szemöldökét. - És mekkora a szóráskörzet?

- Körülbelül megfelel a már kiterjedt város határainak.

- Ó - mondta Derec csendesen. - Azt akarod mondani, hogy ez a kocsi csak a város határain belül működik?

- Nagyjából - felelte a robot.

Katherine hangosan felkacagott. - Ezt nevezem én bizalomnak! - csóválta a fejét.

Derec rápillantott, és bemászott a kocsiba. - Zító - mondta tanúrobotjának. - Ül ide mellém.

A robot engedelmesen beszállt Derec mellé, Katherine-nek és robotjának a hátsó ülés maradt.

- Hová megyünk, uram? - kérdezte a sofőr.

Derec Katherine-hez fordult. - Tudod, hova kell mennünk?

- A 4. Kvadránsba - felelte Katherine. - Onnan majd Alf mutatja az utat.

Nekilódultak. Derecnek csak most akadt egy kis ideje arra, hogy elgondolkozzon az irodában törtéteken, hisz idáig lefoglalta a harag, amit Katherine iránt érzett. Például ott van a neve. A feljegyzésben David 1-ként szerepelt. Akkor hogy jöhetett mégis David 2 UTÁN? Ez csak tudományos rövidítés, vagy valami jelentőséggel bír? Olyan... csinálnak hangzik. Ezen a szálon elindulva elviselhetetlen gondolatokba botlott. Elhessegette őket és arra gondolt, hogy ha tényleg David a neve, akkor Katherine TÉNYLEG az igazat mondta, legalábbis ez egyszer.

De más dolgok is következtek abból a néhány mondatból. A megfigyelő nyilvánvalóan ismeri őket, és tud valamit a múltjukról. Tehát aki ide hozta, az valaki olyan, aki ismerte őt már a memóriavesztése előtt is, és Derec nem tudott szabadulni a gondolattól, hogy a megfigyelőnek valamiképpen köze is volt a memóriazavarhoz. Bár arra is ugyanakkora, ha nem nagyobb, volt az esély, hogy Katherine-nel és a céljaival függ össze valamiképpen az amnéziája.

Egyre újabb és újabb rétegek. Annyi minden rejlik ezekben a feljegyzésekben. A város tehát valójában szinnoetikai kísérlet, ebben most már biztos lehet. De ami a védelmi rendszer aktivizálódását illeti, itt a megfigyelő maga is sötétben tapogatózott.

Derec abban sem volt biztos, hogy szándékosan hozták ide, vagy csak véletlenül bukkant fel, és a megfigyelő úgy döntött, hogy felhasználja, ahelyett, hogy ő maga lépett volna közbe, vagy lefújta volna az akciót.

Minél több választ talált, annál nagyobb lett a rejtély.

Gond nélkül elérték a 4. Kvadránst. Alf ismét háromszögelési műveletbe kezdett, hogy vissza tudja vezetni őket az oszlophoz. Derec út közben látta a várost fejlődni, és látta az emberek jelenléte által kiváltott lázas készülődést - a fészekrakás robot-megfelelőjét.

- Ez az a hely - jelentette ki Alf, amikor a kocsi megállt egy átlagos

kinézetu utcában. A tanúrobot körülnézett. - De nem látom itt.

- Csak egy kicsit arrébb ment - mondta Katherine. - Innen gyalog megyünk.

Kimásztak a kocsiból és gyalogolni kezdtek. A kocsi szorosan a nyomukban maradt, hogy szükség esetén kéznél legyen.

- Biztos vagy benne, hogy jó felé megyünk? - kérdezte Derec, miután megtettek egy háztömbnyi utat. - Milyen messzire mozdulhatott el?

- Olyan ismerősnek tunik ez a környék - felelte a lány.

- De hát az egész város ugyanilyen - mondta Derec. - Nem hiszem, hogy...

- Ott van! - mutatott előre a lány.

Derecnek nem volt szüksége útmutatásra ahhoz, hogy lássa: célhoz értek. Egy magas torony meredezett az út közepén, körülötte jó darabon nem volt semmi. A tetején egyetlen szoba árválkodott, mindenféle nyílás nélkül, egy kerekded, vágott lyuktól eltekintve.

- Hagyjuk itt az egyik tanúrobotot a kocsinál, ha valami baj történne - mondta Derec. - Zítót pedig vigyük magunkkal.

- Jó - felelte Katherine, és az oszlophoz lépett.

- Nem fogod elhinni - mondta, miközben magabiztosan elindult fölfelé -

de az az ember nem az ikred. Rengeteget törte magát, hogy éppen úgy nézzen ki, mint te.

Derec halványan elmosolyodott: ha ő az egyes számú David, akkor vajon ki kinek az ikre?

Katherine már fölért, és megvárta Derecet a lépcső mellett. - Menj be te elsőnek - mondta. - A múltkori eset óta már félek a saját reakcióimtól. Figyelnem kell magamra.

- Jól van - mondta Derec, és a kivágott falhoz indult. útközben érezte, hogy az ő gyomra is összeugrik egy kissé arra a gondolatra, hogy saját magát fogja holtan látni. Belépett a részbe, és gyorsan, mielőtt még meggondolhatta volna magát, bedugta a fejét a szobába.

De a szoba üres volt.

Bemászott, de a holttestnek vagy bármi ráutaló dolognak nyoma sem volt.

- Katherine - kiáltotta. - Gyere ide!

A lány is bedugta a fejét, és elkerekedett a szeme, amikor meglátta az üres szobát. - Hol van? - kérdezte.

- Én is ugyanezt akartam kérdezni - felelte Derec. - úgy tunik, hogy a halott fölkel és elsétált.

- Vagy elvitték - mutatott rá a lány. - Emlékszel, mi történt, amikor meghalt? Az a szerelőrobot úgy szedte ki a hulladékeltakarítók kezéből. Talán most sikerült elvinniük.

- Maradt itt valaki, miután elájultál?

- Nem tudom - mondta Katherine, és kiment, hogy a tanújáért kiáltson.

- Alf! Maradt itt valaki, miután én elvesztettem az eszméletemet?

- Nem - kiáltott vissza letről a robot. - Ön volt az elsődleges prioritás.

Mindnyájan azon munkálkodtunk, hogy ön biztonságban haza kerüljön,
és megfelelő orvosi kezelést kapjon.

Katherine visszatért a szobába. - Senki nem maradt itt - közölte.

- Hallottam - mondta Derec. - Ez nagyon is kapóra jöhetett.

- Kinek? - villant meg a lány szeme. - Mire akarsz kilyukadni?

- Semmire - felelte Derec. - Csak... csalódtok vagyok.

- Méghogy TE vagy csalódtok - ült le a lány a földre, és hátát a falnak
vetette. - Ez a szabadulásomat jelentette volna innen.

- Jellemző - mondta Derec. - Akkor is csak saját magadra gondolsz,
amikor az egész világ összeomlik körülöttem.

A lány szeme sötéten parázslott fel. - Ugyan ki másra kéne

gondolnom? - dühöngött. - Azokra a bádogdobozokra, akik uraskodnak
itt, de közben annyira sem képesek, hogy ne pusztítsák el önmagukat?

- Ez az összes valaha létezett emberi kultúráról is elmondható - felelte

Derec. - Igen, rájuk kéne gondolni... - A lányra bökött, aztán csettintett.

- Talán nincs is szükségünk a holttestre. Lehet, hogy egyszerűen
rekonstruálni tudjuk a körülményeket.

- Arra gondolsz, hogy próbáljunk meg mindent úgy megrendezni,
ahogy a halottal történt?

- Igen. Az irodai számítógép azt állította, hogy idegen eredetű fertőzés-
veszély van. Lássuk, tudunk -e ezzel valamit kezdeni.

Katherine felállt, ezúttal elbizonytalanodva. - Hát magadtól nem jut
eszedbe, hogy az az ember, aki utoljára végigcsinálta, belehalt?

Derec elment a lány mellett, ki a felfelé kunkorodó szélű lemezre, és az

időn és téren át céljuk felé siető robotok tömegét figyelte az utcákon. A lány hamarosan odaállt mellé.

- Mi más választásunk van? - kérdezte Derec.

- Semmi - felelte a lány. - A kulcs mindkét problémánkhoz a gyilkosságban rejlik. Mindent meg kell tennünk, hogy felderítsük.

- Nézzük csak végig, mit mondott neked a tanúrobot - javasolta Derec.

- Keressünk valami hézagot.

- Nem sokat - mondta Katherine. - Benn rekedt egy szobában, és már nagyon dühös volt, mire odamentek, hogy kivágják a csapdából.

Fogalma sem volt róla, miért záródott be. Amikor kiszabadították, egy kicsit furcsán viselkedett, fáj a feje, és egy vágás volt a lábán.

- Neked nem fáj a fejed este? - kérdezte Derec.

A lány félrebillentette a fejét. - Azt hittem, hogy csak a rosszullétem miatt van.

- Épp csak egy ötlet - mondta Derec. - Minden lehetőséget meg kell vizsgálnunk.

- Aztán - folytatta a lány - elment, a felügyelőrobotok utasítása ellenére, aztán hamarosan holtan találtak rá. Amikor a munkarobot megpróbálta megfordítani a testet, hogy megnézze a pulzusát, az a szoba is bezáródott, és a robotnak éppen hogy csak sikerült kicsusszannia, mert gyorsak voltak a reflexei. Ennyi az egész történet.

Derec nekitámaszkodott a felkunkorodó lemezszelekre, és próbált a számítógép eszével okoskodni. - Tudod - mondta egy idő után - az "idegen szennyeződés" kifejezés sok mindent takarhat. A felszínen az emberi lények és testük összetétele normális. A felszín alatt azonban,

a testünk belsejében mindnyájan "idegen" baktériumok és vírusok furcsa gyujteményei vagyunk.

- A vérző láb - morfondírozott Katherine. - Ez nekem is eszembe jutott, de nem tudtam összefüggésbe hozni a gyilkossággal magával, ezért elvetettem.

- Én is - ismerte be Derec. - De kezdem azt gondolni, hogy ez a rejtvény talán nem a kézenfekvő megoldások szintjén van - Letérdelt a földre, és a falból kivágott darabot kezdte tanulmányozni.

- Mit csinálsz? - kérdezte Katherine.

- Ez a darab már kikerült a vérkeringésből - mondta. - Már nem része a városnak, és nincsen kapcsolatban a program forrásával.

- Azaz?

- Azaz halott. Az egyetlen darab anyag a környéken, ami nem fog megóvni engem a sorjás széleitől.

- Meg akarod vágni magad? - kiáltott fel a lány.

- Ez az egyetlen mód arra, hogy kipróbáljuk az elméletünket - turte fel kezeslábasának ujját Derec.

Zító kukkantott ki a szobából. - Kérem, Derec barát, ne tegyen semmi olyat, ami kárt okoz a testében.

Derec sem Katherine-re, sem Zítóra nem hallgatott, és végighúzta a darab pengeéles peremét az alkarján. Mintegy öt centiméter hosszú vágást ejtett a bőrén.

A fájdalomtól eltorzult arccal nézte a kicsorduló sötétpiros vért.

- Még semmi sem történt - állapította meg Katherine.

- Tegyük egy kísérletet - mondta Derec, és lefelé fordította a karját,

hogy a vér a lemezre csöppenjen. - A második szoba csak akkor kezdett bezáródni, amikor a robot meg akarta fordítani a testet. Talán a gravitáció...

- Derec! - sikoltott fel Katherine.

Alig ért a vércsepp a padlóra, a lemez szélei máris nőni és záródni kezdtek, igyekezték magába fogni őket.

- Ki kell jutnunk innen! - kiáltotta Derec, és a lépcső felé vetette magát.

A lemez szélei roppant hullámként tornyosultak a feje fölé.

Katherine-nel szorosan a nyomában ért a lépcsőhöz, de a fokok eltuntek, mielőtt ráléphetett volna. Fejük fölött a szoba eddigi mennyezet kezdett terjeszkedni, és összefüggő burokká olvadt össze a lemez széleivel. A lépcsők helyén most szilárd fal állt.

- Járjunk körbe! - kiáltotta Derec, és futásnak eredt. - Talán gyorsabbak lehetünk, mint a fal.

Most már felfelé fordította a karját, és szabad kezével próbálta felfogni a hulló vércseppeket, nehogy a földre essenek. De ez sem segített. A város-robot az idegen anyag hordozójaként azonosította, és most már rá reagált, nem a vérére.

Körbejárták a szobát, melynek teteje sietve igyekezett összetalálkozni a felhajló lemez szélével. A falak teljesen körülfojták őket.

Aztán a hajdani szoba mintha megolvadt volna, és a szemük láttára folyt bele a padlóba, a külső falak viszont kiegyenesedtek és kilencven fokos szöveget alkottak a padlóval, minden irányban körülöttük.

Egy perc sem telt bele, és egy tökéletesen zárt szobában találták magukat, éppen úgy, mint David.

11. fejezet

Halálos levegő

Derec és Katherine leültek a padlóra, míg Zító, aki velük együtt rekedt benn, Derec fölé hajolt, hogy rögzíthesse, amint a fiú egy darab, a kezeslábasából tépett anyaggal bekötözi elvágott karját.

- Gondolod, hogy Alf segítséget hívott? - kérdezte Zítót kötözés közben.

- Nem - felelte a tanúrobot. - Alf nem érzel veszélyt önökkel kapcsolatban. Önök veszélyben vannak?

- És mi van a sofőrrel? - kérdezte Katherine, elengedve a füle mellett a robot kérdését. - ő hív majd segítséget?

- Ez attól függ, hogyan ítéli meg a helyzetet - felelte Zító, és felegyenesedett, mert Derec végzett. Aztán lassan körbegurult a szobában, mindent alaposan szemügyre véve a későbbi beszámolás végett. Zító nagyon komolyan vette a feladatát.

Derec kötésének két vége szabadon maradt. Katherine felé nyújtotta, hogy kösse össze. - Megbízhatok benned egy csomó erejéig? - kérdezte.

- Ez meg mit jelentsen? - kérdezett vissza a lány.

- Semmit - mondta Derec.

Katherine összeráncolt homlokkal dolgozott a csomón. - Mi történt ott az irodában? - kérdezte a fiút. - Azóta úgy kezelsz, mintha a legádázabb ellenséged lennék - Szorosra húzta a végeket, és kissé elmosolyodott, amikor Derec hangosan feljajdult.

- Idefigyelj - mondta a fiú. - Neked is megvannak a magad titkai, meg nekem is. Miért nem hagyjuk ennyiben a dolgot?

- Részemről oké - felelte a lány. - Én csak azt szeretném, hogy össze tudjuk rakni ezt az egészet, aztán leadok egy hiperhullámú segélykérést és egykettőre megszabadulsz tőlem. Tőlem aztán rohadhatsz itt életed végéig.

- Mind a ketten itt fogunk rohadni - mondta Derec, hogy fájdalmat okozzon a lánynak.

Katherine visszahökölt. - Ezt meg hogy érted?

- Sehogyz.

- A fene egyen meg! - kiabálta a lány. - Mondd meg, mit akartál. Miért mondtad, hogy én is itt fogok rohadni?

- Csak úgy.

- A hiperhullám, igaz? - kérdezte a lány. - Nem engednek oda a hiperhullámú berendezéshez.

- Nem erről van szó, hanem...

- Hanem? Hanem miről?

Derec hátradőlt és lehunyta a szemét. - Nincsen hiperhullámú adójuk - mondta halkán.

A lány arrébb vonszolta magát, és apróra összegömbölyödött. -

Hazudsz - suttozta, de Derec tudta, hogy valójában hisz neki.

- A robotoknak nincsen kapcsolatuk a külvilággal - folytatta. - Nincs urrepülőterük, ahol hajó le tudna szállni. Nincs hiperhullámú adójuk, sem eszközük ahhoz, hogy csináljanak egyet. A biztonsági készültség miatt titkolódtak annyira.

- Miért csak most mondod el ezt? - kérdezte a lány.

- Már megmondtam - neked is vannak titkaid, meg nekem is.

- Most már értem - révedt el a lány tekintete. - Mindketten szabadon cselekszünk, és saját magunkat keressük.

- Valahogy így - mondta Derec, de vajon miért fáj annyira ezt mondania?

A lány felállt, és a szemközti falhoz ült. - Nos, azt hiszem, jelen pillanatban együtt kell működnünk, hogy megoldhassuk a gyilkosságot - jegyezte meg.

- úgy tunik - felelte Derec, de már sajnálta, hogy errefelé terelte a beszélgetést.

A lány arca megint megmerevedett. - De utána hálás lennék, ha távol tartanád magad tőlem. Mindketten törődjünk a magunk problémájával.

- Az lesz a legjobb.

- Akkor mondd meg, ha nem túl nagy titok, hogy miért záródott körénk a szoba, amiért megvágta magad?

- Csak egy elméletem van, semmi több - kezdte Derec. - A város-robotot arra programozták, hogy mind az emberi, mind a robot lakosokat megóvja, és védje magát minden idegen ellen... ami ismeretlen a számára. Ha a vér a testben van, akkor minden rendben, de ha kijut belőle, akkor természetes mikrobáira a rendszer idegenként reagál, és beindul a védekezés. A város programja nyilván nagyon bonyolult. Világos, hogy akadnak hibák, de lehet ez szándékos próba is, amivel a robotokat és embereket tesztelik, hogy képesek-e kordában tartani a saját rendszerüket.

- Most mit tegyünk?

- Nos, ha kijutottunk innen, és én hozzá tudok férni a központi maghoz egy felügyelőrobottal együtt, akkor át tudnám programozni a központi magot, hogy az emberi vért természetes mikrobának fogadja el a város testén. Ebben a steril légkörben teljesen érthető, hogy becsúszik egy ilyen gikszer. Ezzel a város saját magát is védheti a fertőzések ellen.

- De hogyan halt meg David? - kérdezte Katherine.

- Nem lehetett a vérvesztés miatt? - elmélkedett Derec.

A lány a fejét rázta. - Ki van zárva - felelte. - Alig volt vér körülötte, és a sebe még a tiédnél kisebb.

- Akkor mi marad? - szólt Derec. - Arra kell gondoljak, hogy a halála független esemény volt, aminek semmi köze a vérvesztéshez.

A lány szkeptikusnak tunt. - Egymást támogató egybeesések, ugye, Derec? Méghozzá halálos egybeesések.

A fiú felállt. - Igazad van. Valahol minden összefügg... de hogyan? - járkált fel-alá. - Milyen más kiindulópontunk van még? Az egyetlen másik kapocs az, hogy mindketten fejfájással jöttetek ki egy zárt szobából.

- Van még egy másik problémánk is - mondta a lány, és Derec dühödt járkálását figyelte. - Amikor először kinyitottuk ezt a szobát, akkor... légmentesen volt lezárva.

Derec megtorpant, és a lányra pillantott. - A város sosem tartana minket bezárva levegő nélkül. Ez az Első Törvény megsértése lenne, hiszen belehalnánk.

- Mint ahogy Daviddal így is történt.

- De hisz David már halott volt, amikor ez történt vele - elmélkedett

Derec. - Ami azt illeti, ez még alá is támasztaná az elméletemet.

Amikor a munkarobot megfordította a testet, még egy kis vér ömlött ki a már meglévő sebből. A szoba nem úgy viszonyult Davidhez, mint emberi lényhez, hisz már nem élt. Csak a fertőzés kérdésére koncentrált. Mi még élünk, és a város-robot ezt tudja. Akármilyen örült is ez a hely, de robotikusan működik. Ipso facto, ebből a szempontból biztonságban vagyunk.

- Én mégis szívesebben lennék kívül - mondta Katherine.

- Én is.

- Látod, Derec - mondta a lány súlyos, jelentőségteljes hangon - most aztán igazán rekonstruáljuk az eseményeket. Éppen ugyanazon az eseménysoron megyünk keresztül, amin David a halála előtt.

- Tudom - felelte Derec. - De mi mást tehetnénk?

A szoba két ellentétes végéből egymásra néztek. A tanúrobot mindent rögzített. De akár egy millió kilométeres távolságra is lehetek volna egymástól. Sokáig ültek így, jóval tovább, mint amennyi idő alatt egy felügyelő-robotnak fel kellett volna bukkannia.

Derec hol a dilemmájuk megoldásán elmélkedett, hol azt próbálta kitalálni, hogy mi a helyzet Katherine-nel, hol az óráját nézte. Kora délelőttől kora délután lett, és Derec, akit a szoba levegőtartalékának kifogyása nem aggasztott, hirtelen nagyon szomjas lett, és azon a lehetőségen kezdett rágódni, hogy a robotok vagy elfeledkeztek róluk, vagy nem tudják megtalálni őket.

- Derec barát! - csendült fel kintről egy hang. - Katherine barát! Én

vagyok az, Wohler, a filozófus!

Derec az órájára tekintett. Már majdnem délután öt volt, ami azt jelentette, hogy az eső már közeledik. - Itt vagyunk bent - kiáltotta. - Ki tudtok szabadítani minket?

Wohler hangosan visszakiabált: - Egy aurórai filozófus mondta egyszer: "A szabadság az elmének egy állapota, amelyet úgy védhetünk meg a legjobban, ha terjesztjük." Fel a fejjel, Derec. El voltak foglalva a bányákban, de most itt van nálam egy lézervágó, amivel ki fogom vágni önöket. Kérem, húzódjanak a keleti fal mellé, hogy minél távolabb legyenek a lézertől.

Derec a nyugati falnál ült. Azonnal felpattant és Katherine közelében helyezkedett el. A lány kifürkészhetetlen tekintettel nézte.

- Kezdheted! - kiáltott ki tölcserbe formált kézzel. Zító a nyugati falhoz közel állt, hogy megfelelően rögzíthesse a vágás folyamatát.

A vágó sziszegését a másik oldalról még a vastag falon keresztül is hallani lehetett. Derec lecsúszott a fal aljához, és leült Katherine mellé. A karjuk véletlenül összeért. Mindketten gyorsan elrántották a kezüket.

- Valami baj van - mondta a lány. - Rosszat érzek.

- Tudom - felelte Derec - de mit?

A fal belseje egy kis köralakú részen vörös izzásba borult. Aztán vörösből fehérbe, míg végül egy gombostufejnyi rés keletkezett a külvilág felé az örvénylő hőségben.

Derec látta, hogy a rés egyre tágul. Agya vadul dolgozott, miközben a lézer kezdte kialakítani az ember nagyságú kört a szoba oldalában. A fejfájásokra gondolt, a furcsa viselkedésre, a vérre és annak

összetételére - és aztán eszébe jutott, hogy milyen a város-robot.

- állj! - kiáltott fel. Talpra ugrott, és olyan közel ment a réshez,

amennyire csak mert. - Kapcsold ki a lézert!

- Derec! - állt föl Katherine.

Derec elfedte a száját a kezével. - Le a padlóra! Feküdj le teljesen, és

takard el a szádat!

- Mi a baj? - jött kintről Wohler hangja, miután a lézer zúgása elhalt. -

Mi van?

- Nem lehet lézervágót használni ennél a falnál! - kiáltotta vissza Derec.

- Nem értem - hajolt le Wohler, hogy a szeme éppen a rés elé került.

Derec visszahátrált, és lefeküdt Katherine mellé a padlóra. - Be lehetne

ide nyomni valahogy egy kis oxigént? - kérdezte hangosan.

- Egy újonnan készült mentőjármuvel érkeztünk - felelte Wohler. - Azt

hiszem, a mentőfelszerelés közt van oxigénpalack.

- Gyorsan hozz egyet!

- Közeledik az eső - mondta Wohler. - Sietnünk kell, hogy kihozzuk

önöket.

- Ide figyelj - kezdte Derec. - A város anyaga egyfajta fémes bőr, egy

vas-muanyag ötvözet. A gyártási folyamatban rengeteg szénmonoxidot

használnak fel redukáló anyagként. Azt hiszem, hogy a lézered

felszabadítja ezt gáz formájában, ide a szobába. Ha kivágtok, akkor el

is gázosítotok minket!

- A munkarobot már elment az oxigénért - közölte Wohler. -

Elnézésüket kérem.

- Nem tudhattad - mondta Derec. Katherine-re nézte. - Jól vagy?

- Eddig még igen - felelte a lány. - Biztos vagy abban, amit most mondtál? David csak kint halt meg, a szobán kívül.

- Az nem számít - felelte Derec. - A szénmonoxid nagy dózisban egyszeruen fokozatosan szívódik fel a vérkeringésbe, erősen rátapad a hemoglobinra és elveszi az oxigént a szövetek elől. A fejfájása és a zavart viselkedése az oxigénhiányos állapot első jelei voltak, ami nagydózisú oxigénes kezelés hiányában az egész testén eluralkodott, és végül ebbe halt bele.

- És az ÉN fejfájásom?

- Te közvetlenül azután mentél be a szobába, hogy kivágták a falat - magyarázta Derec. - Valószínűleg az életedet mentette meg az ájulás, mert akkor azonnal kivittek, így nem szívhattál be sok gázt. A szénmonoxid színtelen, szagtalan és íztelen. Észre sem vetted volna, úgy terít le.

- Itt az oxigén, Derec! - kiáltotta Wohler, és egy sziszegő csövét tartott a nyíláshoz.

David a rés felé kúszott. - Gyere - intett Katherine-nek.

Elérték a lyukat, és ülve szívták be az életmentő oxigént. Derec érzett egy kis enyhe, kezdődő fejfájást, de biztos volt benne, hogy nem lesz nagyobb baja.

Elfogyasztottak egy tartálynyi oxigént, és megkezdték a másodikat.

Amikor annak is vége volt, Wohler jelent meg ismét a nyílásnál. - Az eső mindjárt itt van - mondta a robot. - Hogyan tudnánk önöket kihozni?

Nincs semmi kis vágóeszközünk, a nagyokat meg nem lehet felhozni ilyen magasra, főleg amikor közeledik az eső. Hagyjuk itt önöket

éjszakára?

- Arra nincs időnk - mondta Derec. - Le kell mennem a föld alá, hogy jelentsem ezt az információt a központi magnak.

- Az eső számomra is veszélyes, Derec barát - mondta Wohler. -
Hamarosan fedelet kell találnom.

- Oké - felelte Derec. - Maradj itt velünk, ameddig tudsz. Hadd
gondolkodjak egy kicsit.

- Derec... - kezdte Katherine.

- Psszt - intette le Derec. - Ne most.

- Gondolj a karodra - mondta a lány. - Arra gondolj, mikor vágta meg,
és hogyan.

- A karom... - Felemelte a kezét, szemügyre vette a véráztatta kötést,
és érezte a seb lüktetését. - A város-robot egy halott darabjával vágta
meg - mondta.

- Mert...

- Mert ez volt a város egyetlen olyan része, ami HAGYTA, hogy
belevágjak magamba! - A fejére ütött. - Ez az! Wohler! Húzdj hátrébb!
átmegyünk!

Ezzel felemelte a jobb kezét, és mutatóujját beledugta az apró, égett
szélu lyukba. Ahogy a bőre nekisúrlódott a recés peremnek, a rés
magától kitágult, hogy utat engedjen. Aztán az ökle következett: a rés
még szélesebbre tárult, hogy ne vágja meg. Aztán átment az egész
karja, a válla és a feje. Egy perc sem telt bele, és már ott állt kint a
korong alakú tetőn, amelynek szélei azonnal felkunkorodtak, hogy
megóvják. Katherine is átjött utána. Mindkettőjüket csípős, metsző

szél és villámló, kék-bíbor felhőhegyek látványa fogadta.

- Most már indulnunk kell! - mondta Wohler. Arany testén megcsillant a villámok fénye.

Katherine hirtelen kivált a csoportból, és a lépcsőhöz rohant.

- Mit csinálsz? - kiáltott utána Derec, de a lány rá sem hederített, és hanyatt-homlok vágatott le a lépcsőn.

- Talán mihamarabb biztonságba akar kerülni - vélte Wohler, miközben Zító is kinyomakodott a résen.

- Talán - ismételte Derec, de mire odafutott a lépcsőhöz és elindult lefelé, Katherine már a türelmesen várakozó kocsinál volt. Odavetett néhány parancsszót a sofőr-robotnak, és a jármű elporzott a sötétedő estében.

- Mi történt? - kérdezte Wohler, mikor már mindketten lefelé mentek.

- Attól tartok, hogy valami örültség - felelte a fiú, mert eszébe jutott a beszélgetés, amit a szobában várakozva folytattak.

A mentőjármű felé indultak, amivel Wohler jött. - Önnek vissza kell jutnia a szállására még az eső előtt - aggódott a robot.

- Nem! - jelentette ki Derec. - Vigyél a föld alá! Majd ott kivárom a vihar végét. Aztán menj Katherine után. Attól tartok, hogy valami nem jót fog csinálni.

Hosszú villám csapott le a tetőre éppen mögöttük. A fém hangos csattanással füstölögni kezdett.

- De hova mehetett, Derec barát? - kérdezte Wohler, amikor bemásztak a nagy, fehér teherkocsiba.

- A Kompassz Toronyba - mondta Derec, és hangjából kicsengett a

rettegés. - Attól tartok, hogy felmászik a tetejére.

12. fejezet

A Harmadik Törvény

A 4. Kvadráns Terjeszkedési állomása alig tíz percnyire volt a zárt szobától, annál a legnagyobb sebességnél, amit a járókelők biztonságát figyelembe véve Wohler tartott.

Derec az elsuhanó várost nézte, melynek esztelen növekedési tánca még a surusödő sötétségben sem állt meg, hiába volt öngyilkos ez a terjeszkedés. Derec féltette a várost, és féltette Katherine-t, akármilyen is az igazi neve. A lány a Kulcsért ment, ebben Derec biztos volt.

Katherine nyilvánvalóan az általa ismert egyetlen módszerrel próbál kikerülni ebből a helyzetből. Derec nem hitte ugyan, hogy Katherine jut valamire a kulccsal, mégsem tudta hibáztatni a próbálkozás miatt.

Inkább az a veszély aggasztotta, aminek a lány a viharban kiteszi magát, amikor a Kulccsal próbálkozik. Egyedül is utána ment volna, de már megtapasztalta Robotváros zivatarainak pusztító erejét, és tudta, hogy egy ilyen viharban úgysem tudna semmit tenni. Itt csak egy robotnak van esélye.

Wohler az állomás bejárata előtt parkolt le. Alacsony, széles épületek emelkedtek ki a földből. Most nyoma sem volt itt robot-tevékenységnek, nem rakodtak teherautókat. Mindenki menedékbe húzódott a közelgő eső előtt.

- úgy véli, hogy a Kompassz Toronyba ment? - kérdezte Wohler.

- Biztos vagyok benne.

- Még a vihar kitörése előtt odaérhet, és bent biztonságban van.

Derec ránézett, aztán kezét az egyik aranyzín karra tette. - Nem fog bemenni - mondta. - Meg fog próbálni felmászni a piramisra.

- De miért?

- Elrejtettünk ott valamit, azt akarja megszerezni.

- Érte kell mennem - jelentette ki habozás nélkül a robot. - Meghalhat.

- Neked hogyan árt az eső? - kérdezte Derec, miközben kifelé kászálódott.

- A normális mennyiségű esővíz semmilyen kárt nem okoz - felelte a robot. - De az itteni eső több helyen is áthatolhat a borításomon, és bejuthat az elektronikus rendszerembe. Hogy itt milyen károkat okozhat, azt már csak spekulatív úton lehet elképzelni.

- Nem tudom, mit mondjak - szólt Derec. - Ha nem mész...

- Akkor Katherine meghal - fejezte be a robot. - Önnek semmit sem kell mondania. Ez magától értetődő kötelességem. Vizontlátásra, Derec.

Wohler még egyszer hátranézett, hogy lássa: a tanúrobotok is rendben leszálltak, aztán olyan sebességgel robogott el, ami már korántsem volt olyan óvatos, mint amikor még Derec is bent ült.

- Gyertek velem - mondta Derec a tanúrobotoknak, és a föld alá vezető, most csukott bejárat felé indult. Bármennyire aggódott is Katherine-ért, a feladatát el kellett végeznie. A gyilkosságnak és a városvédelem bekapcsolódásának ezzel a magyarázatával, Zító tanúskodásával alátámasztva, kétségtelen, hogy végre odaengedik majd a központi maghoz, és meg tudja állítani a terjeszkedést. Ettől persze az esők nem szunnek meg azonnal, de kezdetnek jó.

Kinyitotta a külső ajtót, aztán besietett, le a lépcsőkön a most kihalt raktárterületre, a felvonókhöz. Ez nem ugyanaz a Terjeszkedési állomás volt, ahol a múltkor járt, de ugyanolyan volt az elrendezése. Ugyanahhoz a felvonóhoz sietett, amivel Avernus társaságában ment le a múltkor a föld alá. A tanúrobotokkal együtt beszállt, és megnyomta a lefelé nyilat. A lift megkezdte hosszú ereszkedését a kazamaták felé. A felvonóajtó nyüzsgő barlangra nyílt, ahol Robotváros munkája zavartalanul folyt tovább. Felügyelőrobotot azonban közel s távol nem lehetett látni. A barlang nyugati végének egyik sötét, használaton kívüli járatában mintha újra valami munka kezdődött volna.

Derec belépett az áradatba, aztán megállt, hogy összeszedje magát. Megfontoltság, ahogy Avernus mondta. Ahogy ott állt a rohanás szélén, egy hosszú vonatszerelvény húzott el százkilométeres sebességgel alig néhány centire tőle. Haját összeborzolta a menetszél.

Megfontoltság. Ez az egyetlen lehetséges módszer.

- Maradjatok mellettem - mondta a tanúrobotoknak. Aztán beirányozta magát úticélja felé, lehunyta a szemét, és vakon lépett a sodrásba. Fürgén, tétovázás nélkül haladt, igyekeztén gondolatait elterelni a rohanó robotok és gépek érzésétől, amelyek szinte súrolták elhaladtukban. Időnként egy kurta pillanatra kinyitotta a szemét, hogy lássa, a helyes irányba tart. Aztán megint szorosan becsukta és ment tovább.

Ez így ment vagy tíz percig, de végül szerencsésen átjutott a terem másik oldalára. Amikor a tárnabejárat biztonságába ért, akkorát fűjt, mintha egész addig visszafojtotta volna a lélegzetét.

Egy munkarobot tartózkodott a bejáratnál, amely egy felső csigasor segítségével távolította el a kimerült akkumulátorokat egy sor csilléből, és feltöltött telepekre cserélte őket. A csillék három sorban álltak mellette.

- Te robot! - kiáltott oda neki Derec a csillék fölött. - Hol találok meg Avernus felügyelőt?

A robot a folyosóba mutatott. - A tározó vizét engedik le az elhagyott tárnákba. Emberek számára veszélyes lehet ott.

- Kösz - mondta Derec, és az egyik önjáró csillére mutatott. - Ez már fel van töltve?

- Igen - felelte a robot.

- Még egyszer köszönöm - mondta Derec, és beült az irányítószerkezetbe. - Alf, Zító, szálljatok be.

Amikor a két robot bemászott hátulra, a munkarobot megszólítottat Derecet:

- Nem hallotta, amit mondtam? Veszélyes lehet ott embereknek.

- Köszönöm - mondta Derec ismét, és intett, aztán elfordította az indítókulcsot, és a kocsi nekilódult a sötét alagútban.

Utazás közben a falakon elhelyezett apró vörös fények segítségével követte nyomon a megtett távolságot. Robotokkal teli csillék húztak el mellettük, az ellenkező irányba. A robotok egyformán mocskosak voltak az ásástól, soknak a kiállóbb részei is letörtek. Robotok voltak ugyan, mégis mintha komorság lengte volna őket körül. Az egyik csillén egy rövidzárlatos robotot szállítottak, akinek szikrák pattogtak a hangszórójából és a fotocelláiból.

Sok kilométeren át haladtak így, míg végül ovális fényt pillantottak meg, amely hosszú árnyékokat vetett a durva falakra. Amikor odaértek, rengeteg munkarobotot láttak hat felügyelőrobottal együtt egy gödör körül gyülekezni.

Derec kiugrott a csilléből és átnyomakodott a tömegen, a gödörhöz. Ez volt az a hely, ahol a robotok ástak előző nap, csak most a másik végéről közelítették meg. Még egy felfelé menő alagutat is kiástak kézi erővel, amely a már meglévő alagútba torkollt. Ezt az alagutat kiárkolták, hogy levezesse a vizet. Euler és Rydberg fölfelé bámultak a frissen kiásott aknába, Avernus pedig a munkaképtelenre sérült robotokat válogatta ki, és ezeket visszaküldte a csarnok felé.

Derec Eulerhez lépett. - Megoldottam a gyilkosságot - közölte minden bevezetés nélkül a felügyelőrobottal.

Rydberg is, Euler is ránézett. - Mi volt az ok? - kérdezte Rydberg.

- Szénmonoxid-mérgezés - felelte Derec. - Amikor megpróbálták Davidot lézerrel kivágni a zárt szobából, akkor szénmonoxid szabadult fel a fal felmelegedésekor a zárt térbe.

- Akkor a mi hibánk volt - mondta Euler.

- Szerencsétlen baleset - felelte Derec. - Vannak tanúim - Alf és Zító felzárkóztak mellé.

- Még két perc - kiáltotta Dante. A kis robot egy terminállal babrált a csille hátuljában. Hosszú ujjai elképzelhetetlen sebességgel cikáztak a billentyűk fölött.

- Meddig van még két perc? - kérdezte Derec.

- Amíg a robbanótöltet, amit a tározó falába tettünk, lehozza a vizet -

felelte Euler.

- Azt is tudom, miért van a város riadó-állapotban - folytatta Derec. -

David vére miatt. Amikor megvágta magát, a lecsöppent vért a város-robot idegen jelenlétnek értelmezte a vér mikroorganizmusai miatt. A tanúim ezt a tényt is alátámaszthatják.

Euler szólalt meg: - Akkor ezeket az adatokat be kell táplálnunk a központi magba, és le kell állítanunk a terjeszkedést, ha lesz rá időnk.

- Hogyhogy ha lesz rá időnk? - kérdezte Derec.

Avernus lépett hozzájuk. - Hála az ön által javasolt szonogramnak, találtunk egy barlangot, ami képes az egész tározó vizét befogadni, de sajnos, nagyon sokat kell fúrunk, hogy elérjük - Avernus az árokra mutatott. - Ez az elterelés csak egy nappal odázhatja el a elkerülhetetlent, de aztán ahelyett, hogy fölfelé áradna ki, a víz itt lent, az alagutakban fog kiönteni.

- Hol a központi mag? - kérdezte Derec. - Ha odamegyünk és leállítjuk az építkezést, akkor felhasználhatjuk az ásógépeket, hogy kicselezzük a holnapi esőt.

Avernus Dentlhoz fordult a többi robot feje fölött. - Most hol van a mag? - kérdezte fennhangon.

A kis robot ujjai Euler szavai közben sem hagyták abba táncukat a billentyükön. - Még a gépekkel együtt is azonnal el kéne kezdenünk ásni ahhoz, hogy időben elérjük a barlangot.

- A mag pillanatnyilag a J-33-as alagútban van - kiáltotta Dante. - Dél-délkeletre tart óránkénti tíz kilométeres sebességgel - Egy pillanatnyi habozás után hozzátette: - Húsz centád.

Avernus hirtelen mindegyiküknek hátat fordított. - Hát ez... nagy kár.

- Hogyhogy kár? - kérdezte Derec.

Ebben a pillanatban dübörgés rázta meg az alagutat, por és földdarabkák záporoztak rájuk. Derec lába alól majdnem kiszaladt a rengő talaj. Hamarosan mély hangú morajlás töltötte be a járatot, egyre fokozódó hangerővel.

- Azért nagy kár - kiabálta túl Euler a dörgést - mert a központi mag a J-33-as alagútban van, az árok rossz oldalán, kint pedig kezdődik az eső.

Ekkor több tonnányi víz zúdult le az új alagúton, és vadul csobbant bele az alsó levezető árokba, megzabolázhatatlanul. Derec rémült döbbenettel nézte, ahogy a központi maghoz vezető egyetlen lehetséges út eltunik a háborgó folyamban.

Katherine gondolatai éppoly sötétek voltak, mint az eget borító felhők, miközben a kocsi a Kompassz Torony irányába száguldott, át Robotvároson.

- Attól tartok, nem érjük el a tornyot a vihar kitörése előtt - mondta a sofőr. - Menedékbe kell húzódnunk.

- Nem - mondta a lány. Eltökélten védelmezte szabad akaratának utolsó morzsáit. - Továbbmegyünk. Siess!

- Nem biztonságos önnek itt kint - makacskodott a robot. - Semmi esetre sem vihetem tovább.

Katherine dühösen vissza akart vágni, de félt, hogy ezzel felkelti a robot gyanakvását. - Rendben - mondta. - állj meg a legközelebbi épületnél.

- Jól van - felelte a robot, és azonnal lefékezett egy magas épület előtt,

amelynek ajtaja fölött a MUVÉSZETI MÚZEUM felirat ékeskedett fémbe vésve.

A robot kiszállt és karonfogta Katherine-t, hogy bevezesse. - Erre legyen szíves - mondta, és Katherine kezdte azt hinni, hogy a robotnak már vannak tapasztalata az emberi kétszínuségről.

Hagyta, hogy a robot bevigye. - Ez Arion felügyelő projektje - mondta a sofőr. - emberi lakosaink örömére.

A lány körülnézett. Feltűnt neki, hogy a robot lakost mondott látogató helyett. Ez csak megerősítette azt, amit már eddig is sejtett. Nem fogják elengedni. Nem akarják elengedni. A robotoknak szükségük van valakire, akit kiszolgálhatnak, ezért rabságban tartják urukat, csak hogy vágyuk teljesüljön.

A múzeum első emelete tele volt geometrikus formájú szobrokkal, melyek közül sok a város anyagából készült. Ezek szüntelenül mozogtak, változtak, kimeríthetetlen változatosságú minták szerint.

A lány egy idő után megkérdezte: - Lehetséges lenne kapcsolatba lépni Derec-vel, hogy megmondjuk neki, hol vagyunk? Félek, hogy aggódik miattam.

- Kell lennie egy terminálnak a kurátori irodában - felelte a robot. -

Elvégezzem önnek a hívást?

- Igen, kérlek. Nagyon hálás lennék érte.

A robot habozás nélkül eliramodott. Ahogy kitette a lábát, Katherine futásnak eredt.

Egy szempillantás alatt kint volt a bejárat előtt, beugrott a kocsiba, indított és már száguldott is. Fogalma sem volt, melyik utcán kéne

mennie, de a torony nagysága megkönnyítette a dolgát. Egyszeruen csak ment arrafelé.

Vezetés közben terveket szőtt. Az eső már nagyon közel járt, és ő nem akart belekerülni, de ennyi kockázatot megért az, hogy esetleg elmehessen innen. Derec azt mondta, hogy az iroda mennyezetén van egy csapóajtó, ami kivezet a tetőre. Tehát be kell mennie a piramisba, ha föl akar jutni. A Kulcsot az épület külsején rejtették el, a tető alatt valamivel, de könnyebb és gyorsabb is felülről lemászni érte, mint alulról felveszködni.

Az ég fenyegetően megdördült, a szél Katherine arcába vágta a haját. Fázott, de ezzel sem törődött: fő a cél. Miért teszi ezt vele Derec? Miért állt át a másik oldalra? Derec a megszállottja lett ennek a városnak. Láthatóan nem értette meg, hogy neki, Katherine-nek szabadság kell, és hogy képtelen lenne örökké itt élni.

A piramis már ott magasodott előtte. Fényesen felvillant, amikor egy villám siklott le a homlokzatán. A lány fékezett, aztán kiugrott a kocsiból. A háta mögött valami zaj hallatszott.

Két háztömbbel mögötte a Wohler nevű robot igyekezett feléje, hogy az útját állja. A lány megfordult és berohant az épületbe. A város anyaga közeledtére szétvált, hogy beeressze.

Bent aztán fogalma sem volt, merre induljon. Csak arra emlékezett biztosan, hogy felfelé kell tartania. Az útvesztő-szerű folyosórendszerben tévelyegve minden lehetőséget felhasznált, hogy feljebb jusson: lépcsőket, felvonókat. Az épület fele magasságában járhatott, amikor láthatatlan hangszórók hívták fel a figyelmet

szökésére és ismertették az elfogására vonatkozó utasításokat.

Erre még jobban megszorozta a lépteit. Az az egyetlen lehetősége, hogy elérje a tiltott zónát, még mielőtt észreveszik.

Észrevétlenül rohant végig az egyre rövidülő folyosókon, míg végül elért az utolsó felvonóhoz. Éppen beszállt, amikor egy hegesztő-kezu robot észrevette. Zakatoló szívvel csapott a felfelé nyílóra, mire a lift sebesen a legfelső emeletre röpítette.

Az ajtó szétnyílt, és a lány szinte kirobbant a fülkéből. Mögötte hangok szólongatták. Befordult egy sarkon, felszaladt egy rövid rámpán, és bevetette magát a tiltott folyosóra, éppen még mielőtt a robotok elérhették volna.

Az irodába vezető ajtóhoz szaladt, és már nyomta volna meg a nyitógombot.

- Katherine!

Felismerte Wohler hangját, és hátrafordult. A tiltott zóna határánál, a folyosó másik végén egy falkányi robot toporgott, ugyanott, ahol a múltkor a tanúrobotok álltak.

- Mit akarsz? - kérdezte a lány.

- Jöjjön el onnan. Ez tiltott hely.

Katherine elmosolyodott. - Nekem nem - mondta. - Én ember vagyok, elfelejtetted? Szabad vagyok, és hamarosan még ennél is szabadabb leszek.

- Kérem, ne menjen ki - szólt Wohler. - Mindjárt elered az eső.

Veszélyes önnek.

- Nem tudtok visszatartani - nyitotta ki Katherine a csigalépcsőre nyíló

ajtót.

- Szeretnénk, ha velünk maradna - mondta a robot - de sosem tartanánk itt akarat ellenére.

- Akkor miért nincsenek eszközeitek arra, hogy segítséget hívhassak?

- Ön úgy beszél, mintha mi hoztuk volna ide önt, alattomos szándékkal

- folytatta Wohler. - Pedig mi semmit sem tettünk. Ön jött ide hívatlanul. Szívesen látjuk...de nem hívtuk. Civilizáciánk még nem érte el azt a szintet, ahol a bolygóközi érintkezés lehetséges. Erről ön is megbizonyosdhat.

- Csak az időnket vesztegetjük - indult a lépcső felé Katherine.

- Kérem, fontolja meg még egyszer a dolgot - kérte a robot. - Ne sodorja magát veszélybe.

A lány ránézett. - állandóan veszélyben vagyok azóta, hogy erre az örült helyre kerültem.

Ezzel belépett az ajtón, és becsukta maga mögött. Felrohant a lépcsőn és belépett az irodába. A képernyők közelről mutatták a rohanó felhőket, azt az érzetet keltve a lányban, mintha a készülődő vihar kellős közepében lett volna.

Rövid keresés után hamar ráakadt a létrára, és felmászott rajta. A szél olyan erős volt, hogy a lány nem is mert fölegyenesedni, Kúszva indult a tető pereme felé, ahonnan annak idején először ereszkedtek le Derekkel a robotok városába.

Amióta megszabadult a lezárdott szobából, először érezte megint, hogy félelme felülkerekedik haragján, miközben a meredek perem felé araszolt, hogy aláereszkedjen a szédítő mélységbe. A szél kegyetlenül

cibálta, mintha jéghideg, csontos kezek tépnék. Füle, orra érzéketlen lett, az ujjja pedig megmerevedett a hidegtől.

Bár a piramis ugyanabból az anyagból készült, mint a város többi része, szinte semmi másban nem hasonlított rá. Merev és hajlíthatatlan volt, a felületén lyukszerű bemélyedésekkel, amiket Dereckel kéz- és lábtámasznak használtak első alkalommal, és amibe a Kulcsot is rejtették.

Lassan mászott, de a gondolatai száguldottak. Vajon mennyire van lent? ő akkor gyorsan mászott, Derec a Kulccsal nem is tudott vele lépést tartani. Aztán megálltak tanácskozni egyet, és úgy döntöttek, hogy elrejtik a Kulcsot és nélküle mennek tovább. Messze van még? Körülbelül negyed úton van annak a mintának a bal szélén, ami az épület közepén fut le.

Már sajogtak az ujjai, de egyre mászott, és nézett fölfelé, hogy lássa a megtett távolságot. Megnézett néhány lyukat az ismétlődő mintázatban, de eredménytelenül. Még nincs ott. Valami hideg és nedves vágta hátba. Kis híja volt, hogy reflexszerűen el nem engedte a falat. Egyetlen esőcsepp volt csupán, de vizes lett tőle az egész háta. Sietnie kell.

A lyuk-minta újra megismétlődött, ahogy lefelé araszolt, és amikor a jeges szélben megremegve fölneézett, TUDTA, hogy ez az a hely.

Utolsó erejével a falba kapaszkodva fél kézzel, lassan kinyúlt, és belekotort a bal szélső lyukba.

A Kulcs eltűnt.

- Nem!! - sikoltotta teljes hangerővel a vihar-szörny képébe, mire,

mintegy válaszul, az eső vakító, nehéz leple hirtelen rászakadt, és elnémította.

Derec a Terjeszkedési állomás kijáratánál álldogált, az ajtón doboló eső hangját hallgatta, és azt a kis nedvességfoltot figyelte, ami valahogy beszivárgott a lezárt ajtó alatt. Katherine most is ott van valahol kint, meg Wohler is. Semmi hír nem érkezett róluk a vihar kitörése óta. Avernus kapcsolatba lépett a Kompassz Toronnyal, és megtudta, hogy mind a ketten ott voltak ugyan, de már eltunek.

Az eső eluralkodásával minden megtorpant, a keresés lehetetlenné vált, a központi maggal sem lehetett kapcsolatba kerülni. Minden és mindenki vesztegelt, csak a város burjánzott változatlanul. Örjítő volt a tehetetlenség.

Belebokszolt az ajtóba: ökle puhán süppedt az anyagba.

Legszívesebben kinyitotta volna azt az ajtót, kirohant volna a városba, és személyesen eredt volna Katherine után - de tudta, hogy ez mivel járna. Valószínű, hogy reggelig semmi hírt nem kap.

Elfordult az ajtótól és lement a raktárterületre, ahol a hat felügyelőrobot várta. Agya teljesen kiürült az aggodalomtól.

- Rydberg felügyelőnek van egy terve, Derec barát - mondta Euler. -

Kérem, mondjon véleményt róla.

Derec Rydbergre nézett, és igyekezett a jelenre összpontosítani.

Ekkora hatással lenne rá az a lány?

- Halljuk azt a tervet - mondta.

- Folytathatjuk a munkát és megvalósíthatjuk a föld alatt dolgozó

robotok evakuációját - mondta Rydberg. - Reggel már valószínűleg el lehet érni a központi magot. Addigra ugyan késő lesz leásni a barlangig, de legalább arra lesz lehetőség, hogy a bányászainkat megmentjük az áradás elől.

- Miért adjátok fel így? - döbönt meg Derec. - Hallottátok, mi az oka a védekezési állapotnak. Nem tudjátok a folyamatot most megállítani, az ásógépeket pedig ide átvezényelni?

Waldeyer, a zömök, kerekeken guruló felügyelőrobot azt mondta:

- A központi mag a mi fő-programunk. Nem térhetünk el tőle. Csak a központi mag ítélheti meg állításaid igazságát, és csak ő hozhatja meg a végső döntést.

- át fogom programozni a központi magot - felelte Derec, egy kicsit tán hangosabban a kelleténél. - Meg fogom változtatni az igazság fogalmát. Különböző is a Robotika Törvénye a főprogramotok, a Második Törvény pedig kimondja, hogy engedelmeskednetek kell az emberi parancsoknak, amennyiben az nem mond ellent az Első Törvénynek. PARANCSOLOM, hogy állítsátok le a bányászatot és kezdjétek el levezető alagutat ásni a barlanghoz.

- A védelmi intézkedéseket a központi mag a város védelmére hozta, ami viszont az emberi élet védelmezését szolgálja - felelte Waldeyer. -

A központi magnak meghatározó faktornak KELL lennie a védelem mindenféle kikapcsolásakor. Bár az ön érvei humánusnak hangzanak, végső soron lehetnek az Első Törvény megsértései is, mert ha a központi mag úgy dönt, hogy az ön következtetései tévesek, akkor a védelem kikapcsolása lenne a legveszélyesebb minden döntés között.

Derec taposómalomban érezte magát. Minden érv a központi maghoz vezetett. És bár biztos volt benne, hogy a központi mag beadja a derekát, ha már beprogramozta az emberi vérrel kapcsolatos információkat, ezt a robotoknak nem tudta bebizonyítani, mert azok viszont nem voltak hajlandók semmit tenni a terjeszkedés megállítására, amíg ehhez a központi magtól megerősítést nem kaptak.

Aztán eszébe jutott egy ötlet, egy ötlet, ami olyan olyan forradalminak tunt, hogy először alig mert belegondolni, milyen hatással lesz ez a robotokra. Amit kigondolt, az vagy felszabadítja a gondolkodásukat, vagy olyan ellentmondásba kergeti őket, amittől lefagy az agyuk.

- Hogyan vélekedik Rydberg tervéről? - kérdezte Avernus. - Rengeteg robotot mentene meg.

Megvan! Avernus, a humanitárius. Derec tudta, hogy ötlete a többi robotot talán elpusztíthatja, de Avernus más. Avernus elhajlott a humánium felé, és lehet, hogy ez menti meg őt és az egész Robotvárost.

- Az evakuációs tervet majd később véleményezem - mondta Derec. - Most Avernusszal szeretnék beszélni, négyszemközt.

- Mi együtt hozzuk a döntéseket - mondta Euler.

- Miért? - kérdezte Derec.

- Mindig is így csináltuk - közölte Rydberg.

- De ezentúl nem így lesz - keményedett meg Derec hangja. - Hacsak nem adtok nekem valami elfogadható, az Első Törvényen alapuló okot arra, miért ne beszélhetnék Avernusszal egyedül, akkor azt kell

feltételeznem, hogy ti vagytok azok, akik megsértitek a törvényeket.

Euler a terem közepére ment, aztán lassan megfordult, és Avernusra nézett. - Mindig is így csináltuk - mondta.

Avernus, az óriás higgadtan odalépett Eulerhez, és nagyobbik fogókarját a másik robot vállára tette. - Senkinek sem lesz baja abból, ha most ez egyszer szembeszállunk a saját hagyományainkkal.

- De a hagyományok a civilizáció sarokkövei - mutatott rá Euler.

- A túlélés legalább ilyen fontos sarokkö - felelte Derec, és felnézett Avernusra. - Hajlandó vagy beszélni velem?

- Igen - felelte Avernus habozás nélkül. - Magunkban fogunk beszélgetni.

Derec a felvonókhöz vitte Avernust, aztán eszébe jutott valami, és visszament Eulerhez. Lebontotta a kötést a karjáról és a felügyelő kezébe nyomta. - Analizáltassátok ezt a vért, és rakjátok ki az eredményt lemezre, hogy beadhassam a magnak.

- Igen, Derec - mondta Euler. Most először hívta így, a formális "barát" megszólítást elhagyva. Talán mindnyájan felnöttebbek lettek egy kicsit.

Aztán Derec visszament Avernushoz. Beléptek a liftbe, és lefelé indultak vele. Még alig mentek, amikor Derec rácsapott a vészleállítóra, és a kabin megállt.

- Ez mire volt jó? - kérdezte Avernus.

- Alkut szeretnék kötni veled - mondta Derec.

- Miféle alkut?

- A robotjaid életét adom az egyik ásógépért.

Avernus csak bámult. - Nem értem.

- Akkor beszéljünk a Harmadik Törvényről - mondta Derec. - A Harmadik Törvény arra kötelez benneteket, hogy védjétek a saját létezéséteket mindaddig, amíg ez nem ütközik az Első vagy a Második Törvénybe. A te speciális esetekben azt hiszem, hogy ezt a harmadik törvényt nyugodtan kiterjeszthetem az irányításod alatt lévő robotokra is.

- Folytassa, kérem.

- Egyszerű, amit kínálok. Rydberg egy evakuációs tervet javasolt, amely megmentené a bányász robotjait attól az áradástól, ami biztosan bekövetkezik, ha nem ártok le a barlangig. Az evakuációs program TELJES MÉRTÉKBEN azon áll, hogy én átprogramozom a központi magot a terjeszkedés leállítására. Mert ha nem teszem meg ezt, akkor a városnak továbbra is építkeznie kell, akár saját pusztulása árán is...és ez a pusztulás magával rántja a föld alatt dolgozó robotokat is.

- Ezt értem - mondta Avernus.

- Rendben - Derec mély levegőt vett. Amit most fog mondani, az bármelyik másik robot pozitron-agyát lefagyasztaná: az ellentmondások túl nagyok, a döntések túlságosan lehetetlenek. De Avernus... nála talán nem. - Ha nem adsz nekem egy ásógépet, amivel elkezdhetem a fúrást, akkor nem leszek hajlandó átprogramozni a központi magot, és ezzel pusztulásra kárhoztatom a robotjaidat, hisz ott kell maradniuk a föld alatt, amikor elindul az áradás.

Avernus szeme felizzott. - Képes lenne megölni... ennyi robotot?

- Megmenteném a várost ÉS a robotjaidat! - kiáltott fel Derec. - Dupla vagy semmi. Vagy megkapom a gépet, vagy viseljétek a

következményeket.

- Ön arra kér, hogy tagadjam meg a központi mag programját, amely az Első Törvényt óvja.

- Igen - mondta Derec lecsendesedve. - Meg KELL tenned azt a bizonyos kreatív ugrást, ha meg akarod menteni a robotjaidat. Valahol a saját agyadban kell elvégezned egy olyan értékösszehasonlítást, ami túlmutat a programozásodon.

Avernus csak állt, enyhén remegve, és Derecnek könny szökött a szemébe, mert tudta, milyen kínokat áll ki a felügyelőrobot. Ha nem sikerül, ha elpusztítja Avernust azzal, hogy elpusztítja az elméjét, azt sohasem fogja tudni megbocsátani magának.

A nagy robot szemei többször felvillantak, majd kihunytak megint.

Hirtelen vadul megrázkódott, aztán lecsendesedett. Derec hallotta a saját zokogását. Avernus lehajolt hozzá.

- Megkapja az ásógépet - mondta Derecnek. - És segíteni fogok a munkájában.

13. fejezet

A központi mag

Katherine ugyan bulldogként ragaszkodott a falhoz, de tudta, hogy kitartása már csak percekig elég. Az eső kíméletlenül korbácsolta, a szél pedig minduntalan le akarta tépni a lyukacsos homlokzatról.

A föld többszáz méterre a lába alatt hívogatóan sötétlett. Teste már tökéletesen elgémberedett a fagyos zivatarban: csak szívós életösztöne tartotta bennen a lelket.

Az agyában zavaros gondolatok kavarogtak: elutasította a halál

lehetőségét, de ugyanakkor kétségbeesetten próbált fel is készülni rá.

úgy hallotta, mintha a szél újra és újra az ő nevét susogná.

- Katherine!

A hang most közelebbnek, határozottabbnak tunt. Mintha letről jött volna.

- Katherine!

Mióta kimászott, az első ízben kockáztatta meg, hogy lenézzen, a hang irányába. Pislogva nézett át az arcán végigfolyó jeges patakon, de csak egy jelenést látott, egy szürke foltot, ami fürgén jött felfelé a lába alatt. Ez is csak azt bizonyítja, hogy már megtébolyodott.

- Katherine, tartson ki! Jövök!

Hitetlenkedve figyelte a jelenés közeledését. Sajgó karja arra biztatta, hogy engedjen, és ismerje meg az örök békét, de ekkor egy aranyszín kart látott kinyúlni a szürke foltból.

Wohler!

- Kérem, tartson ki!

- Nem bírom! - kiáltotta vissza, és hallotta a hisztériát kicsendülni a saját hangjából. Mintegy megerősítvén ezt, a bal kezével elvesztette a fogást, és a keze lehanyatlott a fal mellé. A megduplázódott terhelés görcsös fájdalomba rántotta a jobb karját, amivel még mindig kitartott.

A robot még jobban igyekezni kezdett. A szél belekapott a lepelbe, amit az eső ellen terített magára: úgy nézett ki, mint egy roppant prehisztorikus madár.

- Kérlek... - nyögte a lány elgyengülve. A karja mindjárt feladja.

- Tartson ki! Kérem, tartson ki!

A robot hangjából kicsendülő aggodalom meglepte, és még egy ki erőt adott neki, néhány további másodpercet most, amikor csak a másodpercek számítottak. Aztán Katherine érezte, hogy a keze egyszer s mindenkorra lecsúszik a falról, de a mögéje erő nagy robottest megtartotta a falnál.

Wohler szilárdan kapaszkodott a karjaival és a lábával, Katherine körül. Teljesen körbefogta a lányt. Katherine elengedte magát, hirtelen minden erő kiszállt belőle. Csak Wohler ereje tartotta.

- Nem esett baja? - kérdezte a robot.

- Azt hiszem, nem - vacogta erőtlenül. - Most mi lesz?

- Csak várhatunk - mondta Wohler, némiképp szaggatottnak tunó hangon. - Egy régi földi közmondás szerint a türelem rózsát terem. A mi rózsánk az élet lesz... Katherine barát.

- Wohler barát - mondta neki a lány, és könnyei összevegyültek az arcán folyó hideg esővel. - Meg szeretném köszönni, hogy feljöttél ide értem.

De Wohler már nem válaszolt.

A felügyelőrobotok egy csapatban álltak az exkavátor mögött, amivel Derec és Avernus dolgozott. Nem segítettek, de nem is hátráltatták őket, csak figyeltek, mert képtelenek voltak megérteni azt a gondolkodási folyamatot, ami arra készítette a nagy robotot, hogy elvonja a gépet bányászaitól és az építőmunkától, csak hogy utat csináljon valaminek, ami ebben a pillanatban még nem volt több pusztá lehetőségnél.

Derec már látott ehhez hasonló ásógépeket. Az aszteroidán, ahol

először tért magához személyiség-vesztetten, a robotok hasonló gépeket használtak, hogy a Kulcs után kutatva beleássanak az aszteroida gyomrába.

Csodálatos szerkezet volt, mert egy időben rombolt és épített. Derec a két irányítópultos kabinban ült Averusszal, a majdnem harminc méternyire tőlük a sziklába vájó gépkarokat figyelve. Az egyik karon forgó zúzófej volt, a másikon mikrohullámú lézer, ami simán tört előre a bolygó mélye felé. Futószalagok és csigasorok szolgáltak a törmelék eltávolítására és átvizsgálásra, de ilyenekből itt most egy sem működött. Egyszerűen megörölték és összetömörítették a sziklát és a földet: a gép aztán ezekből épített szilárd alagutat maga mögé - sima sziklafallal, támgerendákkal, sőt, mennyezeti lámpákkal.

Lassan másztak a barlang felé, minden egyes méterrel közelebb a lehetséges megmeneküléshez. Egész éjjel dolgoztak, és Derec keményen hajtotta magát, hogy a munka feledtesse vele Katherine és Wohler iránti aggodalmát. Nem sok sikerrel. Semmit nem tudtak róluk a vihar tíz órával ezelőtti kezdete óta. Ha életben lennének, már biztosan tudna róluk.

Arra még lehetett esély, hogy Katherine megtalálta a Kulcsot, és elment. Talán a Napközel szürke semmijében várja ki az esőt, vagy el tudott menni valamilyen más helyre. Ez azonban nem ad magyarázatot Wohler távollétére.

Az alagútban folytatott megfeszített munka órái alatt Averus és Derec alig szóltak egymáshoz. Láthatólag mindkettejüket lefoglalták a saját gondolataik. Derec aggódott Averusért, akiről tudta, hogy rengeteg

belső vádat kell elgyőznie, ami csak akkor sikerül, ha kielégítő lesz a végeredmény, azaz tettei közvetlen megerősítést nyernek.

- Derec! - hallatszott Euler hangja mögülük, az újonnan épített alagútból. A robot először szólt hozzájuk a munka kezdete óta.

Derec az órájára nézett. Már majdnem hajnali öt volt. Összenézett Averusszal. -Igen! - kiáltotta vissza.

- Az eső elállt! - közölte Avernus. - Megkerültek az eltuntek.

Derec ellenállt a vágynak, hogy felugorjon a muszerek mellől és kirohanjon a felszínre. Még nem végzett a munkával. Avernusra nézett.

- Most mi legyen?

- Mindjárt meglátjuk - mondta a robot. - Meg kell találnunk és át kell programoznunk a központi magot.

- Itt hagyjalak, hogy folytasd tovább a munkát, és menjek valaki mással a maghoz?

- Nem - felelte fensőbbsséggel Avernus. - Én vagyok a földalatti terület felügyelője, itt én ismerem ki magam a legjobban. És...a fejleményeket is tudnom kell. Meg tudja ezt érteni?

Derec lekapcsolta a muszereket, megállította a megkezdett ásást. -

Nem is tudod, mennyire értem. Menjünk!

Kiszálltak a gépből, és visszamentek a többi felügyelőrobothoz.

Derecnek most először volt alkalmja innen szemügyre venni a kezük munkáját. Az alagút, amit Averusszal készítettek, több száz méternyire húzódott mögöttük, majdnem ameddig ellátott.

- Hol van Katherine és Wohlar? - kérdezte. - Jól vannak?

- Senki sem tudja - mondta Rydberg. - A Kompassz Torony oldalán

lógnak, de nem válaszolnak sem a szóbeli hívásra, sem lejönni nem próbálnak.

Derecnek összeszorult a szíve. Egész éjszaka kint voltak az esőben.

Ez nagyon rosszul hangzott.

- Folyik már a mentés? - kérdezte.

- A munkarobotok éppen most másszák meg a tornyot, hogy felderítsék a probléma kiterjedését a szükséges intézkedésekhez - mondta Euler.

- A központi mag - mondta Avernus Danténak. - Mondd meg, hol van most.

- őszintén mondd meg nekem, Euler - szólt Derec. - Jelenlétem a Toronymál megkönnyítené a mentési műveletet?

- A toronyról történő mentés mindig is része volt alapprogramunknak, érthetetlen okokból - mondta a robot. - Már elkezdődött a szabvány akció. Ön csak hátráltatná a munkát.

- Jól van - mondta Derec. Világos, hogy a toronyról mentés alapvető. A megfigyelő nyilván aggódott amiatt, hogy ha a csapóajtó beszorul, kinnreked a tetőn, és nem tud lejutni. A mindenható megfigyelőt nem zavarja, hogy mindenki más ázik-fázik, csak a saját lelki nyugalma érdekli.

Dante felszólt a csilléje termináljáról: - A központi mag a 2.

Kvadránsban van, a D-24-es alagútban, észak felé tart.

Avernus bólintott, és Derecre nézett. - Sietnünk kell - mondta - különben kárba vész a munkánk.

- A munka máris hiábavaló - mondta Waldeyer Avernusnak. - Az

exkavátor illetéktelen áthelyezése miatt a vasszállítmányok veszélyesen lecsökkentek. Egy órán belül az építési munkák már lemaradásban lesznek.

A nagy robot csak lecsüggesztette a fejét, és a padlót bámulta.

- Mindnyájatoknak teszem föl a kérdést - kezdte Derec. - Ha Avernusnak és nekem sikerül eljutnunk a maghoz és át tudjuk programozni az építés megállítására, akkor az eddig már elvégzett munkánk lehetővé teszi, hogy átfúrjunk a barlangig még a ma esti eső előtt?

- Ha kizárjuk a leállás és a gép elromlásának lehetőségét - mondta Euler - akkor éppen meg tudjuk csinálni. Természetesen ez pusztán elméleti kérdés.

Derec végignézett rajtuk. Itt most nincs értelme a vitának. Ideje akcióba lépni. - Hol a vérmintámról készült adatlemez? - kérdezte.

Arion lépett előre, és egy mini-diszket nyújtott át. - Minden rajta van, amit kért - közölte.

- Köszönöm - Derec elvette a lemezt, és a zsebébe süllyesztette. -

Most pedig idefigyeljétek. A központi maghoz megyünk. Ahogy végzünk az átprogramozással, az kell, hogy ti azonnal elkezdjétek a munkát itt, hogy ne veszítsünk időt.

Arion a gép felé lépett. - Most már késő visszavinni az exkavátort a vasbányába, és folytatni az ottani munkát, ezért nem látom okát, miért ne folytatódhatna az ásás az önök távollétében is. Most már nincs mit vesztenünk. Én folytatom a munkát itt, már addig is, amíg a központi maghoz mennek.

- Nem - mondta Euler. - Képes lennél szembeszegülni a programozással, és talán a Törvényekkel is?

- A program már szétesett - mondta Arion az alagútból. - Nem lehet újra összerakni.

Derec szélesen elmosolyodott, amikor látta, hogy Arion az egész csapatot munkába állítja. Odament Dantéhoz: - Szükségünk van a csillédre - közölte. - Most azonnal.

Egyre jobban kínozza a láz, és vele együtt gyötörték a hallucinációk.

Katherine világa most egyetlen rémálom volt, a víz világa, ami mindig le akarja húzni, és ami mögül Derec/David, David/Derec, Derec/David arca mosolyog rá ördögien, és válik a szeme előtt géparccá, emberből robottá és vissza, aztán megint előről. A fiú átgázol a hullámokon, hogy a karjába vegye őt, hogy aztán ugyanezekkel a karokkal a víz alá rántsa - és megfojtsa! Megfojtsa!

- Katherine... Katherine. Ébredj. Ébredj!

Szavak törtek be vízvilágába. Azt akarta, hogy menjenek el, hogy hagyják egyedül. A víz alattomos, de legalább meleg.

- Katherine...

Valami rázta, és kíméletlenül kiszakította álmvilágából. Kinyitotta a szemét, mire vakító nyilallás hasított a fejébe.

Nappal volt már, kora reggel. Egy munkarobot nézett rá Wohler óvó karja mögül.

- F-fázom - citerázta csattogó fogakkal. - Nagyon... fázom.

Fény villant fel fölötte és a balján, szikraesöt hányva. Összerándult. A robotok lézervágókkal szedték le Wohler testét a homlokzatról, ahová

szilárdan befogta magát. A feje fölött látott egy mágnesezen a falhoz rögzített emelőrendszert is, melynek városanyagból készült kötélzete szabadon lengedett.

- Kiszabadítjuk önt - mondta a robot. - Hálót feszítettünk ki ön alatt.

Most már biztonságban van.

- F-fázom - nyöszörögte megint a lány.

- Fel fogjuk melegíteni. Orvosi ellátásban fog részesülni.

Az agyára telepedett ködön át is érezte Wohler testének biztonságát árasztó tömegét, ahogy őt védi, egyre csak őt védi.

- Wohler! - kiáltotta. - Biztonságban vagyunk, Wohler!

- Wohler felügyelő... működésképtelen - mondta a szerelőrobot.

Fájdalmas kábulatán keresztül is előntötte a szégyenkezés. Ez a robot az életét adta érte, még azok után is, ahogy viselkedett. Ez több volt, mint amit el tud viselni.

Érezte, hogy az őt támasztó tömeg enged, aztán karok emelték mindkettőjüket fölfelé. A lány érezte arcán a reggeli nap simogatását, a meleget, amit Wohler soha többé nem érez, és az agya ahelyett, hogy tovább rágódott volna a saját önzésének következményein, inkább megint visszahúzódott az öntudatlanság jótékony ködébe.

- Hagyta volna? - kérdezte tőle Avernus, miközben a D-24-es alagútban észak felé tartottak.

- Mit hagytam volna? - kérdezte Derec. A barlang falai gyorsan suhantak el mellettük, a fejük fölött vörös fények húztak el két másodperces időközönként.

- Hagyta volna, hogy meghaljanak a robotok, ha nem egyezem bele,

hogy segíték önnek kiásni az alagutat?

- Nem - felelte Derec. - Nem tettem volna ilyesmit. Csak meg akartalak győzni.

- Hazudott nekem.

- Hazudtam, hogy megmentselek titeket - mondta Derec. - Emlékszel a Kompassz Torony-beli beszélgetésünkre? Egy más valóságot, egy hipotetikus valóságot kreáltam, hogy egy más gondolati vágányra tereljelek.

- Hazudott nekem.

- Igen.

- Nem tudom, meg fogom-e ezt valaha is érteni - mondta Avernus, ezzel finoman azt sugallva Derecnek, hogy kapcsolatukban ezentúl mindig is lesz valami feszültség.

- Ezzel meg kell tanulnom együttélni - mondta szomorúan Derec. - Az igaz dolog nem mindig a legjobb is egyben. Sajnálom, ha megbántottalak.

- Én nem ismerem a megbántódás fogalmát - felelte a robot.

- Nem - kezdett Derec a terminállal foglalkozni, amit Dante a kocsi hátuljában hagyott. - Ennek csak hozzám van köze.

Derec a terminálon keresztül kapcsolatot teremtett a város sietősen létrehozott orvosi központjával, és információt keresett Katherine-ékről.

A kocsi közben elhagyta a 4. Kvadránst és a városon átvágva a 2.

Kvadráns felé tartott, újra a föld alá bújva. A D-24-es alagút a félreesőbb aknák közé tartozott: olajkitermelő hely volt, a muanyaggyártás számára. A fejük fölött a mennyezeten vastag vezeték csobogott

hangosan.

- Leszedték a toronyról Katherine-t és Wohlert! - kiáltott fel, és azt kívánta, bár az ő ujjai is olyan gyorsan mozognának, mint Dante keze.

- Jól vannak?

- Katherine-t sokk érte, és az eső is elkapta - mondta Derec izgatottan.

Már kezelik. Wohler pedig... - Szomorúan Avernus felé fordult. - Wohler meghalt.

- Nézze! - mutatott előre a robot.

Rohamosan közeledtek valami mozgó fénykibocsátó dolog felé. Talán hat méter hosszú volt, és olyan magas, hogy még éppen elért a mennyezeti lámpák alatt.

- A központi mag! - mondta Avernus, és egy szempillantás alatt állóra fékezett.

- Mit csinálsz? - kérdezte Derec. - Hiszen így elmegy!

- Itt gyorsabb vagyok gyalog - mondta Avernus.

- De én nem - felelte Derec. - Én nem tudok elég gyorsan futni ahhoz, hogy...

- Másszon fel a hátamra - adta ki az utasítást a robot. Gyorsan!

Amíg a nagy robot még ült, Derec felállt, és a gép széles hátára mászott. Karját Avernus feje köré kulcsolta, a robot pedig a háta mögött átfogta őt a kezeivel.

Aztán Avernus felpattant a helyéről és nekiiramodott az alagútnak, gyorsabban, mint amire Derec egyáltalán képesnek hitte. Az alagút fala szürke vonallá mosódott, miközben a mag egyre nagyobb és nagyobb lett a látómezeje közepén.

Gyorsan beérték, ekkor Avernus lassított, hogy átvegye a mag sebességét. A dolog fala valamiféle áttetsző, de nagyon vastag muanyag volt. átlátszó tojáshéj módjára védte a kifinomult gépezet bonyolult szerkezetét. A hátuljában egy létra volt, ami egy ajtóhoz vezetett.

Avernus ugrott, elkapta a létrát, és felmászott. óvatosan leemelte a hátáról Derecet, és letette az ajtó elé. - Menjen - mondta neki. - Egyszerre csak egy léphet be.

Derec kézzel félrehúzta az ajtót és az átlátszó fülkében találta magát. Egy piros gomb volt előtte a muanyagba ágyazva. Megnyomta. Porlasztók és hőlámpák bukkantak elő, kemény surítottlevegő-zuhany távolította el testéről a legkisebb port is. Hangos szívó hang hallatszott, aztán az előtte lévő fal félrecsúszott, ő pedig belépett Robotváros dobogó szívébe.

A mag nyitott volt, mint egy csupasz agy, működő szinapszisai fotonszikrákat vetettek. Fluidikája fantasztikusan képzeletdús mérnöki munka. Derec talált a közepén egy billentyuzetet. Miközben életre keltette, hallotta, ahogy Avernus átesik a tisztogató szertartáson. A robotot kétszer is lesöpörték, hogy bemehessen a "tisztaszobába". Derec először is megnyitott egy HEMO- GLOBIN nevu állományt, és feltöltötte a lemez adataival, amit Ariontól kapott. Aztán átlépett a VÉDELEM állományba, és olyan mélyre hatolt benne, amennyire csak lehetett, amíg a rendszer a felügyelői jelszót nem kérte.

Hallotta, hogy az ajtó félresiklik, és megfordulva Avernust látta, aki mintha még mindig görnyedezett volna. Mind a ketten ott álltak a

billentyűzet előtt.

- Kérem a jelszót - mondta Derec.

Avernus szó nélkül rápillantott, aztán a billentyűzet után nyúlt, és beírta:

AVERNUS-2Q2-1719

JELSZÓ: SZINNOETIKA

A gép habozás nélkül ment tovább:

VÁROSVÉDELEM KIKAPCSOLÁSÁNAK INDOKLÁSA?

Derec reszkető ujjakkal gépelte be a magyarázatát, és közben átvitte a

HEMOGLOBIN állomány összes adatát a VÁROSVÉDELEM

állományba, mint kötelező ereju módosítást, hogy soha többé ne

forduljon elő ez a hiba.

Amikor elkészült a gépeléssel, hátralépett, és nagy levegőt vett, mintha

nem merné megnyomni az ENTER billentyűt.

- Meg kell látnunk - mondta Avernus.

Derec bólintott, és nyomott.

A gép halkan zümmögött vagy egy percig, de ez a perc egy órának

tunt. Végül egészen egyszerűen, mindenféle felhajtás nélkül kiírta:

INDOKLÁS ELFOGADVA - VÉDELEM DEAKTIVÁLVA

Egy percig csak álltak, és bámultak. Nem hitték el, hogy ilyen könnyen

ment. Aztán észrevehető lassulást éreztek a mag mozgásában.

Pillanatokon belül teljesen megálltak.

Hát vége van.

14. fejezet

Tökéletes világ

Derec végigment a sötét, zömmel bútorozatlan orvosi központ folyosóin.

Szép épület lett volna, ha teljesen készen van, ahol a Robotvárost lakó emberek a galaxisban létező legkitünőbb orvosi ellátásban részesülhettek volna, a legképzettebb orvos-robotok keze alatt. Derec tudta, hogy ez azért lenne így, mert a robotok szabad választásból dolgoznak itt, szeretetből, és nem szolgálkusságból.

Egyedül rótták a folyosókat - nem voltak sem örök, sem ápolók, sem darabontok. Most már szabad polgár volt, nem megvetett gyanúsított. És ez jó is volt, mert ebben a pillanatban a leginkább egyedül akart lenni.

A folyosó végén fekvő szoba úszott a fényben, és Derec tudta, hogy Katherine ott van, ott lábadozik a vihar ártalmaiból. Derec már nem törődött a lány fortélyaival, vagy azzal, hogy miért van vele itt, Robotvárosban. Egyszerűen boldog és hálás volt, hogy Katherine él. Semmi más nem számíthatott, és nem is számított.

Kezdett rájönni, hogy a lány miért van rá ilyen hatással - azért, mert szereti.

Odaért a szobához, és bedugta a fejét. A helység tágas volt, nyilván kórteremnek szánták majd. De most még üres volt, csak Katherine feküdt a túlsó végében.

Sztázisban feküdt, fél méter magasan lebegve egy lap fölött, körülötte mindenütt élénk fények. Meztelen volt, mint akkor a Rockliffe állomáson. Derec most nem fordult el, hanem nézte, és a lány teste valahogy... ismerősnek tunt neki.

Egy orvosrobot gördült oda hozzá.

- Hogy van? - kérdezte tőle Derec.

- Remekül - felelte a robot. - Kivéve egy krónikus állapotot...

- Erről nem akarok hallani - mondta gyorsan Derec. Hadd maradjon meg a lánynak a titka. - Ezen kívül?

- Most nyugodtan alszik - mondta a robot. - Oxigén- és folyadék-kezeléssel helyreállítottuk a kémiai egyensúlyát, és felmelegítettük. A bal füle egy kis része lefagyott, de ezt már korigáltuk lézeres kozmetikai beavatkozással. Meglátogathatja, ha úgy kívánja.

- Szeretném - mondta a fiú. - De mielőtt felébredted, adnál rá egy köpenyt vagy valamit?

- A melegítőlámpák jobban használnak, ha...

- Tudom - mondta Derec. - De itt most a személyiség védelméről van szó.

- Értem - mondta a robot legjobb ágy melléki modorában, de Derec fogadni mert volna, hogy nem érti.

Amikor a robot megfordult és visszagurult Katherine-hez, Derec udvariasan kiment a folyosóra.

Hamarosan meghallotta, hogy a lány már beszélget a robottal, és csak akkor ment vissza. Már nem feküdt, hanem egy motoros székben ült, fényes fehér fürdőköpenyben. Derec odament hozzá.

- Bocsáss meg mindenért - mondta. - Gyanakvó voltam, összeférhetetlen és...

A lány halványan elmosolyodott, és fölemelte a kezét. - Elég - mondta kedvesen, reszelős hangon. - Azt hiszem, én viselkedtem hülyén.

- Az emberek már csak ilyenek - felelte Derec. - Jól... nézel ki.

- Levakartak rólam egy réteg bőrt - mondta a lány. - Eltávolították az

elhalt hámszövetet. Mondhatni új ember lettem - A padlóra nézett. - A Kulcs eltunt.

- Nem tudtam - mondta erre Derec. - Azt hiszem, tényleg itt rekedtünk.

A lány bólintott. - Hallottad, hogy... mit tett értem Wohler?

- Igen.

- Sosem tudtam megérteni... amit a robotok iránt éreztél - Könny futotta el a szemét. - De neki ugyanolyan fontos volt az élete, mint az én életem saját magamnak, és mégis... föladta értem... hogy én éljek.

- Teljesen kiégett - mondta Derec. - Most próbálják rekonstruálni.

A lány fölpillantott. - Rekonstruálni?

- Természetesen nem lehet ugyanolyan. Mi mindnyájan az emlékeink termékei vagyunk. Az a Wohler, akit te ismertél, javarészt elpusztult.

- De ha rekonstruálják - mondta a lány - akkor valami mégiscsak visszajön belőle.

- Igen. Valami.

- Oda akarok menni - jelentette ki a lány. - Oda akarok menni, ahol ő van.

Megpróbált felállni, de Derec gyengéden visszanyomta a székbe. - Még beteg a kislány - duruzsolta. - Nem szaladgálhat és...

- Nem - szikrázott fel egy pillanatra a régi Katherine. - Meghalt, hogy én élhessek. Látnom kell, ha marad belőle valami.

Derec hosszan beszívta a levegőt. - Meglátom, mit tehetek - jelentette ki, mert tisztában volt azzal, milyen makacs tud lenni a lány.

-gy hát harminc perccel később Katherine steril kórházi ruhában kerekedett be székével a pormentes javítóhelységbe, ahol hat

különböző robot serénykedett szorgosan Wohler, a filozófus testén.

Derec is eljött a lánnyal együtt.

A robot borításának nagy része hiányzott. áramköri táblák és relék koppantak a padlón óramuszeru pontossággal. Egy kis robot hangtalanul körbejárt, és összesöpörte a hulladékokat.

- Közelebb mehetek? - kérdezte Derectől.

- Miért ne? - felelte a fiú.

Euler éppen ekkor lépett be a szobába, és egyenesen kettejükhez fordult.

- Derec barát - kezdte. Derec elmosolyodott azon, hogy újra hallja a szertartásos megszólítást. - Éppen most fejezzük be az alagút és a barlang összenyitását, és nagyon örülnénk, ha ön is jelen lenne az áttöréskor.

Derec lenézett Katherine-re. - Nos, most éppen el vagyok foglalva...

- Ugyan már - veregette meg a fiú kezét Katherine. - Én még maradok egy kicsit. Az egyik robot majd visszavisz a szobámba.

Derec elvigyorodott.

- Biztos, hogy jó lesz így?

A lány mosolyogva bólintott.

- Tökéletesen megértelek - mondta.

A fiú Eulerre villantotta mosolyát.

- Menjünk - mondta, és kisiettek a szobából.

Katherine hallgatta a folyosón távolodó lépteik hangját, aztán közelebb gurult a munkaasztalhoz. Derec iránti haragja és sok más ellentmondásos érzelve Wohlerrel együtt ott halt a Kompassz

Toronyban. Meggondolatlansága miatt elpusztult egy élet. Minden más érzés apróságnak tunt emellett.

Odagördült az arany robot fejéhez. A test nagy része szétszedett állapotban hevert az asztalon, de a fej és a törzs felső része érintetlen volt. A testen munkálkodó robotok kicsit arrébb mentek, hogy helyet adjanak a lánynak.

Katherine a fejet bámulta, és egy ujjával gyengéden megérintette.

- Nagyon sajnálom - mondta halkán.

A fej hirtelen feléje fordult, a fotocellák felizzottak. - Szóltott engem? - kérdezte.

- Wohler - pattant fel a lány. - Te élsz?

- Ismerjük mi egymást? - kérdezte a robot, és a lány megértette, hogy ez már egy más, egy újonnan programozott Wohler, aki mit sem tud előző közös élményeiről.

- Nem - mondta Katherine, és fojtottan szipogott egyet. - A nevem Katherine. Örülök... hogy megismerhettelek.

- Az új barátság olyan, mint az új bor - mondta Wohler. - Amikor megérik, jó inni. Katherine... Katherine. Csak nem sír?

Mindössze egy kicsi gát tartotta vissza a vizet az árokban attól a járatától, amit Derecék ástak a barlang felé. Ott volt az összes felügyelő, meg annyi robot, amennyi be tudott zsúfolódni a járatba. Derec fogta az elektromos detonátort, amely majd átszakítja a gátat és megnyitja az új lefolyást.

- Ez az első nap - mondta neki Euler - ez emberek és robotok valóban közös városának első napja. Egy tökéletes világ kezdete.

- Az ön szinnoetikus viselkedése tett lehetővé, hogy elérkezzen ez a nap - mondta Rydberg. - A közös munkával rengeteget lehet elérni.

- De még így is nagyon sok mindent kell megtanulnunk egymásról - mondta Derec. - Azt hiszem, ma valami nagyon értékes dolgot értünk el.

- Akkor hát nyissa meg az utat, Derec barát - mondta Euler. - Tegye teljessé az összeköttetést.

- Örömmel.

Derec megnyomta a kioldógombot. Kis robbanással föld és kö repült a levegőbe. Aztán elsodródott a rohanó víz áradatában, ami elvégezte a munkát, amit a robbanás még meghagyott.

A zuhogó víz láttán a fejében is feltört a még megoldatlan kérdések áradata. Kicsoda ő? Ki volt a halott ember? Ki ötlötte ki ezt az egészet, és miért?

Aztán ott volt még Katherine is.

Sok szempontból úgy érezte, mintha az utazása csak most kezdődne, de azt is érezte, hogy a gát átszakításával valami jelentős dolgot végzett be. Önkéntelenül arra gondolt, hogy valami jót, valami előremutatót tett. És ez jó érzéssel töltötte el. Talán nem más az élet, mint kis csaták sorozata, apró győzelmeké.

- Derec - szólította meg valaki. Avernus állt mögötte.

- Igen?

Az oly nagytermetu robot kicsi hangon szólt:

- Nem hinném, hogy meg tudom érteni azt, amit tegnap este velem tett

- mondta - de úgy látom, hogy helyesen cselekedtünk, és ez a fontos.

- Ezzel csak egyetérteni tudok - mosolyodott el szélesen Derec. -

Akkor hát barátok vagyunk?

Avernus határozottan bólintott.

- Igen, barátok - és fogókezét a béke és jóakarát egyetemes gesztusával Derec tenyerébe tette.

Ez a nap is szépnek ígérkezett.

VÉGE

Képek:

KATHERINE ARIEL BURGESS, "KATE":

Kate aurórai születésű, de egy gyógyíthatatlan betegség miatt számuzik anyabolygójáról. Betegsége és féltő neveltetése ellenére Kate eltökélt, kemény, követelőző és találékony. Egy Galen nevű orvosrobot tanácsára nem mondja el Derecnek, hogy mit tud a fiú előző életéről.

ROBOTVÁROS: A város egyedülálló keveréke a látványos építészeti megoldásoknak és a legmodernebb robottechnikának. Robotok és (majdan) emberek számára egyaránt megfelelően tervezték, ami a biztonságot, a mozgási lehetőségeket és a könnyű hozzáférést illeti. A város anyaga egy vas-muanyag ötvözet, melyhez szénmonoxidot használnak redukálóanyagként. Aztán a nyersanyagba mikro-áramköröket sajtolnak. Az eredmény egy mesterséges intelligenciával rendelkező város, amely előre programozott módon mozogni és változni képes, mindig reagál az öt érő ingerekre. Az anyag erős, rugalmas, minden cellája (körülbelül 0.8 x 1.5 mm) több különböző módon képes

együttműködni a környező cellákkal. A cellák szerkezetileg feltunő hasonlatosságot mutatnak a Napközel Kulcsával.

A városépítészeti "tökéletes" geometriai testekre alapul, és folyamatosan változik, ahogy a város növekszik és alkalmazkodik. Egész új épületek nőhetnek ki a földből egyetlen éjszaka alatt, de ugyanilyen gyorsan el is tűnhetnek.

TANÚROBOTOK: Ezek a robotok speciális érzékelőberendezésekkel vannak felszerelve, és tervezésük csak megfigyelő vagy beszámoló szerepre teszi alkalmassá őket. Csak első szintu (megfigyeléses) kapcsolatok alkotására képesek, és nincs karjuk, hogy megmaradjon kívülállóságukból fakadó objektivitásuk.

EULER: Robotváros egyik fő felügyelőrobotja. Kétlábú, teste két fele szimmetrikus, és fémbőr fedí. A felügyelők a város alaptevékenységeit ellenőrzik, és együttesen alkotják a központi számítógépet.

Hozzáféréssel rendelkeznek a központi adatmaghoz, és képesek második szintu kapcsolatképzésre, azaz képesek következtetéseket levonni a meglévő adatokból.

AVERNUS: A fő felügyelőrobotok csoportjának másik tagja. Kétlábú, emberszabású, mintegy négy méter magas, a bőre jadefekete fém. Az Eulerhez hasonló emberorientált felügyelők pseudo-keze helyett különféle cserélhető toldalékai vannak. Itt azokkal az emberszerű kezekkel látható, amelyeket a finom munkák elvégzéséhez használ. A

legtöbbször azonban sokfunkciós, rákollószeru fogókat visel.

HIBAFELDERÍTO: Apró, gömbölyu számítógép-diagnoszta. Gyorsan meghatározza a számítógépek muködésének hibáit, de ezen kívül nem tesz mást.